

בר ציינא קדויעשא

כקש"ת מרן אדמו"ר עט"ר הרה"ק מביאלא זי"ע
בעל 'קדושת חלקת יהושע'

לרגל יומא דהילולא הארבעים
כ"א שבט תשמ"ב - תשפ"ב

צבא ואמנונו להוראת חרשה

ארבעים שנה להסתלקותו לגנוי מרומים

בהתקרב יומא דהילולא רבא של האי צדיק יסוד עולם
קודש הקודשים עמוד צלותהון דישראל כקש"ת אדמו"ר

הרה"ק רבי יחיאל יהושע זצוקללה"ה
בעל 'קדושת חלקת יהושע' מביאלא זי"ע

נתאסף מולנו להעלאת זכרו ועבודתו הק' בלהט אש
בשב"ק פר' יתרו הבעל"ט בבית מדרשינו,
בראשות נכדו הגדול

כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

עריכת השוה"ט בליל שב"ק: 9:45 שלום עליכם

סעודת הילולא המרכזית
מוצש"ק אור לכ"א בשבט התשפ"ב
בשעה 8:30

מזמינים אנו את ידידנו ידידי ומעריצי בית ביאלא מוקירי שמו
וזמרו להשתתף עימנו ולהפקד בפקודת ישועה ורחמים
ולעורר זכותו משמי מרומים. אכי"ר.

בכ"ר, הגבאים

בר צדק קדושת

כקש"ת מרן אדמו"ר עט"ר הרה"ק מביאלא זי"ע
בעל 'קדושת חלקת יהושע'

לרגל יומא דהילולא הארבעים
כ"א שבט תשמ"ב - תשפ"ב

עובדין טבין - סיפורים נפלאים - הנהגות קודש - אמרות שהורות
מילין יקירין - דבר הלכה - שיחות והליכות
מהאי צדיק וקדוש דעיא מהימנא איתן אדונינו עטרת ראשינו ותפארתנו
עמוד צלותהון דישראל צדיק יסוד עולם מופת הדור והדרו
אדמו"ר הרה"ק רבי יחיאל יהושע מביאלא זיעובי"א

מכון
ברכת
אבות

ביאלא פשיסחא

ביאלא פשיסחא

גליון 'בוצינא קדישא' מבית 'ליקוטי שושנים'

יול ע"י מכון 'ברכת אבות'

שע"י מרכז מוסדות ביאלא פשיסחא

רח' דוב הוז 4 - רובע ו' אשדוד

כל הזכויות שמורות - אין להעתיק בשופו"א ללא רשות מהמו"ל
תגובות, הארות והערות ניתן לשלוח לאימייל: b2241264@gmail.com

תען עניינים

פניני הירוצא

אמדות טהורות מתורת רבותינו הקדושים זי"ע ליומא דהילולא

פילין יקירין

אמדות טהורות, מילין יקירין ותיאודי מאודעות אצל מרן אדמו"ר הרה"ק זי"ע

יומא דהירוצא

יומא דהילולא דמרן רבינו זי"ע - תשפ"א בצל כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

בצירא דמהימנותא

הנהגות רבינו זי"ע בשב"ק כפי שנשמעו לעיתים מזדמנות ממרן אדמו"ר שליט"א

קשר עריון

רבינו זי"ע והקשר הטמיר עם מרן אדמו"ר הרה"ק ה'בית ישראל' מגור זי"ע

איש הלכה

רבינו זי"ע ועבודתו הק' בדקדוק בהלכה, והחדרתה בישראל

פניני הלכה

הנהגות רבוה"ק במשנת ההלכה

בפתח השער

בעזהש"ת

שבט תשפ"ב לפ"ק

ישמחו השמים ותגל הארץ כשאנו זוכים בס"ד להגיש בשמחה ובחרדת קודש בפני קהל עדת ישורון הכמהים צמאים ומשתוקקים לחזות בנועם ה' ולבקר בהיכל האי צדיק יסוד עולם עיר וקדיש מן שמיא נחית עטרת תפארת ישראל רבינו הקדוש והטהור מביאלא זצוקללה"ה זי"ע, אמרים וסיפורים הנהגות ועובדות שיחות והליכות, מהיכלו הטהור של רבינו זי"ע.

בעמדנו השתא לקראת מלאת ארבעים שנה להסתלקותו לגנזי מרומים, 'ואין אדם עומד על דעת רבו עד ארבעים שנה', רגשי קודש הומים בנו, עז חפצינו ורב רצוננו, לשמוע לדעת ולקבל, להשפיע בנו מזיו אורו תורתו וקדושתו של מרן רבינו זי"ע, לידע צדיק מה פעל, גודל צדקותו ועוצם רוממתו, רב חילו בעבודת בוראו, דביקותו העצומה ומדרגותיו הנפלאות.

כפי שתחזינה עיניכם מישרים, רובי התורות והאמרים, הסיפורים והעובדות, ההנהגות וההליכות, נכתבו או נשמעו ע"י כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א, בכור נכדי רבינו זי"ע, אשר מינקותו נתקשר בקשר חזק ואמיץ בלב ונפש אל זקיניו הק', ודמות דיוקנו עומדת תדיר לנגד עיניו, וזוכים אנו שבכל עת מצא מידי שבת או יו"ט, יומא דפגרא ובסתם ימי חול, מעלה על נס פעולת ועבודת צדיק, ממה שזכה לראות ולשמוע, קול דברי אלוקים חיים מדבר מתוך האש, פעולת צדיק לחיים, הליכות מלכי בקודש, אש להבת שלהבת עבודתו.

זכי' מיוחדת זכינו הפעם, בהגלות אור תורה אמרות טהורות כסף צרוף מזוקק שבעתיים, מדברי תורתו של רבינו זי"ע, שנאמרו בלהב אש ברתת ובזיע כנתינתן מסיני, אשר מרן אדמו"ר שליט"א רשמם מידי שבוע והעלם עלי גליון למען יעמדו למשמרת, ועוד חזון למועד להוציא לאור עולם את כל כתבי אדמו"ר שליט"א, (באשר כאן בקונטרס מופיע רק מקצתם,) למען יאירו פני תבל באור תורתו הבהיר של רבינו זי"ע.

עוד העלינו הכא עלי גליון, מאמרים נפלאים בעניינים שונים סביב תהלוכות חיי רבינו זי"ע, וכפי שיראו עיני הקורא, ויהי רצון שיהא דבר נאה ומקובל, וכבר אמר דהע"ה 'שגיאות מי יבין', ובקשתנו לכל מי שבידו להעיר ולהאיר, להגיה ולתקן, לבל ימנע טוב מבעליו.

חובת הכרת הטוב עצומה לאיש על העדה עמד בעוז ותעצומות לימין קדשו של רבינו זי"ע שהאציל מרוחו עליו וסמך ידו על כל פועליו, הוא הגבר המקים את כל חסידות ביאלא לענפיה מזה שנות דור וגם עומד לימיננו בכל עת ושעה בלוננו"ח ה"ה כ"ק מרן אדמו"ר מביאלא שליט"א החונה בעיה"ב לונדון יצ"ו וגם אנו הקטנים מצלאין קמי מלכא יאריך ימים על ממלכתו מתוך בריות גופא ונהורא מעליא בהמשכת דרכי רבוה"ק בשופי וסיעתא דשמיא, מתוך תענוג ונחת דקדושה מכל יו"ח ותלמידיו הרבים אכי"ר.

אפריון נמטיה לכל העוזרים והמסייעים חשובי אנשי שלומינו אברכים יקרים ובחורי חמד כל אחד ואחד יבורך מפי עליון, ומן החובה להזכיר ארי שבחבורה שהשקיע כל כוחו ומרצו למען יצא הקונטרס שלם ומתוקן ה"ה הב' החתן החשוב הרב אהרן משה רבינוביץ שליט"א נכד כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א וחתן כ"ק הגה"צ רבי שמואל שמעלקא רוזנבוים שליט"א מנדבורנא ישלם ה' פעלו וזכות רבינו זי"ע תגן עליו שיזכה לבנות בית נאמן בישראל מתוך הרחבת הדעת ונחת דקדושה לטוב לו כל הימים.

ויה"ר שזכות רבינו זי"ע תגן בעדינו ובעד כל ההולכים לאורו ודבקים בו, ובעד כל ישראל, להשפיע עלינו כל מיני השפעות טובות ברוחניות ובגשמיות בני חיי ומזוני רויחי, 'קה זכות אבות יגן עלינו נצח ישראל מצרותינו גאלינו', ולהוושע בתשועת עולמים בב"א.

מכון 'ברכת אבות'

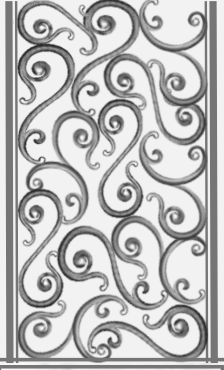
פניני הירלזרא

אמרות טהורות מתורת רבותינו הקדושים זי"ע ליומא דהילולא

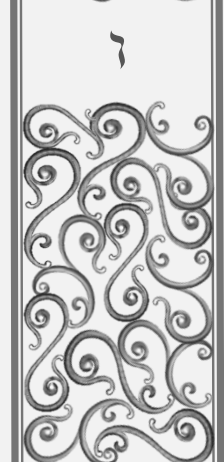
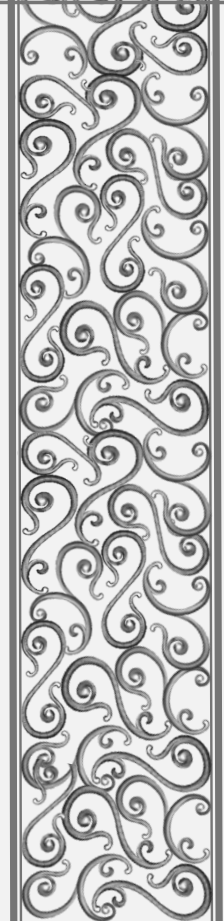
עוד נוכל לומר ח"כ, כי"ס בגימט' צ' ר"ת מן צדיק. הכוונה יוכל להיות אם הולך איזה צדיק חלילה מהעולם אזי יראה הדור להשפיע לו טובה היינו שיקיימו אף הם העבודה שקיבלו דורו ממנו ואז יגיע לו טובה ג"כ.

(תולדות אדם פר' צו)

והנה אמרו חז"ל עתיד הקדוש ברוך הוא להנחיל לכל צדיק וצדיק ש"י עולמות ואמר הרה"ק ר' בער מראדשיץ זצלה"ה זי"ע מה להם לצדיקים כ"כ עולמות אך כל צדיק מביא את כל אנ"ש אליו וצריך עבורם הרבה מקומות עכדה"ק. ופי' דבריו למשל בן מלך שהלך למרחקים ללמוד חכמות לנימוסי העולם ונשאר בדרכו ערום בלי מזון ומחי' והי' שם איזה חכמים שהכירו בו שהוא באמת בן מלך ונתנו לו כל הצטרפות בכבוד גדול וכאשר נסע לביתו שש המלך לקראתו ועשה משתה גדולה לכל שריו ולהראות להם איך שבנו אהובו חכם בכל החכמות שבעולם ואמר הבן מלך איך יערב ויבושם כל התענוגים אם לא יהי' עמי האנשים אשר רחמו עלי בעת דוחקי ועל ידם באתי לכל השלימות הזו ומיד קרב המלך לכל אוהביו לשמוח ג"כ אתו והושיבם באפריון אצל הבן מלך וכן ממש הוא אצל הצדיקים אשר באו לזה העולם לברר ולתקן את עניני העולם הזה ולהעלותם לשורשם וכאשר נסתלקים מן העולם ששים ושמחים לקראתם ומעלים אותם להיכלות גבוהים וקדושים ואזי אותן הצדיקים מבקשים מן השם יתברך ואומרים אשר כל עבודתם שעבדו את השם יתברך בעולם הזה לא הי' על ידי כוחם כי אם על ידי אנ"ש שזה הלבישו וזה הי' מפרנסו ועל ידי זה הי' להם השקט ומנוחה לעבודת השם יתברך ועל ידי זה נותן השם יתברך רשות לעלות גם האנשים האלו למקומו והיכלו לג"ע ובשביל זה נותן להם ש"י עולמות.

פניני היהודים

והנה הצדיקים כמו שבעולם הזה הם משברים כל כוחות הדינים ומעוררים רחמי השם יתברך לישראל כן ממש אחרי הסתלקותם גם כן מעוררים תמיד רחמים וחסדים לישראל וזה פירוש זורח השמש ובא השמש ואחז"ל עד שלא שקעה שמשו וכו' והמשילו חז"ל פטירת הצדיקים לביאת השמש שכמו שהחמה אחרי ביאתה מתחלת שוב מיד לזרוח בעולם כן הצדיקים מיד אחרי פטירתם זורחים בזה העולם וממשיכים רחמים על כנסי"י ובזה שאמרו חז"ל על פ' מאה ועשרים שנה אנכי היום שהקדוש ברוך הוא ממלא שנותיהם של צדיקים וכו' והרי אנו רואים כמה צדיקים שאין נפטרים ביום לידתם אך כוונתם שהקדוש ברוך הוא ממלא שנותיהם היינו שגם אחרי פטירתם עובדים בתפלה לעורך רחמי השם יתברך ואין

להם הפסק
בעבודה כמו
שהי' ממש בזה
העולם וזה פי'
הפ' הצדיק אבד
ואין איש שם
על לב היינו
שהצדיק היא
כמו אבידה
המתבקשת
בעולם שגם
אחר
הסתלקותם
ממשיכים כל
טוב לישראל

והוא מתבקש תמיד ואף על פי כן ואין איש שם על לבו להבין את כל זה וזה גם כן פי' אנשי חסד נאספו היינו שגם אחרי אסיפתם הם אנשי חסד וממשיכים רב חסד ורחמים לעולם ואין מבין את זאת.

ובשביל זה נקרא יום פטירת הצדיקים יומא דהילולא שהות ענין שמחה שבאמת הוא שמחה לישראל שגם שם הם מעוררים רחמים גדולים לישראל וזה פי בגלל אבות על ידי שהאבות הם בבחי' גלגל חמה שזורחים תמיד בעולם על ידי זה תושיע בנים ברוב טוב וחסד אכי"ר.

(דברי בינה פר' לך לך)

'יפקוד ה' א' הרוחות לכל בשר איש על העדה' (במדבר כז טז) ברש"י הקדוש זצללה"ה ללמדך שבחן של צדיקים בשעה שנפטרים מן העולם מניחים צרכי עצמן ועוסקין בצרכי ציבור אך לרמז כמ"ש בשם היהודי הק' זצללה"ה שקודם תפלתו קבל ברכת הפרידה בביתו כמו איש שמכין עצמו לעולמו, וזה מרמז 'ואתחנן אל ה' בעת ההוא' (דברים ג כג) שתפלתו היה (כי) על זמן של עת התפלה שהיה מוכן

להפרד מן העולם ובכן היה חשש שישכחו בתפלתם מצרכי בני ישראל הגשמיים, וזה שבחן, שאף בעת שנפטרים מן העולם, לרמז על שעת תפלתן, שהוא להם ענין פטירה מן העולם, אף על פי כן זוכרים צרכי הגשמיים של ישראל. וזה 'אשר יצא לפניהם' שענין תפלתם יהיה בבחינת יציאה, ואף על פי כן אשר יביאם, וישפיע להם בתפלתם צרכי גשמיות וכל טוב ויזכור צרכי ישראל, וזה ולא תהיה עדת ה' כצאן אשר אין להם רועה, (במדבר כז יז) ויותר מדוייק שיכתוב כצאן בלא רועה, אך לרמז שלפעמים יש להם מנהיג אך מגודל דביקותו שוכח להתפלל על צרכי הגשמיים של ישראל, אך ביקש משה רבינו ע"ה שמנהיג של ישראל יהיה בבחינת להם רועה, שיזכור צרכותם בכל הענינים ולהתפלל עליהם ולהשפיע להם כל טוב אכ"ר. וזה 'מרגלית טובה היתה תלויה בצווארו של אברהם אבינו ע"ה שכל חולה הרואה אותה מיד נתרפא' (ב"ב טז:), אך לרמז שאף בעת דבקות תפלתו זכר ג"כ בהעולם להשפיע להם כל טוב והיה להם התחברות עמו כמו [במחרוזת] מרגליות באם יפתח אחד נופלים כולם אך אברהם אבינו ע"ה התחבר עם כולם והשפיע להם רפואת הנפש והגוף וצרכים הגשמיים אכ"ר.

(קדו' חלקת יהושע לז' חשוון)

[מכריז אליהו קמ"י] פנו מקום בכתובות (עז:): ולהבין מה הענין, אך הוא עפ"י אמרי קודש הצ"ח בברכות (טו:): דלאחר פטירת הצדיקים מוליכין אותם בגיהנם לקחת עמם הרשעים, ובזמן הזה מצננים, וזה פנו מקום [מרמז לגיהנם כמ"ש] מקום נתבצר להם בגיהנם (סנהדרין קי.). ועל זמן זה מכריזין:

(קדו' חלקת יהושע לי"ט ניסן)

קשה סילוקן של צדיקים כשריפת בית א' (איכ"ר פר' א) להבין הענין דהנה יש ג' סוגי עבודה, אחד בפשוט לקיים התורה והמצוות, והשני שנמצא לפעמים נטי' קלה אך הכל צורך גבוה, והשי"ת מסכים, כמ"ש הדרך של תלמידי בעש"ט זצללה"ה הכל יחודים וכדומה, וזה 'עין רואה' (אבות פ"ב מ"א) זה הדרך של תורה ומצוות, אך יש דרך 'וכל מעשיך בספר נכתבים' שכל המעשים הם בבחינת תורה, וזה 'המהלך בדרך יחידי' (אבות פ"ג מ"ד) שרק יחידים יכולים להלך בזה, כידוע מהזה"ק (ח"ב רטו) אורח דלא כתשין בי' רגלי, אך צריך לזה 'מפנה לבו לבטלה' שיבטל כל הרע מלבו 'הרי זה' [מרמז] זה א-לי, (שמות טו ב) 'מתחייב בנפשו' מקבל הכל, וזה 'במה יזכה נער את ארחו' (תהלים קיט ט) אורח של צדיקים, אך גם זה לשמור כדברך, אך יש עוד דרך בחינת ביטול מציאות, חכמה, כח מה כמ"ש בנועם אלימלך [באגרת עה"פ] 'ונתתי גשמיכם בעתם' (ויקרא כו ד) [שהצדיק הולך במחשבות השי"ת תמיד בלי הפסק עד שבא למדרגה זו שיתבטל ממנו כח התאוה, הבטיח השי"ת שיתן לו גשמיות חדש לעת הצורך לקיים], וזה שאיתא בתד"א (רבה פי"ז) כיון שאמרו ישראל נעשה ונשמע אמר להם השי"ת ויקחו לי תרומה (שמות כה ב), מרמז על מדריגת מלאכי השרת, ביטול מציאות, אך מן ההכרח לקיים מצות השי"ת ובכן הבטיח להם השי"ת ושכנתי בתוכם (שמות כה

פניני
היהודים

ה

ח), כי עולם עשי' מרמז על השכינה הק', כמ"ש בשערי תפילה עשי' גימטרי' שכינה, שישפע להם כח הגשמיות כדי שיוכלו לקיים מצוות השי"ת, וז"ש בג' ברכות (יג:): לא חזינא לי' לרבי שמקבל עול מלכות שמים כי עול מרמז כמו שור לעול (ע"ז ה:): שמקבל הכל בדיוק, והשיב לו בשעה שמעביר ידיו על עיניו לרמז במספר עשר פ' שם הוי', שהוא כבר במדרגה יותר גבוה, וזה קשה סלוקן של צדיקים, אימורים לגבוה סלקא (פסחים ג:): אופן ג', כמו שריפת בית א', כי במקדש זכו לבחינת ביטול כמו נר לפני אבוקה, כן יזכני השי"ת לעבדו עבודה תמה אכי"ר.
(קדו' חלקת יהושע לי"ז אדר)

קשה סילוקן וכ' (ר"ה יח:): לרמז כמו שעיקר המקדש הוא לקבץ, ושכנתי בתוכם, (פ' תרומה) דירה נאה באברים דילי', כך ענין התחברות להצדיק, הלב מכל ישראל, לחבר הלבבות, וזה כל האדם:

(קדו' חלקת יהושע לכ"ג אדר)

יפקוד ה' א' הרוחות וכו' (פ' פנחס) ללמדך שבחן של צדיקים בשעה שנפטרים מן העולם, מניחים צרכי עצמן ועוסקין בצרכי צבור (ספרי), ולהבין הענין עפ"י אמרי

רבינו זי"ע שמחת הברית להרה"צ רפ"א שליט"א
נראים: כ"ק האדמורי"ם שליט"א מב"ב ומלונדון

הרבי ר' אלימלך באגרת ונתתי גשמיכם בעתם (פ' בחוקותי), [שהצדיק הולך במחשבות השי"ת תמיד בלי הפסק, עד שבא למדרגה זו שיתבטל ממנו כח התאוה, ונתתי גשמיכם בעתם, הבטיח השי"ת שיתן לו גשמיות חדש לעת הצורך, יש דרך אחד לעשות דברים הגשמיים בבחינת בכל דרכיך דעהו, (משלי ג) ויש עוד דרך שמזכים אותם מן השמים בכדי שיוכלו לקיים מצוות השי"ת, ועפ"ז מזכים

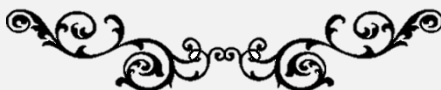
ומעוררים את העולם ג"כ לעשות הדברים בקדושה וזה מרמז אין התורה מתקיימת אלא במי שממית עצמו עלי' (ברכות סג:), שימית העצמיות, לא בפניות, וג"כ מרמז על דברים הגשמיים שיעשו בקדושה, וזה אשרי מי שבא לכאן ותורתו בידו (מו"ק כח.), כי ויקח את כל ארצו מידו (פ' חקת) זה ברשותו, שיעשה הדברים הרשתיים ג"כ תורה, וזה אשר יוציאם ואשר יביאם, בזה שמכניס עצמו לדברים הגשמיים מביאים גם את העולם לעשות בקדושה, וזה שאיתא בשם הרבי ר' דוד זצללה"ה מלעלוב ולמכיר נתתי את הגלעד (פ' דברים), מי שמכיר את השי"ת, השמחה הוא עדות על זה, ולהבין, כי מי שמעלה הנצ"ק אז יש שמחה, וזה ולמכיר אף שהי' מרחוק, אז ע"י עשייתו בקדושה נתעלה הכל, וזה ללמדך שבחן של צדיקים בשעה שנפטרים מן העולם, שאף בחיים חיותו הם נפטרים מעניני העולם הזה, ואין ביכלתם לקיים המצוות בגשמיות, אז השי"ת מזכה להם בבחינת ונתתי גשמיכם, וזה מניחין צרכי עצמן, מצוה הניחו להם מן השמים, בכדי ועוסקין בצרכי צבור, שי' טובה להעולם, אכי"ר.

(קדו' חלקת יהושע לז' שבט)

זקני זי"ע אמר הרבה בשיחותיו והדרכותיו, וכן כתב כמה מפעמים בספרו, על מאמר חז"ל 'משה כל עליותיו בהשכמה היו' (שבת פו.), והיה מפרש 'עליותיו', אם רוצה אדם לקדש ולטהר עצמו, להתעלות כראוי בעבודת ה', העצה לזה 'בהשכמה היו', היינו שיקח מכל דבר את הראשית וההתחלה, ה'השכמה', דהיינו תחילת השנה, ותחילת היום וכדו', שיתחיל היום כראוי וכנכון ויקדיש את ראשית היום ובה יתמסר כולו לעבודת השי"ת בהתלהבות וברצון, וע"י שיהא ההתחלה כולה קודש לה' יעלה בידו ההמשך ויצליח בעבודתו במשך היום, ובהכי יעלה כראוי במדרגות העבודה ובסולם היראה.

והנה זקני זי"ע היה כל מאווייו ושאיפותיו אך להיטיב ולהמשיך חסדים ורחמים והשפעות טובות על כלל ישראל, ולעזור ולסייע לכל אחד מבני ישראל כפי מידת יכולתו, ולהיטיב עמו ולעודדו, להעלותו ולחזקו ברוחניות ובגשמיות, וידוע מאמר הזוה"ק 'מאי דמשך בהאי עלמא משך לבתר', דהיינו מה שאדם עושה בעוה"ז הרי הוא ממשיך בפעולתו ובעבודתו הלזו לעולם הבא, וידוע כי הצדיק ביזמא דהילולא דיליה זוכה ומתעלה ביותר בעליות גדולות ומרוממות מאוד, ואפשר לפרש במאמר חז"ל זה 'כל עליותיו' – צדיק ביזמא דהילולא שעולה ומתעלה מאוד, 'בהשכמה היו', השכמה מרמז לכלל ישראל שנקראו 'ראשית' (בר"ר א א), הצדיק משפיע שפע רב וכל טוב כבחיים חיותו, שהרי כעבודתו כאן כך עבודתו שם, ושם ביום התעלותו ודאי מטיב לנו ומשפיע עלינו שפע גדול מאוד, בני חיי ומזוני רויחי, רווח הצלה וישועה, השפעות טובות ברוחניות ובגשמיות לנו ולכל ישראל.

(כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א - שבת יארצייט פר' יתרו כ' שבט תשע"ו)

אמדות טהורות, מילין יקירין ותיאודי מאודעות
אצל מרן אדמו"ר הרה"ק זי"ע - ונרשמו בשעתם
סמוך לאמידתם ע"י ב"ק מרן אדמו"ר שליט"א

פרסום ראשון - מתוך גנזיו
של ב"ק מרן אדמו"ר שליט"א

על התורה

בראשית תשל"א - ליל שבת

איתא דהטעם מפני מה מיד אחרי סיום התורה מתחילין אותה מחדש, הוא כדי שהשטן לא יוכל לקטרג שעם ישראל גמר את התורה ועתה הם בטלים, לכן מתחילין מחדש. ובדרך החסידות אפשר לומר ע"פ מאמר הבעש"ט על מאמר חז"ל (שבת עה.) 'שוחט משום מאי מחייב משום צובע' ואיתא התם בתוס' 'אשוחט דעלמא קאי', והכוונה על היצה"ר ששוחט את בני העולם, ולכאורה למה מחייב היצה"ר, הלוא הוא נברא לצורך זה כדי לפתות את האדם לעשות נגד רצון הבורא והאדם לא ישמע לו, רק יענישו אותו שתפקידו הוא רק לפתות את האדם על עבירה גלוי' שכולם יודעים שזה נגד רצון ה', אך על מה שסימא את עיני האדם לעשות ממצוה עבירה ומעבירה מצוה, על הצביעות הזאת יעניש אותו ה'. ומה העצה להיצה"ר הזה, להתפלל לה' וללמוד תורה, להתפלל לה' והאר עינינו בתורתך,

שהתורה תאיר את עיני האדם מעצת היצה"ר הזה שרוצה לעשות מעבירה מצוה וממצוה עבירה. וזה מרומז בתפילה 'ויגער ביצר הרע מן הנשואים' שה' יציל אותנו מהיצה"ר שמנשא ומרים את האדם ומכניס בו גיאות ופניות לעשות מעבירה מצוה וממצוה עבירה, וזה מרומז בפסוק 'ארץ אשר עיני ה' אלוקיך בה מראשית השנה עד אחרית השנה' (דברים יא יב), 'עיני ה' אלוקיך' הכוונה שאדם יראה בעיניו רק הטוב האמיתי, ואיך אפשר לזכות לזה, ע"י מראשית השנה ע"י התורה שנקרא ראשית, וזה ההמשך של סיום התורה עם תחילתה שסיום התורה הוא 'אשר עשה משה לעיני כל ישראל' (דברים לד יב) ובלידת משה רבינו כתוב 'ותרא אותו כי טוב', (שמות ב ב) שראו בו את הטוב האמיתי, בלי ערמה וצביעות לעשות ממצוה עבירה ומעבירה מצוה, והכח הזה הוריש משה לעם ישראל, וזה 'לעיני כל ישראל' שהכח של העיניים לראות את מה שטוב באמת הוריש משה לכל ישראל ע"י 'בראשית' בראשית מרמז על התורה, שע"י התורה שנקרא ראשית נזכה לראות רק את הטוב האמיתי ואת רצון השי"ת באמת.

יום השבת - קידושא רבה

'בראשית ברא אלוקים את השמים ואת הארץ והארץ היתה תוהו ובוהו' (בראשית א א-ב), ע"פ מאמר הרה"ק בעל ה'תולדות יעקב יוסף' זי"ע על הפסוק 'וידעת היום וכו' כי ה' הוא אלוקים בשמים ממעל ועל הארץ מתחת' (דברים ד לט) שבענייני רוחניות צריכים לקנאות את הזולת ולרצות להיות כמוהו, והה"ד 'בשמים', בעניינים שמימים צריך להסתכל 'ממעל' למעלה, אבל 'על הארץ', בדברים גשמיים, 'מתחת' צריכים לראות ההיפך, דיש כאלה שהם במצב יותר גרוע ממנו, ואם מתרגלים לחשוב כך יותר בקל ללמוד ולהתפלל. וזה 'לעיני כל ישראל' - 'בראשית' שצריכים להסתכל על בראשית, על התורה שנקרא ראשית, אך 'והארץ' בענייני גשמיות 'היתה תוהו ובוהו' צריכים לדעת כי הכל תוהו ובוהו ולא לשים לכל זה.

לך לך - ליל שבת

איתא במדרש 'משל לאחד שהלך ממקום למקום וראה בירה אחת דולקת תאמר שבירה זו בלי מנהיג הציץ עליו בעל הבירה אני הוא בעל הבירה' (בראשית רבה לט א), ע"ד מאמר הרב בעל התניא זי"ע על 'גלו לאדום שכינה עמהם' (מכילתא שמות יב מ), אדום הכוונה שעושים מעשה אדום ואף על פי כן שכינה עמהם, וזה משל לאחד שהי' הולך ממקום למקום אחד הכוונה על ה' שהשי"ת הולך כביכול בכל מקום ומצב שיהודי נמצא בו, וראה בירה אחת דולקת הכוונה שרואה שהאש היצה"ר בוערת באדם, תאמר שבירה זו בלי מנהיג ר"ל שכל יאמר האדם היות ונמצא אני בדור שפל ובהסתר גדול כזה אין ה' רואה ומתבונן על מעשי ויעשה מה שלבו חפץ, רק ידע כי ה' מציץ מן החרקים ומתבונן על כל פרטי מעשיו. וגם שלא יתייאש האדם בראותו שעבר על רצון קונו ויאמר בנפשו נואש, כי אפילו בתוך החטא מוסתר אלופו של עולם כמאמר הידוע מהבעש"ט, ובכח הניצוץ הקדוש

בוצינא

קדישא

י

שבו יכול להתהפך לקדושה ולחזור בתשובה שלימה, וזה 'הציץ עליו בעל הבירה' שה' מסתכל ורואה בכל מעשי עם ישראל ונמצא אתם בכל מצב שהוא, ובכח הזה, שהקב"ה נמצא בכל עת ובכל מצב, יוכל כל אחד להתדבק לה' ולחזור בתשובה לפניו יתברך.

ויחי תשל"ג - סעודה שלישית

דיבר על תשובה בימות השובבי"ם, ואמר שאין דרכה של תשובה עצבות וטמטום הלב רק העיקר לסור מרע ולא לחזור לסורו בשום אופן שבעולם.

וארא תשל"א - סעודה שלישית

אמר בשם הרה"ק ר' משה לייב מסאסוב זי"ע על הפסוק 'יהי חסדך ה' עלינו כאשר יחלנו לך' (תהילים לג כב) שמרומז בפסוק הזה מליצה ישרה על ישראל, כי ישראל מצפים לגאולה זמן ארוך מאד, ומתחזקים באמונה בה' ומקיימים תורה ומצוות,

רבינו זי"ע בשמחת הבר מצוה למרן אדמו"ר שליט"א

אפילו שלא רואים כלל שום התגלות בכל משך תקופת הגלות, ולכן כמו"כ יעשה ה' עמנו ולא יסתכל על חטאתנו, כי כל מלחמות היצר הם בחי' גלות, תיקון הנפש של האדם, ויסתכל על אחריתנו שבסוף כולנו טובים, כמו שנאמר 'וצרפתם כצרוף הכסף וכצרוף הזהב (זכריה יג ט) ולא ידח ממנו נדח' וזה 'יהי חסדך ה' עלינו' שמבקשים מה' שיעשה עמנו חסד, 'כאשר יחלנו לך', כמו שאנו מצפים לישועתו לביאת המשיח הגם שלא רואים שום התגלות. וזה מרומז בפסוק 'ושמתי פדות בין עמי ובין עמך למחר יהי' האות הזה' (שמות ח יט) כי כמו שאנו מאמינים שתפדינו ותוציאנו מן הגלות ותעשה פדות בין ישראל לעכו"ם, 'מחר יהי' האות הזה' שגם אתה תסתכל על אחריתנו שנהי' טובים ורצויים לפניך.

עוד אמר בשם הרה"ק ר' זושא זי"ע שהאדם צריך לבטל כל המחשבות זרות לפני התפילה שלא תהי' חציצה בין הראש לתפילין.

וארא תשל"ג - יום השבת - קידושא רבה

'כי הלל רשע על תאות נפשו' (תהילים י ג) כי בעת שהאדם רוצה לעבור עבירה מכניס בו היצר עניוות ולא רואה את יחוסו שהוא מזרע אברהם יצחק ויעקב, ויש בו נשמה חלק אלוקי ממעל, אך לא כן צריך להיות, רק אז צריך להיות בחינת 'ויגבה לבו בדרכי ה' (ד"ה ב יז) שיראה את עצמו חשוב ויחשוב בלבו שאין זה נאה ומכובד לו לעבור על מצוות ה'. ובהכי מרומז 'כי הלל רשע', דהלל היה ענוותן כדברי הגמ' (שבת ל:), והרשע כשעושה רשעויותיו נהייה ענוותן כהלל....

וארא תשל"ה - ליל שב"ק

'רק ביאור תשארנה' (שמות ח ה): אמר מרן אא"ז שלכן המכה הזאת היא יוצא מן הכלל שנשאר זכר מן המכה, שה' אמר רק ביאור תשארנה, היות והצפרדעים מסרו את נפשם לה' כשנכנסו בתנורים ובתוך בטנם של המצרים לכן השאיר להם ה' שריד, ואמר מרן אא"ז בשם הרב בעל התניא זי"ע **כי כל דבר שיהודי עושה וכוונתו לאתכפיא לסט"א, זה ענין של מס"נ**, למשל לאכול כמו יהודי ולא ח"ו כזולל וסובא, וכן ללמוד וליגע עצמו בתורה אפי' אי אין לו חשק, ולפעמים לומדים אף שמאחרים ע"י זה את שעת האכילה, זה גם ענין של מס"נ, וכן כשהולכים ברחוב ומקיימים ולא תתורו אחרי לבבכם ואחרי עיניכם' זה הכל ענין של מס"נ.

בסעודת הלילה אמר בשם אא"ז בעל 'דברי בינה' מביאלא זי"ע על המשנה 'מצאו נעול בידוע שיש שם אדם פתוח בידוע שאין שם אדם' (תמיד כו א) שאם אדם שומר את פיו מלדבר לה"ר וכדו' וזה 'מצאו נעול' את פיו 'בידוע שיש שם אדם' היינו שבודאי יש לו גם 'מענטשליכקייט' אבל 'פתוח' אם הפה פתוח שמדבר לה"ר וכדו' אז אין לו אפי' אנושיות.

עוד אמר בשם א' מהצדיקים שדייק למה ברישא כתוב הלשון מצאו, רק הכוונה שאם יהודי עושה חשבון הנפש ומוצא את עצמו נעול, היינו שהוא סתום ונעול ולא עשה כלום בעבודת השם, אז בידוע שיש שם אדם, אבל פתוח אם חושב שהוא עובד את ה', אז בידוע שאין שם אדם.

בסעודת-היום אמר הזמן מסוגל לישועה, כי בפרשת-השבוע כתובים המכות שהביא ה' על המצרים, ואיתא שהמכות הי' 'נגוף ורפא', נגיף למצרים ורפואה לישראל ולכן מסוגל הזמן לישועה.

בשלוש סעודות אמר בשם הרה"ק הקדושת-לוי זי"ע על הפסוק 'אם תעירו ואם תעוררו את האהבה עד שתחפץ' (שיר השירים ג ה), תחפץ הוא לשון חפץ היינו שאם בא לאדם הרהור תשובה ורצון לעבודת ה', צריך לראות שיכניס את הרצון והתשוקה בכלי, היינו שילמד או יתפלל או יעשה מצוה עם הרצון הזה.

בוצינא
קדישא

אחרי-קדושים - ליל שבת

אמר בעת הסעודה בשם הרה"ק מקאמארנע זי"ע על המשנה 'אלו דברים שאין להם שיעור וכו' ותלמוד תורה כנגד כולם' (פאה א א) משל לאחד שהולך למדוד אצל חייט מעיל פרווה (פעלץ), והי' אם הולך הוא עם בגדים שלימים אז המעיל מונח עליו יפה אבל אם הוא הולך עם בגדים קרועים או בלי בגדים כלל אז המעיל פרווה לא מונח עליו טוב בכלל, והנמשל שהתורה דומה למעיל-העליון, ואם מקיימים את כל המשנה היינו שמשתדל בכל כוחו שיהי' לו גמילות חסדים

רבינו זי"ע בקבלת פנים בשמחת נישואי מרן ארמו"ר שליט"א

והכנסת אורחים וביקור חולים וכו', אז התורה שהוא לומד מתעטרת עליו כראוי, ואם ח"ו אין מתנהג כראוי, אזי אין לו שייכות עם התורה, וזה 'ות"ת כנגד כולם'.

ואח"כ אמר בשם אחד הצדיקים כמדומה בשם הרה"ק מרופשיץ זי"ע, שמה שהי' מונחים שברי לוחות בארון (ברכות ח:) הוא לרמז כי לפעמים צריכים להשתמש עם המידות הרעות כגון כעס וגאווה וכו', והלוחות מרמזים על המידות טובות ולפעמים צריכים להשתמש עם המידות הרעות ולכך היו מונחים בארון גם שברי הלוחות, ואמר מרן אא"ז 'שאם הולכים פשוט אז זה פשוט' (היינו כשמתנהגים בפשטות במידות טובות) אבל אם מתנהגים אחרת (היינו בדרך של שברי-לוחות) אז צריכים לראות טוב שלא לרמות את עצמם.

חיי-שרה תשל"ה - יום השבת - קידושא רבה

על הפסוק 'ויהיו שני חיי שרה וכו' (בראשית כג א) אמר איתא במדרש 'הה"ד יודע הי' ימי תמימים ונחלתם לעולם תהי' הם תמימים ושנותיהם תמימים כהאי עגלתא תמימתא' (בראשית רבה נח א). ודייק מרן אא"ז למה האריך המדרש כל כך הם ושנותיהם וכו'. ואמר בשם ה'שפתי צדיק' דכתיב בפרשת השבוע 'ויצא יצחק לשוח בשדה וישא את עיניו וירא והנה גמלים באים' (בראשית כד סג) ושואל

מירין
יקירין

השפתי צדיק מה התורה חפיצה להשמיענו בזה שראה גמלים באים, אלא שהתורה רוצה לרמז על גודל קדושתו של יצחק אע"ה, שהגם שרביקה ישבה על הגמלים הוא לא ראה ולא הבחין בה וראה רק את הגמלים ותו לא.

ואמר עוד מרן אא"ז שבחיי האדם, אשר כלולים מימי הנעורים וימי הזקנה, יש בכל אחד מהם מעלה וחסרון, בימי הנעורים יש מעלה שיש לאדם התלהבות לעבודת-הבורא, ומצד שני חסרון שהיציצה"ר רוצה להטות את ההתלהבות לתאווה ח"ו וכדו' (דער יצה"ר פעליגט זעך שטארק), ובימי הזקנה יש מעלה וחסרון מעלה שהאדם קר כבר ונחלש אצלו כח המתאווה, וחסרון שאין התלהבות לעבודת הבורא כבימי הנעורים, אבל אצל האבות ה' רק המעלות בין בימי הנעורים ובין בימי הזקנה, וזה מה שהמד' אומר 'הם תמימים ושנותיהם תמימים' שכל שנותיהם בין בימי הנערות ובין בימי הזקנה היו תמימים לעבודת הבורא, כעגלא תמימתא, היינו שכמו הבהמה היא נבראת בשלימות הגמור ועושה בטבעה את רצון ה' בלי שום חסרון, והאדם אינו כן רק נברא כדי לשפר מדותיו ולתקנם, ברם האבות היו בשלימות, שתקנו את מדותיהם בשלימות הגמור.

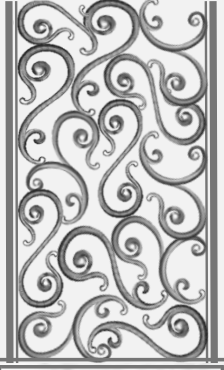
שלח תשל"ג - ליל שבת (שבת שבע ברכות)

'שלח לך אנשים' (במדבר יג ג) פי' רש"י באותה שעה כשרים היו: אמר בשם הרה"ק החוזה מלובלין זי"ע על הפסוק 'ולא שתו איש עדיו עליו ויתאבלו' (שמות לג ד), כי דרך היציצה"ר שכשאדם עובר ח"ו עבירה הרי שמכניס אותו ליאוש, ואומר לו שח"ו אין לו עוד תקוה להתייצב על דרך טוב, אך ח"ו שיחשוב אדם כן, אלא צריך להתבונן שיש בתוכו חלק אלוך ממעל שלא נפגם לעולם, ובכח החלק אלוך ממעל יש בכוחו לשוב ולהתעורר לכור מחצבתו. והיציצה"ר לא נותן שהאדם יראה

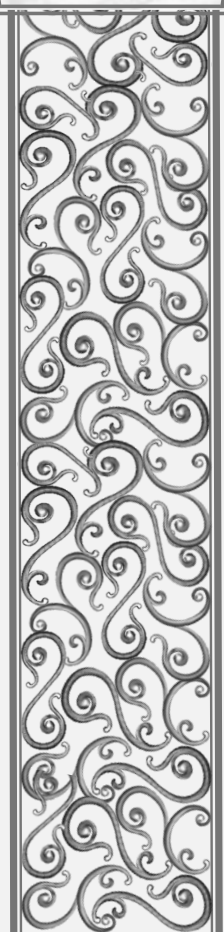
את זה, וזה 'לא שתו איש את עדיו עליו' היינו שלא מתבוננים (שת לשון ולא שת לבו גם לזאת) (שמות ז כג)) 'עדיו' - את התכשיט שיש בתוך כל אחד מישראל, וע"י זה ויתאבלו, נופלים לעצבות וליאוש ח"ו. עוד אמר בשם הרה"ק ר"י מווארקא זי"ע על הפסוק 'ויקח קרח בן יצהר בן קהת בן לוי' (במדבר טז א) ופירש"י למה לא הוזכר בן יעקב,

רבינו זי"ע בסידור קידושין
בשמחת נישואי מרן אדמו"ר שליט"א

מירין יקירין

שיעקב אע"ה ביקש שלא יוזכר שמו במחלוקתו של קרח. וביאר הענין כי הנקודה הפנימית שיש בכל אחד מישראל נקראת בשם יעקב כמ"ש (דברים לב ט) 'כי חלק ה' עמו יעקב חבל נחלתו'. ויעקב אבינו ביקש לדורות שאפי' שישראל ח"ו יחטאו שלא יגיע הפגם לחלק יעקב היינו הנקודה הפנימית. ובזה פירש מרן אא"ז את הפסוק כי יעקב חבל נחלתו, חבל היינו כמו שבן אדם טובע וחבירו מושיט לו חבל בודאי שהוא תופס החבל הזה בכל כוחו, כך גם החלק אלוקי ממעל הוא בחינת חבל הצלה להחזיק את עצמו בזה בכל אופן ומצב ולשוב להשי"ת, ואמר מרן אא"ז, שצריכים ישראל להחזיק עצמם בתורה, בערליכע יודן, ובאהבת מרעים.

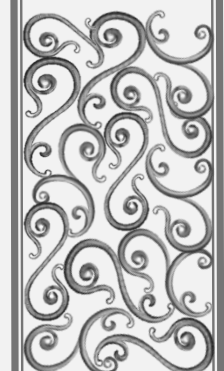
איתא בזוה"ק שישראל אמרו 'כד הוינן במדברא זכינן למהוי רישין' (חלק כ"ו) הינו שלישראל הי' טוב, כשהיו ישראל במדבר וקיבלו את התורה והיו להם כל הצטרכותם הגשמיות, ולא רצו להכנס לא"י לקיים מצוות גשמיות, מכיון שאפשר יותר בקל ליפול בזה, אבל לא זהו הדרך, שרצון הבורא בדווקא שיקיימו מצות גשמיות ולהכניס קדושה בגשמיות, וע"י זה נעשה גם מגשמיות תורה. וכן אמרו המרגלים שבא"י אם נופלים ח"ו אי אפשר לעלות בחזרה, וע"ז רמז הכתוב 'עלה נעלה' (במדבר יג ל), שגם בא"י אפשר לעלות אפי' אם נופלים ח"ו מהמדריגה, וזה 'אם חפץ בנו ה' (במדבר יד ח) היינו ש'בנו ה' החלק אלוק ממעל ובזה אפשר לאחז ולחזור ולשוב לה'.

עוד אמר 'אם חפץ בנו ה' על דרך שאיתא ב'קדושת-לוי', על הפסוק 'אם תעירו ואם תעוררו את האהבה עד שתחפץ' היינו שכשה' מעורר את הנקודה הפנימית שבתוכו וחושק וכוסף אל ה' צריך לעשות מזה כלי לעשות איזה מצוה או ללמוד תורה וזה אם חפץ, ה' בנו, בנו שמתעוררים אנו אליו.

קורח - ליל שבת

'קרבו רודפי זימה מתורתם רחקו' (תהילים קיט קנ) אמר מרן אא"ז, דע"י שיהודים מתאחדים באחדות ואחוזה, עי"ז נהיה פירוד בסט"א, הס"מ מאבד מכוחו והשפעתו כשכלל ישראל באחדות, אבל אם ח"ו שורר טינה ושנאה בלבבות בני ישראל זה על זה, אזי רח"ל נתגבר ונתחבר כח הקליפה להרע, וזהו "קרבו רודפי זימה" - כח הטומאה מתגבר אימתי - כשמתורתך רחקו, - כשנהיה פירוד בין יהודים, הרחמן הוא יזכנו שנראה תמיד מעלת חברו והיו בני"ש באהבה ובאחדות.

בסעודת היום אמר בשם הרה"ק בעמח"ס אמת ליעקב (הרה"ק רבי יעקב יצחק מבלנדוב בן הרה"ק ממאגלניצא ונכד המגיד מקאז'ניץ זי"ע) עה"פ 'ויקחו איש מטהו' (במדבר יז כד), ולכאו' צריך להבין מדוע התורה מספרת ע"כ, מאי נפק"מ אי לקחו, אך התורה מספרת כי כל אחד מנשיאי ישראל לקח את המקל ועבר אצל שבטו מבית לבית, והראה לכולם כי בחר ה' באהרן ולא בו, אין הער איז גארנישט מיט נישט!"

עוד אמר את דב"ק של היהודי הק' זי"ע עה"פ אז נדברו יראי ה' (עיין להלן עמ' לד) וסיים, כי בזה אפשר לדייק את לשון המשנה 'עתיד הקב"ה להנחיל לכל צדיק צדיק ש"י עולמות' (עוקצין ג יב) ומדיוק המשנה "לכל צדיק וצדיק", לרמז על כאלו צדיקים האומרים כי השני הוא צדיק, ולא הוא...

חוקת תשל"ה - בני ברק

(שבת ש"ב של כ"ק אדמו"ר שליט"א מלאנדאן)

'זאת חוקת התורה' (במדבר יט ב) והתרגום מתרגם 'דין גזירת אורייתא', וצ"ב מדוע דוקא הכא מתרגם כך, ובמקומות אחרים מתרגם 'קיים עלם', וברש"י מביא המד' (מדרש תנחומא חוקת ז) לעולם היא נקראת על שמך פרה שעשה משה במדבר. הנה יש מאמר ממרן הבעש"ט זי"ע על הפסוק 'א-ל נקמות ה' א-ל נקמות הופיע' (תהילים צד א) ומדייק שלכאורה הי' צריך להיות כתוב שם המורה על דין אצל נקמה, ולא א-ל שהוא המורה לחסד, כמו שכתוב 'חסד א-ל כל היום' (תהילים נב ג), ומיישב הבעש"ט בדרך משל למלך טוב ורחמן שהי' יושב בביתו ומשם הי' מנהל את מלכותו, ופעם אחת חשב בדעתו שמהראוי שיסע בכל עיר ובכל כפר לראות מה חסר לכל אחד ומה שצריך לתקן, וכך עשה, ונסע מעיר לעיר ומכפר לכפר ופעם אחת בעברו בכפר אחד עמדו שם נערים בני הכפריים שלא הכירו את המלך ולא ידעו מה זה מלך ומה זה מלכות וזרק אחד מהם אבן על מרכבת המלך, ומיד תפסו אותו שומרי המלך ודנו אותו למשפט מות שחטאו הי' גדול שלא די שזרק אבן על מרכבת המלך אלא יותר חטא שזרק אבן על מלך טוב ורחמן שבא לכפרם לתקן ולתת לכל אחד מחסורו. וכשבא פסק דין המשפט לפני המלך צוה לבטלו, ואמר לגדל את הכפרי בחצר המלך, וכל מה שהגדיל והבין יותר בגדלות המלך כאב לבו על מה שחטא נגד מלך טוב ורחמן כמוהו, וע"י זה נהי' אוהב המלך. והנמשל, שמה שאיש ישראל חוטא זה מפני שהוא לא מבין בגדלות הבורא ולא מכיר לפני מי הוא חוטא, ואנו מבקשים מה' שהנקמה והעונש לא יהי' במידת הדין ח"ו, רק ע"י רחמים וחסדים וזה 'א-ל' שהוא חסד זה יהי' ה'נקמה', היינו העונש, וע"י זה יהי' ב' דברים, שגם נבוא לתשובה וגם נזכה להכיר את גדלות ה', ואמר מרן אא"ז שצריך להקדיש בכל יום כמה רגעים להתבונן בגדלות ה' כמו שכתוב, 'וידעת היום והשבות אל לבבך כי ה' הוא האלוקים, בשמים ממעל ועל הארץ מתחת' (דברים ד לט) וידעת היום היינו שצריכים להתבונן בגדלות ה', וכמו שכתוב 'שאו מרום עיניכם וראו מי ברא אלה' (ישעיהו מ כו).

וזה מה שאמר משה אחרי חטא העגל 'חטא העם הזה חטאה גדולה' (שמות לב לא), וצריך להבין למה משה הגדיל את החטא הלוא היה באמצע תפילתו לה' שיכפר לעם ישראל על חטא העגל, והי' צריך להקטין את החטא, רק משה התפלל שלפי גודל החטא הי' מגיע להם עונש גדול והי' מתפלל שה' ישלח לעם ישראל הרבה השפעות וחסדים ועי"ז יחזרו בתשובה כנ"ל בשם הבעש"ט, וזה 'וביום פקדי ופקדתי עליהם חטאתם' (שמות לב לד) היינו ע"י פקודת ישועה ורחמים יהי' ופקדתי עליהם חטאתם היינו שבזה יהי' העונש וזה תבוא אמה ותקנח צואת בנה,

רבינו זי"ע בסעודת החתונה בשמחת נישואי מרן ארמו"ר שליט"א

מירין יקירין

היינו שכמו שאם המקנחת את צואת בנה היא מקנחת עם דברים עדינים עם סמרטוט רך ורטוב וכדו', כך גם קינוח מריקת החטאים של עם-ישראל יהיו באופן הזה, היינו רחמים וחסדים, וזה 'וידעת היום והשבות אל לבבך' 'היום' מרמז על חסד כמ"ש 'ראה אנכי נותן לכם' (דברים יא כו) וזה 'היום' היינו ברכה, שע"י חסדים נבוא ל'והשבות אל לבבך', לתשובה שלימה.

וזה 'לעולם היא נקראת על שמך פרה שעשה משה במדבר' שאחרי חטא העגל שע"ז באה הפרה אדומה לכפר, התפלל משה אנא חטא העם הזה חטאה גדולה, שמתפלל על רחמים וחסדים על כנס"י כנ"ל, לרמז שלדורי דורות מבקשים מה' שישפיע עלינו רב חסד וע"י זה נזכה לתשובה שלימה.

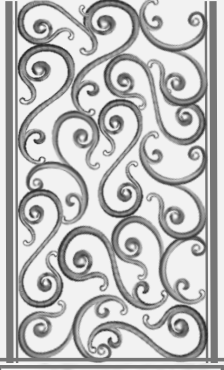
וזה 'זאת חוקת התורה' והתרגום מתרגם 'דא גזירת אורייתא' היינו שאם ח"ו מגיע עונש לעם ישראל- 'גזירה', מה יעשה השי"ת - 'אשר צוה ה' לאמור', לאמור רמז למ"ש את ה' האמרת היום (דברים כו יז) ודרשו חז"ל (ברכות ו.) 'אתם עשיתם אותי חטיבה אחת בעולם אני אעשה אתכם חטיבה אחת', ואיתא בנועם אלימלך שבכללות אין בישראל שום פגם (ולכן אומרים לפני כל מצוה 'לשם יחוד וכו' בשם כל ישראל' שמתקשרים עם העולם הנקרא כל ישראל ואז אפשר לקיים המצוה כדבעי אפי' שהמקיים את המצוה פגם) וזה 'אשר צוה ה' לאמור' שע"י שכללות ישראל אין בהם פגם ולכן אפי' שהיחיד חוטא ומגיע לו עונש ה' ישפיע עלינו רב טוב וע"י זה נשוב אליו אכי"ר.

סעודה שלישית: זאת חוקת התורה. ע"פ מאמר הבעש"ט אהא דאיתא בגמ' (שבת עה.) 'שוחט משום מאי מחייב חד אמר משום צובע', ובתוס' שם 'אשוחט דעלמא קאי', שוחט דעלמא רמז ליצה"ר, ולכאו' אמאי מחוייב, שהרי היצה"ר מקיים שליחות השי"ת שציוהו לפתות בני-אדם לעבור על רצון ה' והאדם צריך להתגבר, אך התי' הוא דיש יצה"ר שמסמא עיני האדם ועושה ממצוה עבירה ומעבירה מצוה

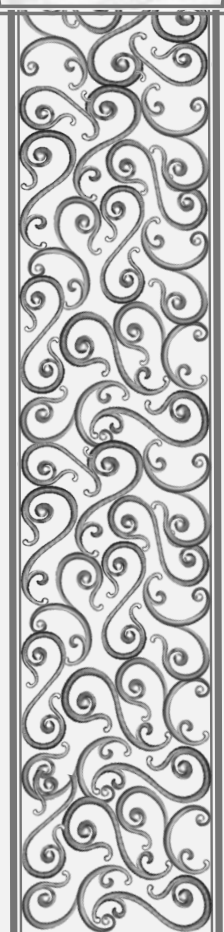
וזה 'צובע', ועל זה היצה"ר לא מצווה מהקב"ה ולכן היצה"ר יענש. ואמר מרן אא"ז
 שעל היצה"ר הא' שמפתה בגלוי לעבור על רצון ה' העצה להתגבר כנגדו זה תורה
 כמה שאמרו חז"ל (קידושין ל:): אם פגע בכ' מנוול זה משכחו לביהמ"ד, וליצה"ר
 שצובע העצה היא תפילה, להפיל תחנונים לפני ה', שיראה לו את רצונו האמיתי
 ומה שבאמת לא לרצונו, והנה בדברים הרשתיים כאכילה שתי' וזווג שצריך
 לעשותם, אולם שיהי' לרצון לפני ה', וח"ו יכולים שלא להתנהג כראוי בזה, והאיש
 הישראלי צריך שלא להתפתות מהיצה"ר הצובע ולראות שיעשה את הדברים
 לנחת רוח לפני ה', וזה רמז ברש"י 'לפי שהשטן ואומות העולם מונים את ישראל
 מה המצוה הזאת ומה טעם יש בה' היינו שהיצה"ר צובע את האדם ועושה ממצוה
 עבירה, והיינו שבענייני הרשות אי"צ להתנהג כ"כ כראוי, דהא אין זה מצוה, וזה
 'חוקה חקקתי וכו' אין לך רשות' וכו' היינו שלא שייך בעם ישראל רשות, רק או
 מצוה או ח"ו עבירה, וזה 'זאת חוקת התורה' חוקה מרמז על עניני זיווג כמ"ש 'וחק
 בשארו שם' ושארו זו אשתו (ב"ב קיא:), **שגם בענינים האלו צריכים לדעת 'אשר
 צוה ה' לאמור' שהכל זה ציווי ה'**, וכמו שאמר אא"ז (רבינו ה'דברי בינה') מביאלא
 זי"ע 'על כרחך אתה חי', (אבות ד' כב) חי רמז לעניינים האלו, שהם צריכים בחינת
 בעל כרחך, וכמו שאמר א"ז (בעל ה'תולדות אדם') מאוסטורווא זי"ע 'יהי רצון
 שנשמור חקיך בעולם הזה' חקיך היינו הדברים ההכרחיים שה' עשה בעולם כמו
 אכילה ושתייה וכדו', שזה חק מה', אנו מתפללים שנשמור לעשות אותם כרצון ה'.

שופטים תשל"א - ליל שבת

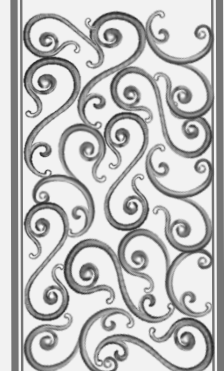
'שופטים ושופטים תתן לך בכל שערך' (דברים טז יח) ע"פ מאמר הבעש"ט על
 הפסוק 'אל נקמות ה' א-ל נקמות הופיע' (תהילים צד א), וקשה מה ענין של שם
 א-ל שהוא שם של רחמים, כמו שכתוב 'חסד א-ל כל היום' (תהילים נב ג) לענין
 נקמה, ותירץ ע"ד משל למלך רחמן וטוב שהי' דואג לטובת המדינה והחליט לנסוע
 ולראות בכל עיר ועיר ובכל כפר מה שצריך לתקן ובנסעו דרך כפר אחד עמדו בצדי
 הדרכים בני-אכרים שלא ידעו מה זה מלך ומה זה מלכות, והי' מנהגם לזרוק על כל
 מרכבה אבנים וכך עשו גם למרכבת המלך. ותפסו השופטים את מי שזרק, ושופטי
 המלך פסקו גזר דינו למיתה שלא די שזרק אבנים על המלך, אלא הגדיל חטאו
 שזרק אבנים על מלך טוב ורחמן כזה שהולך בכבודו ובעצמו לראות מה שחסר
 בתוך המדינה, וכנגדו הרשיע, אבל כשבא הגזר דין לפני המלך קרע אותו וצווה
 לבטלו, ואמר שיעשו את הזורק לגדול וחשוב בחצר המלך, שעד עתה לא ידע נגד
 מי הוא חטא ופגם שהרי לא ידע מה זה מלך ומה זה מלכות, וככל שנהי' יותר גדול
 ויותר חשוב אצל המלך התחרט והתמרמר מאד על מעשהו שראה נגד איזה מלך
 רחמן וטוב הוא חטא. והנמשל שישראל שחוטאים הקב"ה מעניש אותם ע"י חסד
 ורחמים, וע"י זה הם חוזרים בתשובה שרואים שחטאו למלך רחמן וטוב, נמצא

מירון יקירין

ו

שהדין והגבורה של ה' מלוּבש במידת החסד, וזה 'א-ל נקמות ה'" שהנקמה של ה' היא ע"י מידת א-ל וע"י זה 'הופיע' שיינט מען אריין גדלות הבורא בלבות בני ישראל שרואים ומכירים גדלותו וטובו בזה שהוא מעניש במידת החסד. ואמר מרן אא"ז רמז לזה מה שכתוב 'וקרא בה כל ימי חייו' (דברים יז יט) 'וקרא' זה לשון חיבה, לשון שמלאכי השרת משתמשים בו (ויקרא רבה א יג), שימשיך תמיד חסד ורחמים על עם ישראל וע"ז אמרו חז"ל 'אחד שיוצא ונכנס עמה ואחד בבית גנזיו' (סנהדרין כא:), 'בבית-גנזיו' מרמז על המשפט של הקב"ה שמוסתר בתוך חסד, שהמשפט גנוז בתוך החסד. וזה 'שופטים ושוטרים תתן לך בכל שעריך' מרמז שה'שופטים והשוטרים', הדין, יהי' 'בכל שעריך', 'שערי רחמים וחסדים', ע"י השפעות טובות על כנס"י אכ"ר.

על המועדים

עשרת ימי תשובה

ע"פ מאמר הבעש"ט על הפסוק 'א-ל נקמות ה' א-ל נקמות הופיע' (תהילים צד א) משל למלך בשר ודם שהי' עוסק תמיד בטובת המדינה למלאת כל החסר ולתקן כל הנשבר, ופעם אחת החליט ללכת לראות בעיניו מה שחסר ומה שצריך לתקן בכל כפר ובכל עיר וכך עשה, ובעברו פעם דרך כפר אחד זרק אחד מהאכרים תושב הכפר אבן על מרכבת המלך, ותפסהו למשפט ודנו אותו למיתה על שזרק אבן

רבינו זי"ע בריקוד בשמחת נישואי מרן אדמו"ר שליט"א
נראים: הרה"ק ר' מאיר מאמשינוב זי"ע, אדמו"ר מערלוי זצ"ל

למלך, ועוד יותר גדל חטאו שזרק על מלך רחמן העוסק תמיד בטובת המדינה, אבל כשבא המשפט לפני המלך אמר לקרוע את הגזר-דין ואדרבה לגדל אותו ולקרב אותו למלך יותר וכדי שיבין מי הוא המלך שמרד בו, וע"י כך יתחרט וישוב בתשובה שלימה, והנמשל מובן, כי לכאורה היה הנפש החוטאת לממ"ה הקב"ה

צריכה לקבל עונש מיתה על שחטאה נגד ה' מלך רחום וחנון לכל, אך הקב"ה שלא חפץ במות המת, מידת הנקמה היא בהיפך, במידת החסד, שהוא משפיע לעם ישראל בני חיי ומזוני וע"י זה ישובו בתשובה שלימה, וזה 'אל נקמות ה' הנקמה של ה' במידת א-ל במידת החסד.

רבש"ע אב רחמן הבט וראה בפנימיותם של ישראל ותשפיע להם בני חיי ומזוני רפואה ותראה איך שכולם יחזרו אליך ויחזיקו בך, ראה נא איזה יהודים יקרים יש לך, כי בפנימיותם הם כולם טובים רק מה שהם חוטאים לפעמים זה מחמת שהם מדוכאים בחון את פנימיות לבבם ותראה (שהם כולם טובים) איזה יהודים יקרים יש לך, כולם מדובקים ומקושרים אליך, תתן להם בני חיי ומזוני רפואה וישועה, ואתם הדבקים בה' אלוקיכם חיים כולכם היום' (דברים ד ד), וזה 'זכרנו לחיים' תן לעמך ישראל כל טוב, 'למענך אלוקים', שמדת אלוקים, מדת הדין שלך היא גם חיים ורחמים וחסדים.

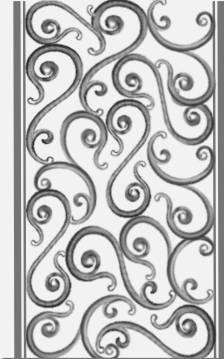
ערב יוה"כ תשל"א

'כל האוכל ושותה בתשיעי כאילו מתענה תשיעי ועשירי' (ברכות ח:). הנה איתא דכשאדם מישראל מקיים מצוה הוא אינו יכול לקיים את המצוה בכל שלימותה היות והוא אדם הקרוץ מחומר, והוא קשור לגוף שמגבילו לגבול מסויים של עשיית המצוה, אך אם הוא משתוקק לעשות המצוה בשלימות הראויה, ורק מחמת שהוא גוף הוא אינו יכול, ע"ז מרמז 'חישב לעשות מצוה ונאנס ולא עשאה מעלה עליו הכתוב כאילו עשאה' (שבת סג.), פי' שהתורה משלימה את החסר, ואז נעשית המצוה בשלימות, וזה 'כל האוכל בתשיעי כאילו מתענה תשיעי ועשירי' שהמצוה של התענית נהיית בשלימות הגמור כמו שצריך להיות.

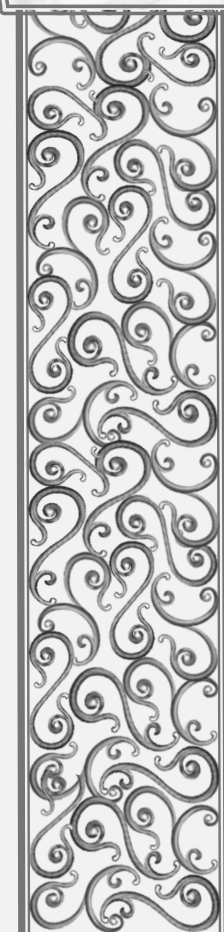
מוצאי יוה"כ תשל"א

'ויו"ט היה עושה לאוהביו בשעה שיצא בשלום מן הקודש' (יומא ע:). ולכא' תמוה, מהו דווקא 'אוהביו', ועוד תימה בדברי הפייטן שכתב 'מי לא ראה עם הקודש נרגשים בקודש הקדשים', מה רגשו עם ישראל בקוה"ק, ועו"ק אמאי היתה תפילת הכהן גדול בקדש הקדשים תפילה על דברי גשם, 'שנה גשומה שנה שחונה' (יומא נג:). וכו', והת' לזה, דהכהן גדול בהיותו בקודש הקדשים הי' יכול לשכוח מהצרכים הגשמיים של ישראל, ולכן הייתה נוסח תפילתו על דברים גשמיים וזה מה שאמרו רז"ל 'עמוד והפג אחת על הרצפה' (יומא יט:). 'רצפה' מרמז על דברים גשמיים, שהכהן גדול יזכור גם את הצרכים הגשמיים של עם-ישראל. וזה מה שהגמ' אומרת על ר' חנינא בן דוסא 'כל העולם כולו ניזון בשביל חנינא בני וחנינא בני די לו בקב חרובין', (תענית כד:). דיש לפרשו בלשון תמיהא, כי היות והוא הצינור המשפיע פרנסה לכל ישראל, וכי כדאי הוא שהוא עצמו יזון בקב חרובים בלבד, הרי הוא צריך לכוון להשפיע במידה גדושה והרחבה גדולה. וזה 'מי לא ראה עם הקודש נרגשים' שהוא כעניין 'בבית אלוקים נהלך ברגש' (תהילים נה טו) שע"י אהבת עם ישראל לכהן גדול הי' בכוחו לכוון אותם בקודש הקדשים

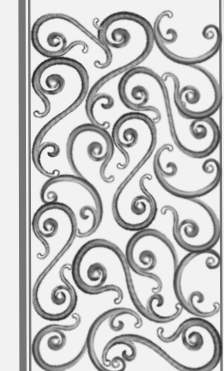
בוצינא
קדישא

מירלין יקירין

כב

לצרכיהם הגשמיים, וזה מרומז בנעילה, שנעילה זה אותיות נעל י-ה. שאפילו בזמן גדול כ"כ וכשבני"ש מקודשים ומטוהרים לגמרי, צריכים לכוון לצרכיהם של עם ישראל, בבחינת 'נעל', דברים ארציים וחומריים. וזה 'ויו"ט הי' עושה לאוהביו' שע"י אהבת עם ישראל לכהן גדול היה בכוחו לכוון בהם לצרכיהם הגשמיים בהיותו בבית קדשי הקדשים, 'בצאתו בשלום מן הקודש' 'שלום' מרמז גם על דברים גשמיים כמו שכתוב אצל יעקב אבינו שלם בגופו שלם בממונו שלם בתורתו שע"י אהבת ישראל לכהן גדול כנ"ל הי' בכוחו להתפלל עליהם בהיותו בבית קדשי הקדשים לצרכים הגשמיים.

ערב יוכה"פ תשל"ב

אמר בשם הרה"ק החוזה מלובלין ז"ע על מאמר חז"ל 'פשפש במעשיו ואמרי לה ימשמש במעשיו' (עירובין יג ב) שיש ב' מיני תשובות, הא' על עבירות שרואה בחוש שעבר על רצון הבורא, ויש עוד אופן של תשובה על מצות ומע"ט שלא עשאים כהוגן (והגם כי אין הקב"ה בא בטרוניא אם בריותיו אבל ה' רוצה את האנחה על זה), וזה 'כי ביום הזה יכפר עליכם לטהר אתכם מכל חטאותיכם לפני ה' תטהרו' (ויקרא

רבינו זי"ע באנפאה נהירין בשמחת נישואי אדמו"ר שליט"א (נראה אדמו"ר מזוועעהל ה'יקרא דמלכא' זי"ע)

טז ל) שלבד ממה שצריכים לטהר 'מכל חטאותיכם', דהיינו החטאים שרואים בחוש שעברנו על רצון הבורא, צריכים לשוב גם על המצות והמע"ט וזה 'לפני ה', הדברים שלפני ה' אם לא עשאו כראוי, גם 'תטהרו', צריכים לטהר.

(ובליל יוה"כ בעת לימוד הרמב"ם חזר על השיחה הזאת ביתר ביאור ואמר כי כביכול אם צריכים לבקש איזה דבר מבשר ודם מסדרים טוב ויפה את הדיבורים שידבר לפניו וק"ו לפני ה').

בליל יוה"כ בעת לימוד הרמב"ם אמר באמצע השיחה ע"ד מאמר התפארת שלמה 'משכינו אחר כך נרוצה' (שיר השירים א ד) שאנו מבקשים מהשי"ת שימשוך

אותנו אליו ע"י קורא לה והוא באה (ב"ב עה:) ולא ח"ו הכשה במקל ע"י דינים, רק ע"י רחמים וחסדים.

אושפיזין דמשה רע"ה

'ותירא והנה נער בכה' (שמות ב ה-ו). בשם הרה"ק מווארקע זי"ע למה כתוב 'ותירא' הי' צריך לכתוב ותשמע, ותירץ שלבכות בלי שישמעו רק זה כח של יהודי לכן כתיב אח"כ 'ותאמר מילדי העברים זה' (שמות ב ו).

והתפארת-שלמה אומר שהבכי של משה רבינו היה בגלל שבת-פרעה נגעה בו, ובשביל הנגיעה הזאת הוצרך אח"כ להיות בארץ כוש כמה שנים כדאיתא במד', בכדי לצרפו ולזככו מהנגיעה של בת פרעה, ורק אח"כ זכה להיות מנהיג ישראל ואמר מרן אא"ז שמזה צריכים לראות עד היכן הדברים מגיעים בעניינים האלו.

'ויצא אל אחיו וירא בסבלותם' (שמות ב יא) אמר כמדומה בשם התפארת-שלמה שמשה רע"ה ראה את מידת הסבלנות שהי' ליהודים.

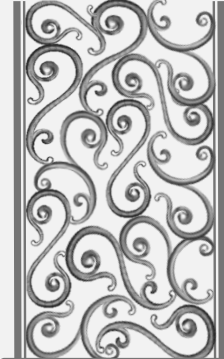
איתא בגמ' שהלל נכנס לעיר ושמע קול צווחה ואמר מובטחני שזה לא מביתי (ברכות ס). וצריכים להבין, כי הלל הי' עני גדול שלא הי' לו אפי' כמה פרוטות לתת

לשמש של
ביהמ"ד כדי
שיכניסנו
ללמוד תורה,
והי' בעל
ייסורים,
ומהיכן הי'
בטוח
שהצווחה לא
מתוך ביתו.
רק ההסבר
הוא שהלל
ידע שיכול
להיות עגמ"נ
או צרה ח"ו
בתוך ביתו,

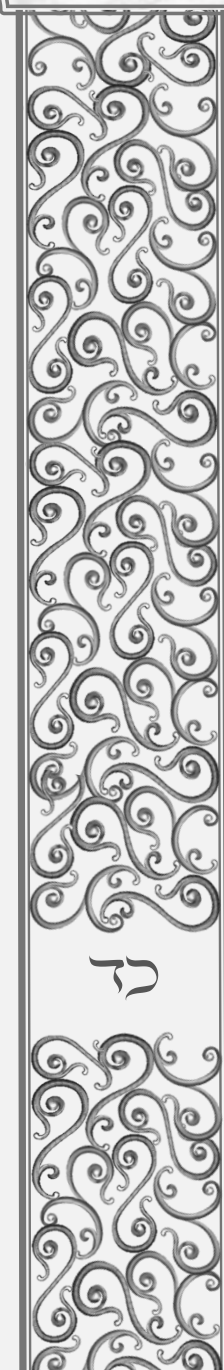

רבינו זי"ע בריקוד מצווה טאניץ
בשמחת נישואי מרן אדמו"ר שליט"א

רק לימד את בני ביתו במידת הסבלנות לקבל באהבה ולידע שהכל מהשי"ת, כי האדם שצווח הצעקה הוא קושיא להשי"ת שלא מצדיק עליו את הדין, שאילו הי' יודע שהכל מה' לא הי' צועק, ולכן אמר הלל מובטחני שזה לא מתוך ביתי. וכן בכל מקום שכתוב בתורה בפרך (כגון ויעבדו בהם בפרך (שמות א)) אומר התרגום 'בקשיותא', היינו שהמצרים רצו שבני-ישראל יקשו ח"ו קושית על השי"ת, וכן

מירין יקירין

כתוב 'ומלתם את ערלת לבבכם וערפכם לא תקשו עוד' (דברים י טז) רמז להנ"ל שע"י שתמולו את ערלת לבבכם אז וערפכם לא תקשו עוד ויהי' להם מידת הסבלנות, וסיים מרן אא"ז שע"י שמשו רבינו ראה בסבלותם שראה את מידת הסבלנות שהי' בעם ישראל, ומהכא ידע שהם יגאלו ממצרים.

יומא דהילולא של היהודי הק' זי"ע תשל"א

'ויעש כן אהרן' (במדבר ח ג) וברש"י, 'מלמד שלא שינה': ע"פ מאמר הבעש"ט על הפסוק א-ל נקמות ה' (תהילים צד א) וכו', (ראה לעיל) מלמד שלא שינה שאהרן הכהן שינה את ה'לא' ועשה מזה א-ל, ר"ל מידת הרחמים על כנס"י.

ה'שפת אמת' זי"ע אמר על היהודי הקדוש זי"ע שלכן קראו לו 'יהודי' שנתעלה בכל יום כמו מגוי ליהודי, ואמר מרן אא"ז שכתוב אצל מרדכי היהודי 'כל הכופר בע"ז נקרא יהודי' (מגילה יג) והיהודי הק' עבד מאד על מידותיו ונזדכך בהן מאד, לכן נקרא שמו 'יהודי' (כידוע המידות רעות נקראות ג"כ ע"ז 'כמו כל המתגאה כאילו עובד ע"ז') (שבת קה:).

ועוד אמר שאפשר לומר עפ"ד השפת-אמת הנ"ל, כי כידוע היהודי הק' בכל פעם אחרי התפילה היה צורך להעירו מהתעלפותו, שהי' קרוב לכלות הנפש, ופעם שכחו להעירו וכך נפטר, ולכן כל פעם אחרי התפילה היה כמו יהודי שנולד מחדש בלי חלק אב ואם, וע"כ נכון הוא שנתעלה בכל יום כמו מגוי ליהודי. וזה אפשר לומר 'וזאת הברכה אשר ברך משה איש האלוקים את בני ישראל לפני מותו' (דברים לג א), כי 'ברך' הוא עניין תפילה, כמאמר הגמ' 'ישמעאל בני ברכני' (ברכות ז.), ותפילתו של מרע"ה היתה תמיד בבחינה של 'לפני מותו', מסירות נפש בדביקותו אל ריבון העולמים.

יומא דהילולא של היהודי הק' זי"ע תשל"ב

היום האושפיזא של אהרן, וכתוב 'ויעש כן אהרן' (במדבר ח ג), וברש"י 'מלמד שלא שינה', וקשה מהו הרבותא שאהרן לא שינה מהציווי של הקב"ה, ואיתא בספר אמרי קודש מהרה"ק ר' אורי מסטרעליסק זי"ע שהיהודי הק' רצה לחדש דרך חדש שיעבדו את השי"ת בתורה ובתפילה אבל נסתלק בחצי ימיו, ושאל מרן אא"ז מה הפשט בזה שרצה לחדש דרך חדש שיעבדו את השי"ת בתורה ובתפילה הלא זהו דרך ה' מאז ומעולם שצריכים ללמוד וצריכים להתפלל. אך איתא 'עתיד הקב"ה להנחיל לכל צדיק וצדיק ש"י עולמות' (עוקצין ג יב) וקשה מהו כפל הלשון 'לכל צדיק וצדיק' הא סגי דיכתב פעם אחת צדיק.

אכן ידוע שיש שושבינא דמלכא ושושבינא דמטרוניתא, משה רבינו הי' שושבינא דמלכא שהי' מקרב את השי"ת לעם ישראל והי' מפרסם ומודיע לעם ישראל גדולת השי"ת, שהוא ממלא כל עלמין וסובב כל עלמין ולית אתר פנוי מיני', ואהרן הכהן הי' שושבינא דמטרוניתא שהי' מיקר ומחבב להקב"ה את עם ישראל והי' תמיד מפאר ומספר להקב"ה שבחם וגדולתם של עם בני-ישראל. והיהודי הק' זכה

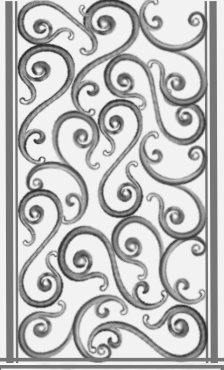
להיות גם שושבינא דמלכא וגם שושבינא דמטרוניתא, וזכה לזה בכח תפילתו, ואמר מרן אא"ז שתפילה היא בבחינת שושבינא דמטרוניתא דאיתא בגמ' 'המתפלל צריך ליתן עיניו למטה ולבו למעלה' (יבמות קה:): 'עיניו למטה' הכוונה שצריכים להעלות בתפילה גם הנשמות הנמוכות וזה היא בחינת 'שושבינא דמטרוניתא', לקרב את ישראל לאביהם שבשמים, ותורה היא בבחינת 'שושבינא דמלכא', שתורה היא אלוקותו ית', (ונתקבלה לבני"ש ע"י משה רבינו), וכשאדם לומד תורה הוא מקרב את עצמו להקב"ה.

והיהודי הק' הי' כוחו גדול בתורה ובתפילה, כדאיתא בספר ישמח ישראל שלפני שהי' הולך להתפלל הי' נפרד מבני-משפחתו מפני שלא ידע אם יישאר בחיים אחרי תפילתו, וגם בתורה כידוע שהי' שר-התורה, וצדיקים אמרו שהעולם לא זכה שיתפרסמו חידושי תורתו של היהודי, וזה הפשט שרצה לחדש דרך של תורה ותפילה הכוונה שהוא יהיה גם בחינת שושבינא דמלכא וגם בחינת שושבינא דמטרוניתא, וזה 'עתיד הקב"ה להנחיל לכל צדיק וצדיק', שצדיק מרמז על הקב"ה כמו שאיתא הקב"ה צדיקו של עולם, שהוא הצדיק שהוא שושבינא דמלכא, המקרב את הרבש"ע לבני"ש, וצדיק מרמז על תפילה כדאיתא בשו"ע שצדיק מרמז על מספר האמנים והקדישים והקדושות שצריכים לשמוע בכל יום בחינת שושבינא דמלכא ושושבינא דמטרוניתא, וזה הפשט בדברות קודשו של הרה"ק מסטרעליסק זי"ע שהיהודי הק' רצה לחדש דרך של תורה ושל תפילה להיות בחינת שושבינא דמלכא ושושבינא דמטרוניתא.

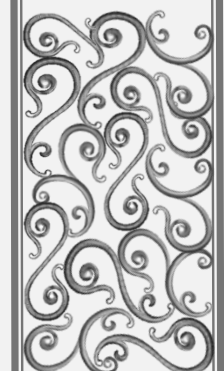
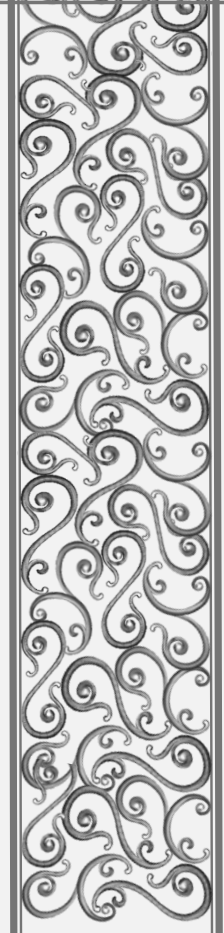
וכשיש קטרוג אז הצדיק צריך להמשיך חסדים מכוסים, ואח"כ הוא יכול לעשות מזה חסדים מגולים על כנס"י, אבל אם מסלקים את הקטרוג יכולים להמשיך מיד חסדים מגולים על כנס"י, ואהרן הכהן שהי' שושבינא דמטרוניתא שהמליץ טוב על ישראל וסיפר מעלתם ושבחם סילק הקטרוג מעל עם ישראל והמשיך חסדים מגולים, וזה 'ויעש כן אהרן' שלא שינה שלא הי' צריך לשנות ולעשות מחסדים מכוסים חסדים מגולים רק המשיך תמיד חסדים מגולים על כנס"י.

בשם הרה"ק בעל ה'שפת אמת' מגור זי"ע, טעם שנקרא יהודי מכיון דהיה מתעלה מידי יום מדריגות נעלות מאד בעבודתו, בהפרש כזה כאילו אתמול ביחס לעבודתו היה אינו יהודי והיום הוא יהודי, ועכ"כ היה מתעלה בעבודתו. וביאר מרן אא"ז בשם הרה"ק ה'ישמח ישראל' מאלכסנדר זי"ע שכותב בספרו שהיהודי הק' היה נפרד כל יום מבני ביתו לפני שהתפלל, כי היה חושש שיסתלק מן העולם באמצע תפלתו, והיינו מפני שהתפלל במסירות נפש ממש, וקיבל נשמה חדשה, וזהו הכוונה שנתעלה מדי יום כמאינו יהודי ליהודי, שהיה לו חיות ונשמה חדשה מידי יום.

בוצינא
קדישא

חילין
יקירין

והוסיף מרן אא"ז שכל יהודי יכול להגיע לבחינה כזו בתפילתו מדי יום, ע"י שמתפלל במס"נ כפי מדרגתו, ובכל יום מתאמץ ומוסיף בכח תפלתו, שתפילתו לא תהא כמצוות אנשים מלומדה, ובזה מרומז בכתוב על אהרן הכהן [דאושפיזא דיליה באותו היום], "ויעש כן אהרן" (במדבר ח ג) - "מלמד שלא שנה" (רש"י שם), ומאי רבותיה בזה, אך הפשט הוא שלא שנה, מלשון לחזור, שלא חזר על עבודתו דהיום שתהיה כיום אתמול, בלי שינוי והתחדשות, כמצוות אנשים מלומדה, רק כל עבודה היה בחינה חדשה, בהתחדשות ובמדריגה נעלית יותר, וזהו שבחו של אהרן.

רבינו זי"ע בחלאקה להרה"צ הגרא"י שליט"א בן מרן אדמו"ר שליט"א

שמיני עצרת תשל"א

איתא בזוה"ק, 'מאן דיתיב עם מלכה בלחודהי כל מה דבעי שאיל ויהיב ליה' רואים מזה שאפשר לפעול ביום שמחת תורה ביותר, ומה נשתנה משאר החגים. ואפשר לומר ע"ד מאמר הרה"ק ממעזריטש זי"ע, עה"כ 'כי לך ה' החסד כי אתה תשלם לאיש כמעשהו' (תהילים סב יג), משל למלך שאנשי מדינתו בחרו בו שהוא ימלוך עליהם, והמלך בשבתו על כסא ממלכתו משיב לכל אחד טובות במה שהוא יכול, אבל הטובה שיחזיר לאנשי מדינתו את זה שבחרו בו למלך ויעשה אותם מלכים זה הוא אינו יכול, אבל כביכול הרבש"ע נותן לעם-ישראל גם כוח המלוכה, מידת המלכות, וזה 'לך ה' החסד כי אתה תשלם לאיש כמעשהו' שהחסד של ה' הוא שמשלם לעם ישראל כמעשהו, כמו שהם ממליכים אותו ית' עליהם, כך הוא נותן לנו כוח המלכות. ואמר מרן אא"ז 'עצרת תהיה לכם' (במדבר כט לה), 'לכם'

ר"ת ל'ב כ'בד מ'זח, ור"ה מרמז על לב כי רחמנא אמר תקעו (ר"ה טז). ורחמנא ליבא בעי (סנהדרין קו.), וכבד מרמז על יוהכ"פ שבו פורשים מכל תאוות עוה"ז, ושמיני עצרת מרמז על המוח ומוח מרמז על מלכות, וזה מה שאיתא בזוה"ק 'כל מה דבעי שאיל ויהיב ליה', כיון שהוא מקבל את כוח המלכות וממילא יכול לבקש מה שהוא רוצה.

חנוכה תשל"ה - נר א'

על הקושיא של הב"י למה עושים חנוכה ח' ימים הלוא הנס הי' רק ז' ימים, אמר בשם הבעש"ט זי"ע על הפסוק 'שש אנכי על אמרתך כמוצא שלל רב' (תהילים קיט קסב) וקשה למה אמר דווקא 'כמוצא שלל רב' הלוא התורה מתוקה מדבש ונופת צופים, אלא הכוונה בזה, משל לאדם הולך במדבר חסר כל, ומזדמן לפניו פתאום אוצר יקר של אבנים מרגליות וכו' הוא מתמלא שמחה אבל אח"כ כשהוא רואה שאין לו מספיק כלים להכניס את כל האוצר הזה מתמעטת שמחתו, וכך גם בעבודת ה' צריך להיות בבחינה הזאת לידע שאין לו מספיק כלים להכניס את האוצר ואמר מרן אא"ז שצריכים להפיל תחנונים לה', שייתן כלים להכניס את האוצר, ואמר שהכלי זה המח, והמעשה זה הלב, וזה 'ומנותר קנקנים נעשה נס לשושנים', 'ומנותר קנקנים' היינו ממה שנשארו כלים ויכול לקבל את האורות 'נעשה נס', נס לשון התרוממות שמזה נתרומם עם ישראל, והיוונים טמאו את הכלים של עם ישראל, ובזכות תפילתם שה' יתן כלים נעשה נס שיכלו תמיד בכל שנה להזמין כלים בזמן הזה וזה 'לשנה אחרת קבעום ועשאו יו"ט בהלל והודאה' (שבת כא:) והנס הזה הי' כבר ביום הראשון¹.

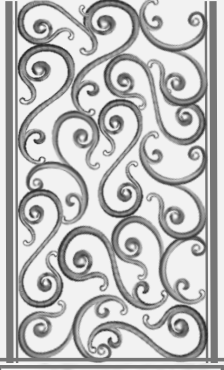
'כל החלומות הולכים אחר הפה' (ברכות נה:), אמר בשם א' הצדיקים (כמדומה בשם דו"ז הרה"ק ר' עוזיאל זי"ע) שחלום הוא לשון חוזק, מל' 'חלים', והיינו שכל ההתחזקות של איש ישראל בעבודת ה' הולך אחר הפה, הכל תלוי בשמירת הלשון.

חנוכה תשל"ה - נר ה'

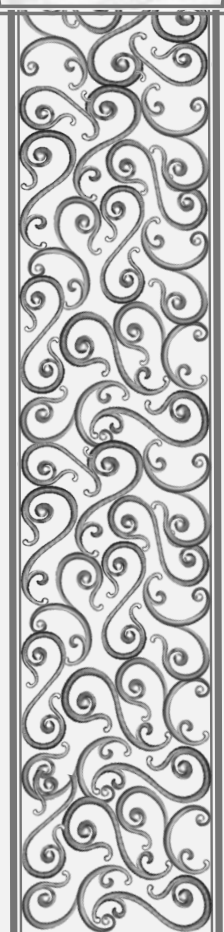
ע"פ מאמר הבעש"ט בפסוק 'חשבתי דרכי ואשיבה רגלי אל עדותיך' (תהילים קיט נט), שכשהאדם מקבל על עצמו לילך בדרך ה' מזמין לו היצה"ר הרבה עיכובים ומניעות, והאדם צריך לומר ליצרו שהוא עושה את התורה ואת המצות להנאת עצמו, וע"י זה הוא יוכל לקיים את התו"מ באין מפריע. וזה 'חשבתי דרכי' - היינו שיחשוב לעבוד את השי"ת בשביל דרכיו הגשמיים, וע"י זה 'ואשיבה רגלי אל עדותיך'. ובזה ביאר מרן אא"ז את מאמר הגמ' 'מצוותה משתשקע החמה עד שתכלה רגל משוק' (שבת כא:), אפי' שהוא מאבד קצת מהבהירות, בבחינת 'משתשקע החמה', אבל בסוף יכניס הכל לקדושה, 'עד שתכלה רגל' (היינו הגשמיות) מן השוק¹.

1 [הערת כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א: ולמדתי מזה על התרפות שזה כמו שאין כלים לעבודת ה' כי המח הוא הכלי כנ"ל וצריכים לבקש ולזעוק לה' על זה].

בוצינא
קדישא

פירין
יקירין

כה

איתא במד' וחושך על פני תהום זו מלכות יון שהחשיכו עיניהם של ישראל (ילקוט שמעוני) אמרו כתבו לכם על קרן השור שאין לכם חלק באלוקי ישראל, וקשה למה דוקא על קרן השור, רק הענין שאיש ישראל צריך להגביה את הצורה על החומר עד שהחומר יהפך לצורה כמו שאמרו על צדיקים שהגוף הגשמי שלהם ה' מאיר ככמה וכמה נשמות, וע"י יגיעה בתורה זוכים (לזה). והיוונים רצו להיפך ע"י שכליות וחקירה לומר שהכל טבע וכוחי ועוצם ידי עשה לי את החיל הזה, וזה מה שכתוב אצל אהרן (במדבר ח ג) 'ויעש כן אהרן' וברש"י, 'מלמד שלא שינה', 'שלא שינה' היינו ע"י הדלקת המנורה הכניס כח בעם ישראל שלא יהי חילוק ושינוי בין החומר לצורה ויהי הכל צורה, וזה 'אל מול פני המנורה יאירו שבעת הנרות', (במדבר ח ב), שאיתא 'שולחן בצפון מנורה בדרום' (מנחות פו:), ושולחן רומז לגשמיות, היינו שהמנורה האירה בתוך הגשם והחומר להעלות אותם ולהפכם לצורה, וזה הרמז בפסוק, דהמנורה האירה אל מול פניה, השולחן, ברוחניות ועבודת השי"ת. וזה 'בה' הי' מתחיל וממנה הי' מסיים' (יומא לט.) היינו שע"י הדלקת המנורה פעל אהרן כ"כ עד שהי' משלים תפקיד איש הישראלי בעולם, וזה הרמז בממנה הי' מסיים, וזה מה שהיוונים אמרו כתבו לכם על קרן השור קרן השור, רמז לגשמיות וחומר, היינו שרצו להגביר החומר על הצורה וע"י הכהנים החשמונאים נהי' להיפך.

רבינו זי"ע בחלאקה להרה"צ הגרא"י שליט"א בן מרן אדמו"ר שליט"א

חנוכה תשל"ה - זאת חנוכה

אמר בשם הבעש"ט על הפסוק 'כי ציד בפיו' (בראשית כה כח) היינו שלעשיו היו נצ"ק בפיו ולא הפשיט את הקדושה בלבו, ואמר כי היוונים רצו למנוע את התפשטות הקדושה בעם ישראל, ולכן גזרו על שבת חודש מילה שהם התפשטות

הקדושה בעם ישראל, וע"י הנס של חנוכה נתפשט הקדושה בעם ישראל, וזה 'קבעו שיר ורננים' היינו קבעו בלב שלא נשאר הקדושה רק בפה אלא נקבע בלב.

פורים המשולש תשל"ד - מוצש"ק

ידוע המעשה שאחד זכה ע"י מצוה גדולה שעשה שיוכל לפעול בשמים כל מה שרוצה, וסיבבו מן השמים שיהי' שיכור כל ימיו ובכך לא יוכל לפעול, ואמרו צדיקים כי כעניין הזה הוא גם בפורים כי פורים הוא זמן גדול שאפשר לפעול הרבה, ולכן יש מצווה של 'חייב אדם לבסומי' שלא יהי' לאדם דעה צלולה לבקש ולהתפלל כדבעי.

ואמר מרן אא"ז כי השנה הפורים [ביום א'] הוא בכל זאת קצת נדחה ואין כל כך חיוב של לבסומי, ולכן אפשר לפעול כל טוב בלי עיכוב כלל.

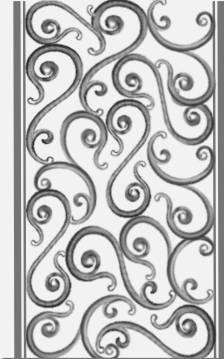
עניינים שונים

ביום כ' סיון תשל"ד בשמחת הבר מצווה של אחי דוד נ"י, (אדמו"ר שליט"א מב"ב) ישב שם הגה"צ אב"ד ביליץ זצ"ל (מח' של מרן זי"ע), ואמר אליו מרן אא"ז מדוע אומרים על נער שנעשה "בר מצוה" ולא לשון הרגיל יותר "בן מצוה", שהוא בלשון הקודש. ונענה אב"ד ביליץ כי רוצה לשמוע ממרן הטעם... ואמר מרן בדרך רמז, כי על הפסוק בתהילים (ב יב) 'נשקו בר פן יאנף ותאבדו דרך' איתא ברש"י "בר" לשון בהירות, 'קלאהרקיט', והיינו שצריכים להכניס בהירות, הבנה ותוכן בקיום המצוות, שלא יהא כמצוות אנשים מלומדה.

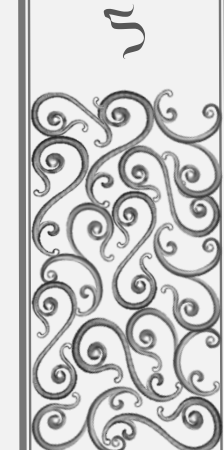
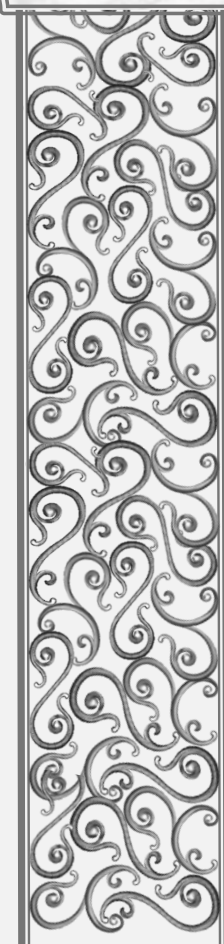
עוד אמר אח"כ שביום הבר מצווה נחשב כאילו קיים האדם את כל המצוות, כמו שנאמר בקרבן פסח, 'וילכו ויעשו בני ישראל כאשר ציווה ה' את משה ואהרן כן עשו' (שמות יב כח) וברש"י מק' הא עדיין לא עשו, רק מכיון שקיבלו עליהם מעלה עליהם הכתוב כאילו עשו'.

*

מכתב שכתב אדמו"ר שליט"א לאחיו כ"ק אדמו"ר שליט"א מלאנדאן, ובו תיאור שמחת החתונה של אדמו"ר משידלובצא שליט"א - נכד רבינו זי"ע אחדשה"ט, הגם שאין לי פנאי ולטירחה גדולה לי לבוא בכתובים ראיתי לדבר נחוץ לרשום לך איך הי' החתונה של בתו של ר' דווצ'ה נ"י [כ"ק אדמו"ר מביאלא ב"ב זצ"ל] (מה שראינו אצל כ"ק אדמו"ר שליט"א בעת החתונה בצירוף ד"ת שאמר בשבתות) הנה בליל השבת אויפרוף באו כל האורחים היינו המחותרים הרב שצדרוביץקי ובניו, וגם נכדי האדמו"ר ממודזיץ, המחותר ר' צ"א קורנרייך ובנו חתנו של האדמו"ר מסערט שליט"א [ה"ה אדמו"ר מקאסוב וזניץ שליט"א], הרב גילרנטר גם בא לאויפרוף אבל איני זוכר שהי' בליל שבת (הוא חולה ויש לו שיתוק חלקי ברגלים ובקושי הולך). החתן הולך עם גרבים לבנים. בליל שבת אכלו הגברים בביהמ"ד והנשים למעלה בדירה החדשה, מרן אא"ז עשה קידוש ואכל הדגים

מירלין
יקירין

והמרק בחדרו אחרי הדגים אמר לכולם לצאת (גם לאלו שנשארו אחרי קידוש). בשולחן ה' שיחת מרן אא"ז על הפסוק 'ואתחנן אל ה' בעת ההיא לאמור' (דברים ג כג) ע"פ מאמר הבעש"ט עה"פ 'תפילה לעני כי יעטוף ולפני ה' ישפוך שיחו', (תהילים קב א) משל למלך שפתח את כל אוצרותיו וכל אחד לקח אוצרות יקרים והי' שם עני אחד שלא רצה כלום, רק בקשתו הייתה שיתנו לו להכנס תמיד אל המלך, וזה 'ואתחנן' שכל התפילה של איש יהודי צריך להיות שיזכה 'אל ה' - קרוב לה'. בבוקר לא התפלל מרן אא"ז פסוקי דזמרה עם הציבור, כמנהגו, קריאת התורה

עם עשרת הדברות
איני צריך לתאר לך,
שזה בחינת כל יום יהיו
בעיניך כחדשים,
ה'שמע ישראל
שבפרשת ואתחנן
אמר מרן אא"ז כמעט
כמו בקר"ש. בעת
זריקת הסוכריות הי'
כרגיל דחיפות גדולות
שמרן אא"ז חילק
לעומדים שם².
הקידוש הי'
בהשתתפות קהל רב
ובניהם ראש-ישיבת
טשעבין, ר' בונם
אלתר, (אדמו"ר מגור
זי"ע בעל ה'לב שמחה'
לפני שנות הנהגתו -
היה מתפלל רבות אצל
רבינו זי"ע) ר' מ' פרוש,

רבינו זי"ע בשמחת הברית להרה"צ
הגררע"י שליט"א בן מרן אדמו"ר שליט"א

הרב גילרנטר, ר' ישראל דנציגר בנו של האדמו"ר מאלכסנדר, לפני נטילת ידים ישב מרן אא"ז על כסאו ולידו עמד (הרה"צ) ר"י סופר ודיבר אתו בפנים שוחקות כרבע שעה ואח"כ נטל ידיו הק', ובאמצע הסעודה אמר למחותן רצ"א קורנרייך מחותן איך האב הנאה אז ס'איז נתחדש געווארן דער זיווג פון לענטנשנע מיט רופשיץ עכ"ל (כידוע הי' מחלוקת בין הרה"ק מלענטשנע ובין הרה"ק מרופשיץ זי"ע) וסיפר מרן אא"ז שאחרי האירוסין של דודנו ר' בן-ציון נ"י [אדמו"ר מביאלה שליט"א] הלך [חמיו] הרב באב"ד ז"ל לאדמו"ר רבי אהרן מבעלזא זי"ע להתברך

2 (עיתים היה רבינו זי"ע נותן לילדים העומדים סביבו, מהסוכריות שזרקו על החתן, שנפלו על-ידו)

מפיו והרה"ק מבעלזא אמר לו גם כן שהוא שבע-רצון מהשידוך בין נכדי לענטשנע ורופשיץ. עוד אמר מרן אא"ז, כשראה שהחתן לא רצה לאכול, אמר לו שיום החופה זה כמו יום כיפור בשביל החתן ואם כן הוא צריך לאכול.

אביו של החתן סיפר שהרה"ק ר' אברהם דוד מבוטשאטש זי"ע בעמח"ס 'אשל אברהם' לא רצה להזכיר בספרו את הגר"א מווילנא, וכשהגיע בפירושו לסי' צ', נתגלה לו הגר"א בחלום הלילה ושאל אותו למה הוא לא מזכירו בספרו, וענה לו מפני התנגדותו לחסידות, אמר לו הגר"א שהוא התכוון לשם שמים במחלקותו נגד החסידים, וכעת הוא השלים בעולם העליון עם הצדיקים תלמידי הבעש"ט, ובסי' צ' הוא מזכירו בספרו. ומרן אא"ז התפעל מהסיפור הזה ואמר מענין שבדיוק מסי' צ'.

בסעודה שלישית דיבר מרן אא"ז על הפסוק 'ואתחנן אל ה' בעת ההיא לאמור',

שיהודי צריך להפיל תחנונים לפני ה' שיזכה לשמירת הדיבור, וזה 'ואתחנן אל ה' וכו', 'לאמור', לאמור היינו הדיבור שיתחנן לה' שיזכה לשמירת הדיבור. עוד אמר שע"י שמירת-דיבור זוכים לאחדות כי דיבורים שלא כהוגן מביאים לשנאת-חינם, וזה מרומז בפסוק ואתחנן אל ה' בעת ההיא לאמור, לאמור רמז לאחדות כמו שאיתא את ה' האמרת היום (דברים כו יז) אתם עשיתם אותי חטיבה אחת ואני אעשה אתכם חטיבה אחת.

רבינו זי"ע בשמחת הברית להרה"צ

הגררע"י שליט"א בן מרן אדמו"ר שליט"א

*

ארשום כאן מה שאמר לי מרן אא"ז על בני אי"ש מתתי שיחי' (ה"ה הרה"צ הגרא"י שליט"א, בכור ניני רבינו זי"ע)

כששמע שגדלים לו שיניים אמר לי בלשון ברכה שיתקן עם השיניים מה שזקנו ר' אלתר מנעמרוב זצ"ל לא הי' אוכל [ר' אלתר היה מחסידי המובהקים של רבינו

בוצינא
קדישא

ה"ה

בעל ה'דברי בינה' מביאלא זי"ע, אביו של הגה"ח ר' אברהם אבא צוקרמן זצ"ל
אב"ד חיפה, אבי הרה"ח ר' נחמן דוד זצ"ל, חותנו של כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א.

בבר-מצוה של אחי דוד שיחי' [אדמו"ר שליט"א מב"ב] - החזיק בני שיחי' במקלו
של מרן אא"ז, ואמר לו מרן אא"ז (האלט זעך אן אין זיידנס שטעקן) וועסט
געדענקען אז די האסט געהאלטן דעם זיידנס שטעקן וועסטע זעך (קענען)
דערהלטן.

*

בסעודת-הברית של בני ראובן עוזיאל יוסף שיחי' ר"ח טבת תשל"ז אמר הענין
שלפני הברית אומרים פסוקים של שמע ישראל וה' מלך וכו', כדי שיקדים עול
מלכות שמים לעול מצות כמו שאיתא למה קדמה שמע לוהי' אם שמוע וכו'
(ברכות יד:), והברית הוא בבחינת עול מצות. (אמר בשם א').

אח"כ אמר על הפ' נעשה ונשמע אמרו כאחד (פיוט לשבועות) 'אחד' רמז לק"ש.
שבני-ישראל אמרו נעשה ונשמע באותו התלהבות כמו שאומרים שמע ישראל
וכו'. ואמר סמוכין לזה האימרה של הרה"ק מקוז'מיר על ובתורתך כתוב ואמר
שמע ישראל ה' אלוקינו ה' אחד, שכל התורה אפ' שנים אוחזים או שור שנגח וכו'
הכל הוא יחוד ה'. והיינו שבני ישראל קיבלו את כל התורה כמו הבחינה של קרי"ש,
יחוד ה'.

עוד אמר כשאישי ישראל מקבל עליו עול מצוות, הרי זה נחשב כאילו קיים האדם
את כל המצוות, כמו שנאמר בקרבן פסח, 'וילכו ויעשו בני ישראל כאשר ציווה ה'
את משה ואהרן כן עשו' (שמות יב כח) וברש"י מק' הא עדיין לא עשו, רק מכיון
שקיבלו עליהם מעלה עליהם הכתוב כאילו עשו.

*

בליל א' דחנוכה אחרי הדלקת הנר של מרן אא"ז חזר אחי הר' ברוך לייב מאנגלי'
(ה"ה כ"ק אדמו"ר שליט"א מלאנדאן) אחרי שבא שם בברית האירוסין, וכשיצא
מרן אא"ז לשולחן אמר לאבי שיחי' לחלק בראנפין, ואמר לו 'קלער נישט אז מיט
דעם ביסטע שוין יוצא'.. והיינו שלא די בהאי הודאה להרבש"ע, רק רגשי הודאתו
צריך להביע הרבה יותר...

פרקי אבות

פרק א' - תשל"ד

'כל ישראל יש להם חלק לעולם הבא': ע"פ מאמר אא"ז הרה"ק בעל 'דברי בינה'
מביאלא זי"ע על 'יעקב איש חלק ועשיו איש שעיר' שהאישי הישראלי אפ' אם
הוא עובר ח"ו על רצון ה' יכול בקלות לחזור בתשובה וכמשל אם נדבק איזה לכלוך

בר

על דבר חלק אפשר בקלות להורידו, מיט א ריר מיט א שווענק, וזה יעקב איש חלק, אבל עשו איש שעיר אצל הגויים הרע אצלם מושרש בפנימיותם כמו אם נדבק לכולך בתוך שערות שקשה מאד להסירו, ואמר מרן אא"ז שזה הרמז כל ישראל יש להם 'חלק' שכל אחד מישראל הוא חלק ויכול בקלות לחזור לקונו ולהעביר הטנופת ממנו ולהטהר.

פרק א' - תשל"ה

'ויהא מורא שמים עליכם' (אבות א ג) מרמז שאפ"ל על המעשים הגשמיים שאדם עושה, כדי חיותו ופרנסתו, בבחינת 'עליכם', יהא מורא שמים, שייעשה כדין וכראוי, בלא להתגשם חלילה רק לזכור הבורא ולירא ממנו בכל מעשי איש ותהלוכותיו, דזהו רבותא הרבה יותר גדולה מלזכור השי"ת במעשים הרוחניים, בתורה ובמצוות.

'כל המרבה דברים מביא חטא' (אבות א יז) יש לדקדק אמאי כתיב 'מביא חטא', ולא חוטא, שבא בעצמו לידי חטא אח"כ. ברם יש לראות מכאן גודל הקלקול, ש'מביא חטא' על אחרים, וזהו הלשון מביא, כשמדבר עצמו לדעת דברים הרבה, מביא חטא.

פרק ב' - תשל"ד

[דברות קודש שאמר מרן בשם צדיקים] 'אם בחוקותי תלכו' (ויקרא כו ג) בשם הרה"ק מווארקא זי"ע, אמאי כתיב לשון "אם", דמשמע שזה רשות ח"ו, ותי' דהכוונה היא דלפני כל מעשה שאדם עושה צריך לחשוב אם זה רצון השי"ת או לא, וזה מאמר הכתוב "אם" לפני כל תנועה ופעולה של יהודי צריך הוא לבדוק ולשים לבו אי הוי רצון השי"ת או לא, "בחוקותי תלכו", שרק לכשתהא ברור דעשייתו האי הליכה בחוקות השי"ת אז יוכל לעשות המעשה.

פרק ג': 'חביבין ישראל שניתן להם כלי חמדה' (אבות ג יד) היינו, שהתורה"ק היא כלי להכניס בתוכה את כל החמדות והתאוות הרעות, ע"י חמדה ואהבה לתורה, ובזכותה ניצולין מכל האהבות הרעות.

פרק ג' (שבת פרק שלח תשל"ד):

'שנים שיושבים ואין ביניהם ד"ת ה"ז מושב ליצים שנאמר וכו', אבל שנים שיושבים ויש ביניהם דברי תורה שכינה שרויה ביניהם שנאמר ויקשב ה' וישמע' וכו'. (אבות ג ב) והקשה מרן אא"ז בשם א' הצדיקים, בדיוק לשון המשנה "אין ביניהם דברי תורה", אמאי לא אמרה המשנה כלשון השגור במשנה ובתלמוד "ואין עוסקים בתורה" או כדומה לזה, ומהו הלשון "אין ביניהם", אך הת"י דהכוונה אין ביניהם היא שכאשר תרווייהו עוסקים בתורה ולומדים בעצמם, רק לא ביחד, ואין קשר ביניהם, כ"א לומד בפ"ע ואין מוסרים אחד לשני מה שלמדו (כך בערך היה לש"ק), אבל שנים שיושבים ויש ביניהם שהם באחדות ומוסרים אחד לשני,

בוצינא
קדישא

שכינה שרויה ביניהם, ובשכר זה ויקשב ה' וישמע ה' שומע תפילתם ותורתם ועולה לרצון לפני ה'.

רבינו זי"ע בשמחת הברית להרה"צ הגררע"י שליט"א בן מרן אדמו"ר שליט"א

עוד אמר מרן אא"ז בשם הרה"ק היהודי מפשיסחא זי"ע, עה"פ 'אז נדברו יראי ה' איש אל רעהו ויקשב ה' וישמע יכתב בספר זכרון לפניו ליראי ה' ולחושבי שמו', (מלאכי ג טז) שדרך האנשים יראי ה', כשהם פוגשים איש רעהו אזי כ"א רואה חסרונות עצמו ומעלות חבירו, וסובר כי חבירו גדול ביראת שמים ובחסידות ממנו, והוא אינו כלום, ורוצה לשמוע מפי רעהו את דרך השי"ת, שיעלהו רעהו על המסילה העולה ויקבל ממנו חיזוק והתעלות בעבודת ה'. וגם רעהו לעומתו חושב כך, שבאמת הראשון הוא חסיד וירא שמים והוא

לאו כלום הוא, וכך חושב כ"א מיראי ה', ושניהם ענווים אל מול השני, וע"כ אומר השי"ת שירשום שניהם בספר יראי ה', שהוא מחזיק את תרווייהו לחסידים וכשרים. וזהו האמור בכתוב 'אז נדברו יראי ה' - שיראי ה' נפגשים 'איש על רעהו' - כ"א מחזיק רעהו ליותר ממנו, והשני הוא הוא היר"ש, 'ויקשב ה' וישמע' כשהרבש"ע רואה הביטול והשפלות של כ"א, 'ויכתב בספר זכרון ליראי ה' ולחושבי שמו' - תרווייהו נכתבים בספר יראי ה'.

פרק ה': 'עשרה נסיונות נתנסה אברהם אבינו ועמד בכולן' (אבות ה ג) ומרן אא"ז אמר בשם א' הצדיקים כי לפעמים מנסים מן שמיא את האדם בנסיון, ואע"פ שעומד בו, מ"מ הוא יוצא מכך שבור ומוחלש, כי הנסיון לקח ממנו את כוחות נפשו ותעצמותיו, אך באאע"ה לא כך היה, וזה המכוון בדברי המשנה "ועמד בכולן" שלא יצא מהנסיון שפל ורצוף רק אדרבה איתן וחזק להמשיך בעבודתו ית', ואיתא עוד מצדיקים ד'נסיון' הוא לשון 'נס', שע"י שעומדים בנסיון אפשר להתרומם ולהתעלות יותר ויותר בעבודת השי"ת.

פירין
יקירין

לה

'ש'אין לך מדה טובה הימנה' (אבות ה כב) אמר מרן בשם א' הצדיקים, שאפ'י מה שמרגיש האדם "אין לך מדה טובה" שהוא בענווה ובשפלות ורואה שאין בו מאומה ושום דבר טוב, הוא גם "הימנה" - מסגולתה של התוה"ק.

בוצינא
קדישא

לה

זמא דהילולא דמדן רבינו זי"ע - כ"א שבט תשפ"א
בצל כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

עובדין טבין, הנהגות קודש ואמדות טהורות
שנשמעו בעת השוה"ט זה' לחיים' מפי מרן אדמו"ר שליט"א,
ומפי בנו וחתנו שליט"א

שוה"ט ליל כ"א שבט תשפ"א

גודל חשיבות שבת אחים וסעודת מרעים
ככלי לקבל השפעות טובות

הרבה פעמים אמר זקה"ק זי"ע בשם צדיקים, על הכתוב בפרשת השבוע (יתרו) דבני ישראל באו למדבר סיני מקום קבלת התורה באחד בסיון, וכמה ימים אח"כ נאמר להם ההוראה של "שלשת ימי הגבלה", אך בימים הראשונים לא נאמר להם כלום, כדאיתא בגמ' "לא אמר להו ולא מידי" (שבת פז.), ומה עשו בני ישראל באותם הימים, והיה רגיל זקה"ק זי"ע לומר בשם צדיקים, כי בני ישראל ישבו ואכלו יחדיו באחדות ובסעודת מרעים, הסיבו יחדיו באחוה והתעוררו ביחד לקראת קבלת התורה, וגדולה לגימה שמקרבת, וזה היה ההכנה ליום מתן תורה. ורואים מזה גודל העניין של סעודת מרעים ושבת יחדיו, להכין הנפש ולהכין כלים

לקבל אורות קבלת התורה. ומהשתא נמי, כשיושבים יחדיו לדבר מצדיקים, לעורר זכותם ולהתעורר לילך בדרכיהם, וודאי נכון וישר הוא זה, לקבל השפעות טובות ברוחניות ובגשמיות, ובזכותו הגדולה של זקה"ק זי"ע, ויה"ר שנזכה לכל ההשפעות.

השפעת רבינו זי"ע

לחיים, לחיים טובים ולשלום, זקני הק' זי"ע נהג תמיד לומר את מאמר הזזה"ק "מאי דמשך בר נש בהאי עלמא משך לבתר", מה שאדם עושה ופועל בהאי עלמא בתורתו ובתפילתו ובעבודת קדשו, לעולם הבא ג"כ הולך ופועל בדרך הזו, ואמר זאת על צדיקי הדורות מאורי החסידות, אשר בחיים חיותם התמסרו לבני ישראל והשפיעו עליהם כל טוב בגו"ר, הרי גם כן לאחר פטירתם לגנזי מרומים, שממשיכים בדרכם בעלמא דאתי. והנה זקה"ק זי"ע היה מיוחד בעניין הזה, ויתכן שאף יחיד בדורו, שציין כל יארצייט של צדיקים, בכל ערב ישב עם אנשי מעשה, והזכיר הצדיקים שיו"צ חל באותו היום, אמר ד"ת משמם וסיפר מנפלאותיהם, ועורר זכותם להשפיע עלינו כ"ט, א"כ וודאי ביו"ד דיליה נמי יכוון עלינו וישפיע רחמים וחסדים מרובים באנפאה נהירין, טוב וחסד כל הימים ברוחניות וגשמיות.

סיפורים נוראים בהמשכת רפואות וישועות לכלל ישראל

אספר מה שמעתי מבעל העובדה בעצמו, סיפור נורא על כוחו הגדול של זקה"ק זי"ע, דהנה בשנים הראשונות מאז שהוקמה מדינת ישראל היה כאן בארץ מחלה קשה מאד אשר פגעה בילדים קטנים, ונקראה בשם "פוליו", ורבים חללים הפילה, והיה אז מצב נורא ואיום, תאניה ואניה בכל בית אשר הגיע המשחית, ואחד

מחסידי זקה"ק זי"ע מירושלים עיה"ק ר' אפרים קעלמאן שמו, נולד לו בן, [הרה"ח ר' אפרים כבר נפטר מכבר לב"ע, אך בנו זה עדין חי], וכשנולד ראו כי מצבו אינו בכי טוב, וניסו בכך ובכה להעלות ארוכה ומזור לתחלואיו אך מאום לא שיפר את מצבו. והיה זה עוד בשנים ראשונות כשזקה"ק דר עדיין בתל-אביב, ע"כ אזר ר' אפרים חלציו ושם לדרך

בוצינא
קדישא

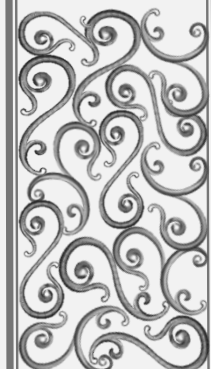
א"י

זמנא דהירורא

לה

פעמיו תל-אביבה לחלות פני רבינו ולהתחנן לפניו על נפש בנו. ולא היה זה כבזמן הזה אשר נוסעים מירושלים לת"א בזמן קצר, רק היה זה טירחה גדולה וזמן רב לקח להגיע, וטרח טירחה מרובה עד שהגיע לתל אביב. עכ"פ מיד בהגיעו שם פעמיו לבית זקה"ק ואמר שם בנו לגבאי להזכירו בקודש פנימה, זקה"ק זי"ע אך שמע ההזכרה, ומיד אמר לגבאי "לך אמור לר' אפרים שהשי"ת יעזור ויהיה בסדר, ושיסע מיד לירושלים", ר' אפרים יצא מאת הקודש ולבו בל עמו - הן בטורח רב הגיע, ובקושי חילה את פני רבינו, ובקושי ברכו רבינו בברכה מועטת, וביותר, מה זאת שרבינו משלחו מיד חזרה לירושלים, אמנם מובן שציית להוראת זקה"ק, ונסע ירושלימה בלב כבוד. בימים ההם היו האוטובוסים מגיעים לתחנה מרכזית, שהיה אז ברחוב יפו ע"י קינג ג'ורג', היכן שנמצא כיום ביה"ח ביקור חולים, ולר' אפרים הנ"ל היה לו חנות במאה שערים, ובד"כ היה הולך לביתו מדרך מסוימת שהיה לו במאה שערים, א קליינע גאסלע, אותה היה חוצה בדרכו למעונו, אך כעת נפל בדעתו משום מה לילך מדרך אחרת ולא מדרכו זו, והלך מרחוב שטרויס, כשהוא בעצמו אינו יודע מדוע הוא הולך משם. ברם, באמצע הילוכו פוגש הוא בדוקטור המטפל בבנו בביה"ח, והרופא מיד אומר לו כדברים האלו: "טוב שפגשתיך כעת, יצאתי עכשיו מבית החולים, והגיע איזשהו תרופה חדשה משוויץ, והרופאים אין יודעים כ"כ היעילות של זה, אך אני הנני אוחד שהתרופה הזאת טובה ומועילה, וצריכים שתחתום עכשיו על אישורך להשתמש בתרופה, ושתעשה זאת במהירות היותר גדולה..." ר' אפרים חש לחתום, ונתנו תרופה, ועלתה לילד מזור ורפואה שלימה. וראה ר' אפרים בחוש את עיניו הצופיות של זקה"ק זי"ע, שהחישו לירושלים, ובכך התגלגל הדבר שיתרפא בנו, ויקים מחליו כאחד האדם.

סיפור נוסף מזקה"ק זי"ע בענייני רפואות, ושמעתי זאת מאחד שהיה שם בשעת מעשה בקודש פנימה. ויוקדם, כי אחד מההזדמנויות בו ראו עין בעין את כוחו הגדול של זקה"ק, פעולותיו הטמירות, עיניו הצופיות ורב חילו במהלכים שמימיים אשר אין לנו קרוצי

חומר כל השגה בהם, היה כשעיתים הגיע אליו קוויטלעך שהיה בהם שווערע הזכרות, מקרים קשים, כשאז היה פותח את הספה"ק "נועם אלימלך" שהיה מונח

תדיר על שולחנו, [עיתים היה זה קדושת לוי, אך בד"כ נוע"א], והיה מדפדף וקורא במקומות מסוימים בספר, ואח"כ עונה, ושום אדם לא היה יודע מה ראה בספר ומה כוונותיו בזה. וכך היה מעשהו באחד מהפעמים שהביאו לפניו קוויטל, ונוכח כי שם החולנית היא "רחל בת צירל". זקה"ק הביט חזק בקוויטל, ולפתע נרעש ונתלהב מאד, ונהיה אונגאנצן ציקאכט, והסתכל בהספה"ק שהיו על שולחנו, בנועם אלימלך, כשבכל העת סער וגעש, ממש א פלאם פייער. לאחר מכן נענה ואמר כי שם האשה היא "רחל בת צירל", והוא ר"ת "בצר", ואיתא מצדיקים כי "רננו צדיקים בה" (תהלים לג א) הוא ג"כ ר"ת "בצר", אך זה תמוה ווי קומט אריין "רננו צדיקים" מיט "בצר", שהרי זה לשון שמחהו רננה, וזה צרה וצוקה, נאר הערליכע יודן ווייסען, אז אפי' סאיז עענק, מצב של "בצר להם", מ"מ איז גוט - רננו צדיקים בה', סוועט זיין גוט, מ'זונגט שוין פון האנהייב, שרים כבר מההתחלה, "רננו צדיקים". ופנה אל מי שהזכיר את האשה ואמר "זי הייסט דאך "בצר" סוועט זין "רננו צדיקים בה"! וכך הוה, שהאישה נתרפאה ברפואה שלימה... ועכשיו בשעה הזאת כשיש מגיפה בעולם רח"ל, הרבה צריכים רפואה ומרפא לכל מכאובם וחולאם, וצריך רחמים שתוסר המגיפה הזאת מעל ראשי בני ישראל, יה"ר שזכות זקה"ק זי"ע תגין על ישראל לשלוח א גאנצע רפואה, בריות גופא ונהורא מעליא ושנים ארוכות וטובות.

קשר בני ישראל והקב"ה

אומר משמיה דזקה"ק, עה"פ "והייתם לי סגולה מכל העמים" (שמות יט ה), ומפר' רש"י סגולה אוצר חביב, ובהקדם דברות קדשו של הרה"ק מלובלין זיע"א, בנוסח ברכת המצוות "אשר קדשנו במצוותיו וציוונו", וקידשנו הוא קידושין, שהרבש"ע קידש כביכול את כנסת ישראל להיות בת זוגו, והאיך קדשנו, 'במצוותיו', ע"י שאנו מקיימים את מצוות השי"ת בשמחה ובאהבה ובשלימות, זהו ה"כסף קידושין", ברם הוא תמוה דהנה דינא הוא דהחתן הוא נותן הקידושין לכלה ולא להיפך, וכאן בני"ש הם הנותנים המצוות להקב"ה, והאיך חל הקידושין. רק איתא בגמרא (קידושין ה:) "נתנה היא ואמר הוא - באדם חשוב מקודשת", דהיינו אם הבעל אומר הרי את מקודשת לי אך האשה נותנת הכסף קידושין, אם הבעל הוא אדם

חשוב שהאשה נהנית שהוא מקבל מאתה את מתנתה, בשכר הנאה זו ה"א מקודשת, ומהשתא א"ש לדידן, דבני ישראל נהנים בקבלת הרבש"ע את המצוות שלהם, ובשכר הנאה זו הרי כנסת ישראל מקודשת להקב"ה.

ועד"ז פי' זקה"ק את מאמה"כ הנ"ל והייתם לי סגולה, אוצר חביב, דהיות ואנו חביבים אצל רבון כל העולמים, והוא מקבל את שכר עבודתינו אליו ברצון ובאהבה, כאוצר חביב וסגולה יקרה, ע"כ מתקדשים אנו אליו בשמחתנו זאת, שמחבבינו ומקרבינו ומקבל עמלינו ועבודתינו וקרבת-לבבינו אליו, ובשכר הנאה זו קידש הקב"ה את כנסת ישראל. ובאמת מי שראה את עבודת הקדוש של זקה"ק זי"ע בברכת התורה, "אשר בחר בנו מכל העמים ונתן לנו את תורתו", שהיה בהתעוררות נוראה, ברשפי אש שלהבת קודש, זקה"ק סער וגעש בלהט נורא באופן מיוחד בעת ברכות התורה, ועוד זאת, זקה"ק היה מקפיד לעלות הרבה לתורה, ועיתים היה לו אפי' כמה עליות בקריאה אחת, כגון בד' פרשיות שהיה לו שישי ומפטיר, וסתמא בכל פעם שהיה קריאת התורה בכל תפילה שהיא, היה עולה לתורה, וגם אז היה זה עם התלהבות גדולה ותבערת אש, ובפרישקייט מיוחדת, כאילו זה הוא לו פעם ראשונה שעולה לתורה.

*

דברי מורינו הגה"צ רבי אלתר יצחק שליט"א

בן כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

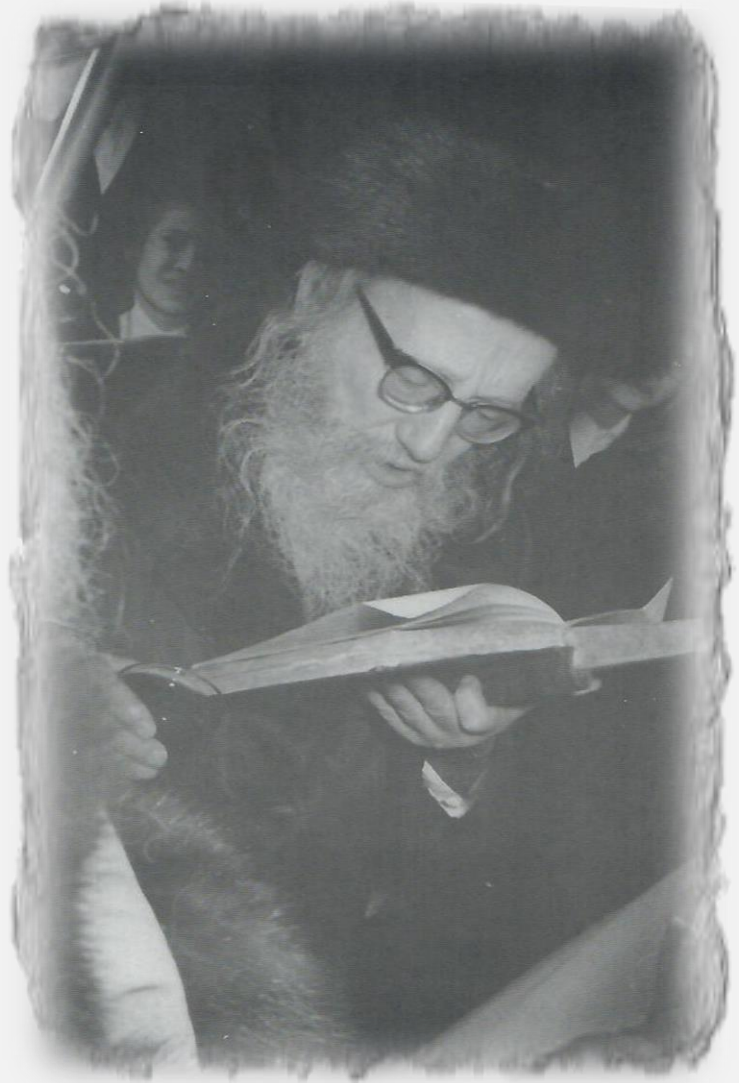
ברשות כ"ק אאמו"ר שליט"א, טרם אפצה שפתי, רצוני לומר כמה דיבורים, ראשית אפתח פי' בשבח והודיה להשי"ת על הבית הגדול והקדוש הזה, ו'הבית הגדול' הוא לאו דווקא גדול ממש, אלא אם הניסים הם "גדולים", הסייעתא דשמיא המלווה בכל מהלך בנין בית המדרש היא גדולה ועצומה, א"כ שייך נמי לאמור 'הבית הגדול', ויעזור השי"ת ג"כ שיהיה עוד 'בית הגדול' של גיסי כ"ק אדמו"ר מטאלנא שליט"א שהוא גם בונה ביהמ"ד עכשיו, והכל צריכים לניסים גדולים ורוב סיעתא דשמיא, ובאמת עכשיו כאן כשהולך קצת לאט, ולא רואים כ"כ התקדמות, אך העולם אומר שילד קטן בכל יום ממש הוא מתפתח, ושינויים גדולים נעשים בו ואפי' אם אין נראה, הכא נמי כאן ס'בויטזיק, ובאמת צריכים עוד הרבה ישועות והשפעות טובות משמיא שנוכל לסיים ולגמור הבנין בהוד והדר ובשלימות הראוי.

רבינו זי"ע ממשיך רווח והרחבה לבני ישראל

מנהגי הוא משכבר הימים, שבכל שנה אני מספר סיפור חדש מזקה"ק זי"ע, סיפור שנתחדש לי בשנה זו, ועדיין לא שמעתי עד האי שתא. ונספר מה ששמעתי השנה הזאת סיפור נפלא על זקה"ק זי"ע, ישנו יהודי, הרה"ג ר' יעקב ווייס שליט"א, מחותן עם משפחתנו, והוא מתגורר בירושלים, ושמעתי מפיו, כי פעם היה צריך למכור דירתו ולקנות דירה חדשה המתאימה כפי צרכיו. והוא כבר מצא דירה חדשה, וקנה אותה, אך עדיין לא מצא קונה לדירתו הישנה, והיה צריך המעות

של מכר דירתו הישנה בשביל לשלם את הדירה החדשה. והוא התייגע מאד למכור הדירה, אך לא צלח הדבר. ר' יעקב היה מאד נבוך ואובד עצות, כי המוכר של דירתו החדשה תבע כספו, והוא לא היה לו מאין לשלם, ור' יעקב הנ"ל ניסה בכה ובכה, אך קונה אין, ובעה"ב דוחק, ולא ידע ר' יעקב האיך להחליץ מצרה זו.

החיש ר' יעקב פעמיו לבית זקה"ק זי"ע, והיה זה כבר בערוב ימיו, בהיותו משותק ובקושי היה עליו הדיבור, וש"ב אדמו"ר משידלובצא (חתן כ"ק אדמו"ר מביאלא ב"ב זצ"ל, בן זקה"ק זי"ע) היה שם בבית, ועזר ודאג שם לצרכי זקה"ק, והוא הבין הטיב את רצון זקה"ק זי"ע אף שכמעט לא היה יכול לבטא בשפתיו, ותינה ר' יעקב צערו לפני זקה"ק, שאינו מוצא קונה לדירתו הישנה, והגיב זקיני זי"ע משהו, אך הסובבים לא הבינו דבריו כלל. בלית ברירה הביאו "מסורת", שרבינו זי"ע יראה על האותיות מה

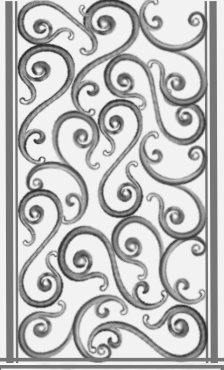
רבינו זי"ע בסידור קידושין

בשמחת נישואי נכדו כ"ק אדמו"ר מספינקא שליט"א
חתן אדמו"ר ה'ברכת צבי' מביאלא פשיסחא זצ"ל

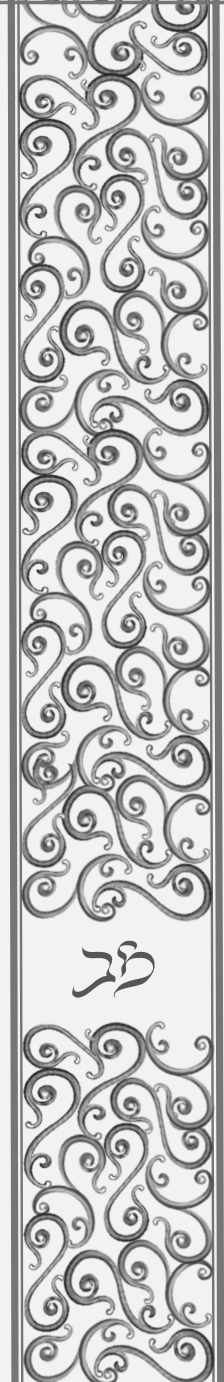
רצונו לומר. והנה הוא מראה על אותיות ח. ד. ש. אותיות 'חדש', אך לא הבינו מה רצון זקה"ק בזה. האדמו"ר משידלובצא ניסה לומר "הער העט געקויפט א נייע דירה", רבינו זי"ע לא נהנה, ולא אישר את דבריו, וניסה בכה ובכה, 'שימכור את הדירה החדשה ויקנה דירה אחרת?' ניסה שוב לומר, ורבינו זי"ע הביע קורת רוח ונענע בראשו - אכן כן, לזו כוונתו!, דבריו היו סתומים וחתומים, הרי עכשיו קנה ר' יעקב דירה אחרת ולמה שיקנה עוד דירה?... אך רק יצא ר' יעקב מאת הקודש, בלכתו ברחוב והנה פוגש הוא יהודי החפץ לקנות ממנו דירתו, אותו שקנה זה עתה... נתרצה לו ר' יעקב, ומכר לו את הדירה הזאת. בזמן קצר, מצא ר' יעקב דירה

בוצינא
קדישא

מא

זוהר דהירוז

מרווחת הרבה יותר, גדולה וזולה בתנאים הרבה יותר טובים ממה שקנה, ותוך כדי שמצליח בינתיים למכור את דירתו הישנה גם כן... והכל מכח הוראת וברכת זקה"ק זי"ע.

ונסיים בדרך צחות, ששמעתי מאחד ממש עכשיו, כשכ"ק מרן אדמו"ר מסערט ויזניץ שליט"א (נכד זקה"ק זי"ע - חתן בנו אדמו"ר מביאלא ב"ב זצ"ל) נסע לפני תקופה לקברי צדיקים באוקראינא עם קהל חסידיו, והיה במעזבוז אצל ציון אור שבעת הימים הבעש"ט הק' זי"ע, והיה שם שיח בין כמה חסידי סערעט ויזניץ אם צדיקי בית ויזניץ הם נכדי הבעש"ט, שישי בזה נידון, אך עמד שם הרה"ח ר' חיים ליבוביץ שליט"א מחשובי משפיעי חצה"ק סרט ויזניץ, והוא אמר, שאין יודע אם ויזניץ הם נכדי הבעש"ט, אך כ"ק אדמו"ר שליט"א מסערעט ויזניץ הוא נכד הבעש"ט, כי הוא נכד הביאלער רבי, "והביאלער רבי הוא הבעל שם בדורו"!...

ויעזור השי"ת שזכות זקה"ק זי"ע תגן עלינו ובעדינו, שנזכה ל"בתים" מבורכים וראויים, בני חיי ומזוני רוחי, והבית הגדול והקדוש הזה יושלם במהרה בשלימות הראוי, עם הרבה סיעתא דשמיא ובאופן המושלם, ונזכה לכל ההשפעות הטובות ברוחניות ובגשמיות לנו ולכל ישראל אמן.

*

דברי כ"ק אדמו"ר מטאלנא שליט"א חדב"ן כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

ברשות חמי כ"ק אדמו"ר שליט"א, כל קהל הקודש, אספר כאן עובדא מכ"ק מרן אדמו"ר צוקללה"ה, ששמעתי לפני זמן קצר מבני הרב יוחנן שליט"א, ששמעה מפי זקן אחד שפגש בירושלים עיה"ק, לכששמע שהוא נכדו של הרה"ק מביאלא זי"ע, סיפר לו כזאת, סיפור נפלא מאד.

המעשה הוא, שהיה יהודי אחד מחסידי הרה"ק מביאלא זי"ע, שהתגורר בעיר בת-ים בקרית באבוב, ובשעה טובה, נולד לאותו יהודי בן זכר, ובהיותו חסיד נלהב של הרה"ק מביאלא זי"ע חפץ מאד להביא סנדקאות בברית המלה של בנו היניק להרה"ק זי"ע, ברם, בדיוק באותם הימים הגיע הרה"ק רבי שלמה מבאבוב זי"ע מאמריקה לביקור מיוחד אצל חסידיו בבת-ים, לרגל חנוכת הבית להביהמ"ד דשם, ובכהאי גוונא לא היה מן הכבוד לקרא להביאלער רבי לקריית באבוב, ולכבדו בסנדקאות על פני האדמו"ר מבאבוב, והיהודי היה נבוך ואובד עצות, דמצד אחד חפץ מאד לתת סנדקאות לביאלער רבי, ומצד שני הבאבובער רב פה, ולא שייך לעשות כזה זילותא לקרא לאדמו"ר אחר ליתן סנדקאות. אמנם, בימים קודם הברית חלה התינוק ב"צהבת", וכך נדחה הברית עד אחר שהאדמו"ר מבאבוב נסע חזרה למקום מושבו בארה"ב, ושפיר יכל לקרוא להרה"ק מביאלא זי"ע לברית לשמש כנסדק.

רוח קדשו ועיניו הצופיות של רבינו זי"ע

ביום הברית, בהגיע אדמו"ר זי"ע לקרית באבוב, פנה להכנס לביהמ"ד שזה עתה חנכו וקבעו בו מזוזה, שבו יתקיים הברית מילה. הרה"ק זי"ע הלך אל עבר דלת בית המדרש הגדול, והנה עוצר בפתח הדלת בהניחו ידו על המזוזה ואינו רוצה להכנס... הסובבים הבינו כי משהו אינו כשורה במזוזה, וחפצו להוריד המזוזה לפתחה ולבדקה. ונהיה שם א גאנצע רעש ומבוכה - הרי האדמו"ר מבאבוב זה עתה קבע את המזוזה - ומדוע להורידה ולבדקה? אך לבסוף הורידו את המזוזה, פתחוה - והנה ריקה היא.. אין בה קלף כלל! ועמדו כולם נפעמים מול רוח קדשו של אדמו"ר זי"ע.

והא וודאי, וודאי כי אדמו"ר מבאבוב זצ"ל לא קבע מזוזה ריקה, ואחר בירור הדברים נתברר כי העסקנים קנו לפני בא האדמו"ר מבאבוב א גרויסע שיינע מזוזה, כיאה לכבודה של מלכות, אך לא היה להם קלף עם הפרשיות גדול כמידת הבית, ע"כ בקשו בחיפזון מאחד מתושבי הקריה שיביא להם מביתו איזה קלף עם הפרשה שהיה לו, שזה יהא מונח שם עד שיכינו הקלף הגדול שינוח בבית המזוזה בקביעות. וכשקבע האדמו"ר מבאבוב את המזוזה, היה שם הקלף הזה. ברם אחר כמה ימים, הלך אותו יהודי שנתן את הקלף, ונטל את הקלף ממקומה משום איזה צורך כל שהוא על דעת עצמו ובלא לומר מילה לאף אחד, וכך נשאר הבית מזוזה ריקן בלי הקלף...

ובאמת מדריגה נשגבה זו, של גילוי הצפונות במזוזה, מצינו בהרבה צדיקים קדושי עליון [ואף בדורינו יודע אני כי ישנם צדיקים החיים אתנו כיום לאויוש"ט, אשר גם זכו למדריגה זו לחזות הצפונות [במזוזות], ושמעתי פעם ע"ז ביאור נחמד, כי ברמב"ם בהלכות מזוזה (פ"ו הי"ג) כשמבאר חשיבות מצוות מזוזה נוקט לשון קדשו "וכל עת שיכנס ויצא, יפגע

רבינו זי"ע בהליכתו ברחובות קריה
מלוזה בנכדו כ"ק אדמו"ר שליט"א מלונדון

בוצינא
קדישא

ביחוד שמו של הקב"ה, ויזכר אהבתו, וייעזר משנתו ושגייתו בהבלי הזמן וכו' ומיד הוא חוזר לדעתו והולך בדרכי מישרים", יעוי"ש בלשונו הזהב, ועכ"פ מוכח שם מדבריו שבעת עבור היהודי ע"י המזוזה יתעורר מעצמו לשוב ולילך לדרכי השי"ת, להתעלות ולהתרומם במעלות העבודה, וא"כ הצדיקים האלו שבכל עת שהם עוברים ע"י מזוזה כשירה הם מתעוררים מקדושת המזוזה, משל"כ הוא כשהמזוזה פסולה אין להם התעוררות, ומיד מבינים שאין המזוזה כשורה...

ויעזור השי"ת שזכותו הגדולה של אדמו"ר זי"ע תגן עלינו ובעדינו, וישגיח עלינו ויצפה בנו משמי שמיא להשפיע בעדינו כל טוב סלה, לבל יחסר המזג ברוחניות ובגשמיות בכל העניינים, ונזכה במהרה לגאולה השלימה.

דביקותו של רבינו זי"ע

(בהשלמת דבריו של חדב"נ אדמו"ר מטאלנא, הוסיף כ"ק אדמו"ר שליט"א, מעשה מופלא זכורני אצל זקה"ק זי"ע, שנה אחת ביום הפורים, בצהרי היום פרש זקה"ק זי"ע למנוחה בחדרו, ונתארכה השעה, ובנתיים הגיעו קהל גדול לרגל היום, אך לא אבו בני הבית להעיר את רבינו זי"ע. משגדל הקהל עוד יותר, והמצב נהיה דחוק, טכסו עצה מה לעשות, ולא העיזו להעיר את רבינו זי"ע בידיים, מה עשה אחד הגבאים, ניגש על המזוזה בפתח החדר בו ישן רבינו זי"ע, והניח ידיו עליו, באותו רגע פקח רבינו את עיניו ומיד התעורר וקם משנתו...

*

לחיים' יום כ"א שבט תשפ"א

רבינו זי"ע לא היה שייך לדורותינו...

זקה"ק זי"ע היה מאד מיודד עם הרה"ק ה'בית ישראל' מגור זי"ע, וקשר קרוב שרר ביניהם. ראשית ההתקרבות היתה כשהגיע אליו זקה"ק זי"ע בפעם הראשונה לאחר שעלה מתל אביב לדור בעיה"ק ירושלים, ומעונו היה בקרבת מקום למקום מגורי ה"בית ישראל" ברח' דוד ילין, ועלה זקה"ק זי"ע לבקר אצל הבית ישראל, לאחר צאת זקה"ק זי"ע מאתו, נענה ה"בית ישראל" ואמר למקורביו: "דאז איז א פארציטישע יוד..." זהו יהודי מפעם, שאינו שייך לדורותינו...

דבר זה ראינו אכן במוחש, שזקה"ק זי"ע כלל לא היה מחובר לענייני העוה"ז, מרומם ונעלה היה מכל הבלי דורות האחרונים במילי דעלמא. היה יהודי בירושלים, ורבי טורדוס תפילנסקי שמו, שהיה בדחן ידוע, והיה לו כשרון גדול להצחיק ולבדח אנשים, פעם הגיע ר' טורדוס לביאלא לרגל איזה אירוע או שמחה, וקם לומר מילתא דבדיחותא לכבוד המאורע, ובעת דברו לא נשאר אחד מכל הקהל שליו ושאנן, אלע האבן מיטגיהעלטן, צחקו ושחקו כהוגן מאמרותיו השנונות, אחד

מַד

ומיוחד היה זקה"ק שלא שת ליבו כלל, וראו בחוש איך שהוא אין נמצא כאן כלל, לא צחק ולא שחק בקושי פה ושם אפעס א שמייכעל, אך ראו כי כל העסק כלל אינו מעניין אותו, הער גיפענט זיך אין העכערס...

פרישות וביטול מוחלט בענייני העולם הזה

עוד עובדא כעין זה, פעם אחרת שהיה איזה אירוע בביאלא, והיה אז יום חם ושרבי מאד, והקהל שהיה מיוזע ויגע מהחום הכבד, שתה עוד ועוד מבקבוקי המים שהיו על השולחנות, כל הציבור שתה בלי הפסק מפני השרב הגדול, ברם זקה"ק זי"ע לא שתה כלל. ריחם עליו אחד מהנוכחים, ומזג לזקה"ק זי"ע כוס בירה צוננת, בעבור ישתה וירוה, וירווח לו מעט מן החום הכבד, ברם בהגישו לרבינו את כוס הבירה, הסתכל עליו רבינו בתימהון, 'וואס איז דאס?' זקה"ק זי"ע לא הבין כלל מה רוצה הלה ממנו, מה פשר כוס הבירה עכשיו...

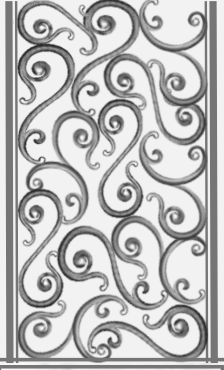
כן שמעתי פעם סיפור נחמד על רב ליטאי, שהיה רב בביהמ"ד של חסידי קרלין, אך הוא עצמו כלל לא היה נמנה על עדת החסידים, והיה 'מתנגד', ופעם עבר בשבת בצהרים אחר הסעודה ע"י ביתו של אחד מהחסידים, והחסיד אכל אז הטשולנט, ולגודל תמהונו ראה כי אוחז החסיד בכף כשהוא הפוך - כשמחזיק הכלי קיבול בידו והצד הצר של הכף בתוך הצלחת, וכך אוכל, מרוב שהיה אותו חסיד דבוק ואחוז בשרעפים... נתפעל מאד אותו רב, ואמר "אם הם כ"כ "פאדווייקעט", הריני מסיר התנגדותי..."

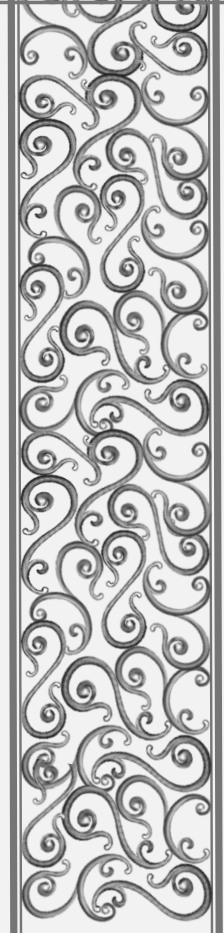
רבינו זי"ע בסעודת ברית
לא' מבני כ"ק אדמו"ר שליט"א מב"ב

בוצינא
קדישא

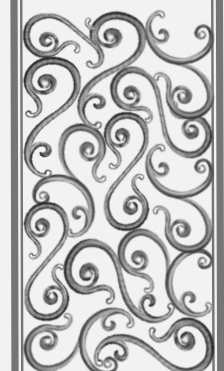
לה

ז'ע
דהירזע

ז'ע

סיפר הגה"צ ר' אלתר יצחק שליט"א בהקשר לזה, כי בעת שמחת נישואיו של כ"ק אדמו"ר שליט"א מלונדון, הביא לשבת אויפרוף בדחן אחד ידוע, ר' חיים מנדל, שהיה ממש א וועלט'ס בדחן, והוא דרש בשופי כל השבת בדברי צחות ומילי דבדיחותא והעולם כולו צחק ונהנה ממנו מאד, לבד מאדמו"ר זי"ע שלא נע ולא זע ממנו והוא כלל לא ענין אותנו, ובמשך כל הדרשות שלו בשבת לא צחק מדברותיו כלל. הבדחן הנ"ל היה לו אכפת מזה, הן צדיקים רבים וטובים נהנו ממאמריו, והיה לו חלישות הדעת, עד שבסעודה שלישית מיד עם גמר אמירת אדמו"ר זי"ע את התורה, קם הבדחן ובלי כל הכנה חזר על כל התורה שאמר אדמו"ר זי"ע בגראמן, מחורז ומשולב באופן נאה ביותר, או אז עלה "שמייכעל" על פני אדמו"ר זי"ע...

והוסיף אדמו"ר שליט"א מה שזוכר עוד מאותה שבת, כי הבדחן ר' חיים מנדל אמר באחד מדרשותיו באמצע שבת, ש'שם חם ויפת' מרמז לג' סעודות שבת קודש, "שם" הוא ר"ת שיעבוד מלכויות. ואיתא בחז"ל "כל המענג את השבת ניצל משעבוד מלכויות (שבת קיח). "חם" מרמז לגיהנם, המענג את השבת ניצל מגהינום. ויפת, הוא גוג ומגוג כמאמר הכתוב 'ובני יפת גמר ומגוג (בראשית יב) וכל המענג את השבת ניצל מגוג ומגוג, חבלי משיח. כך אמר אז הבדחן את דבריו. בשמוע זקה"ק זי"ע את דבריו, נענה בפליאה: 'די זאגסט דאך תורת הבעל-שם..' סאיז נישט קיין ווערטעל... זקה"ק לא הבין מה שייכות יש לזה בדברי בדחנות...

בְּצֵי רֵאָא דְּמַה יִמְנֹתָא

מקצת מהנהגות רבינו זי"ע בשבת קודש כפי שנשמעו
לעיתים מזדמנות מב"ק מרן אדמו"ר שליט"א

מתוך 'זמירות לשבת קודש' העתיד לצאת לאור
לדגל שמחת הנישואין בחצה"ק - סיון הבעל"ט

מידי יום חמישי אחר גמר תפילת שחרית, בשעות הצהרים, היה רבינו זי"ע נכנס אל המטבח בו הכינה הרבנית באותה עת את הדגים לכבוד שב"ק, ובעודו עטוף בטלית ותפילין, היה נוטל מעט מלח ומולח את הדגים לכבוד שבת, כמנהג הרבה צדיקים זי"ע, וכמובא כבר בגמ'. כן ביום שישי היה הולך אל דלת ביהמ"ד (הדלת לכיוון היציאה אל המרפסת), והיה משפשף שם הסכין של שבת קודש באבני הבניין הסמוכים לדלת, ועד היום ניכרים השפשופים באבנים האלו.

*

רבינו זי"ע היה מידי שבת בלילה נכנס לחדר אחר התפילה, מעוטף בטליתו, שנתעטף בה כבר מלפני מנחה. (ובחדרו הפרטי האירו רק כמה נרות בלבד, ועל אף שבכל הבניין היה 'חשמל כשר'), בתחילה הקיף השולחן עם הדסים. אח"כ למד בגמ' שבת סוגיית מתן תורה מהתחלה 'כו"ע מודי בשבת ניתנה תורה', מחלוקת בקביעא דירחא וכו' גפ"ת, כמה שהיה מספיק, בד"כ לערך עמוד או קצת יותר, וכשהיו הנכדים נמצאים, אדמו"ר שליט"א או אחיו האדמו"רים שליט"א, היה לומד זאת עמהם. כמו"כ בכל שבוע - למד אח"כ שו"ע הלכות עדות עם הש"ך

בְּצֵי רֵאָא
קְדֵי שֵׁשׁ

והסמ"ע, ואמר דהולכים להעיד על מעשה בראשית וצריך לדעת ההלכות.. וכסדר
הזה היה לומד מידי שבוע בשבוע. אח"כ היה לומד זוה"ק, ועוד ספרים, ואח"כ נכנס
לשוה"ט.

*

לקידוש היו הנכדים מרימים לו הגביע, ובד"כ - אדמו"ר שליט"א הרים לו - כשהיה
שם, בהיותו בכור הנכדים. ברם אם היו נמצאים בני רבינו זי"ע, כגון אדמו"ר
ה'ברכת צבי' זצ"ל, או א' מאחיו, היו הם קודמים להרים לו הגביע. וזאת בשונה
מברהמ"ז, בו רק כהנים הרימו לו הכוס.

לאחר הקידוש, לפני שהיה ניגש זקה"ק זי"ע ליטול ידיו, היה מסדר במקומו
בשולחן סכין מזלג כף, כסדר הזה דייקא, שהוא ר"ת 'סמ"ך', ואח"כ היה מניח כף
ידו עליהם וכאילו

נשען עליהם
לרגע קט, וביאר
פעם כי בזמן הזה
שאין לנו בית
המקדש שולחנו
של אדם מכפר,
והאוכל ה"ה
כקרבו, ולקרבו
הרי צריך לעשות
סמיכה, וע"כ
מסדרם כך,
ואח"כ סומך
עליהם.

רבינו זי"ע בערוב ימיו, לפני תפילת מנחה בער"ש

רבינו זי"ע ברוך כל
סעודת שבת על

"ב' חלות, ב' גדולים וי' קטנים, והחזיק בברכה רק את הגדולים. אח"כ בצע מהחלה
לעצמו חלק גדול למשך הסעודה, ולא היה נוגס בה להמוציא רק קורע ממנה חלק
קטן ואוכל. אח"כ היה בוצע גם על חלה קטנה אחת מהי"ב חלות, ואוכל ממנה
מעט. (כהשיטה המובאת בפוסקים ד'לחם משנה' היינו שיאכל מב' חלות.)

בהמשך, קיבל מקודם צלחת נפרדת של פיש-יאך וטבל שם ז' חתיכות חלה
(מהחלה הקטנה שבצע עליה) ואכלם, הביאו לו צלחת עם ראש הדג, ואכל קודם
את העין של הדג במזלג ואת תחילת הדג, ואח"כ המשיך לאכול הדג בלא מזלג.

אסף בידו את הפירורים (הסמוכים אליו) שנפלו מהחלות על השולחן, והיה עיתים
מחלקם אותם לנכדים ולבחורים. הפירורים שהיו על כל השולחן היה אחד ממונה
לאוספם, והיה מכניסם לשקיות א' חלבי וא' בשרי, ובמשך השבוע השתמש עם

זה רבינו (במרק וכו'). אף חלה משבת היה שומר בארון. (ולעיתים היה נותנם ליהודי כסגולה לישועה, משיירי שב"ק)

*

רבינו זי"ע בשמחת אירוסים נכדו כ"ק אדמו"ר מספינקא שליט"א
נראה מאחוד כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א מלונדון

סדר השוה"ט אצל רבינו זי"ע: כל השנים, התחיל הטיש בביהכנ"ס מ'שלוש עליכם',
ואמר התורה בין הדגים למרק. באחרית ימיו, ירד לביהכנ"ס רק לפני המרק ואמר
התורה בין המרק לבשר. בסוף ימיו ממש, בערך מהזמן שאחזו השיתוק, לא ירד
כלל לביהמ"ד, רק בסוף הסעודה עלו אליו כמה בחורים ואברכים וזמרו כמה ניגונים
וברכו ברכהמ"ז.

*

שטף את כוס ברהמ"ז בעצמו, ע"י שקיבל את כלי המים אחרונים ואת הגביע
ובתוכו מעט מים, ומעל הכלי המקבל של המים-אחרונים שפך על ידו מעט מהמים
שהיו בגביע, ושטף עמם את הגביע מבחוץ בסובבו את הגביע על ידו, כך כמה
פעמים, ואח"כ ערבב את המים שבתוך הגביע שיישטף מבפנים. (בשונה מהגביע
לקידוש, אותו היו שוטפים בשבילו, ולא שטף בעצמו).

*

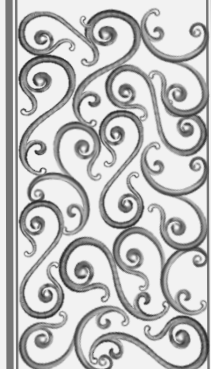
בוצינא
קדישא

ח"ט

בצירוף

דמיהינותא

סדר הקידושא רבה בבוקר יום השבת: קידוש בעמידה, בגביע גדול רגיל, על יין. והתחיל בנעימה מ'ולקחת סולת ואפית אותה...' אחר הקידוש אכל אייער קיכלעך. כמו"כ ברך שהכל על דגים, באמרו כי דגים מאכל חשוב הוא לכבוד שב"ק, וראוי לקבוע עליו ברכה. (דהרי תמיד אוכלים אותו בתוך הסעודה.) אח"כ הביאו מגש קוגל, וחתך עם הסכין, ולקח לעצמו בכף קוגל והיה מחלק זאת לג' חתיכות. חילק לציבור, בכף או ביד (לא' היה תמיד נותן את השכבה העליונה של הקוגל...) ואף כשהיה חם מאד היה רבינו זי"ע מחלק את הקוגל בידו. ופלא שאפ' שהקוגל לא הי' כ"כ גדול, כשרבינו חילק היה מספיק לכולם, ופעם רבינו לא היה, והביאו אותו קוגל ולא היה מספיק...

כשהיה הקידוש בבית, אמר אחר אכילת הקוגל מספרי זקיניו הק' 'דברי בינה' ו'תולדות אדם' (בע"פ, לא מתוך הספר) ואח"כ דיבר עם הקהל דיבורי תורה ויר"ש. (וברוב השנים היה הקידוש בביהמ"ד (עד כתקופה לפני השיתוק), ואז לא אמר תורה.) אח"כ זימר העוילם 'חי ה' וברוך צורי', ורבינו האט מיט געבריימט, ובביתו זימר שוב חי ה' בקול, באמצע הסעודה.

*

מנחה היו לעיתים מתחילים אפ' אחר השקיעה, ויתכן שהיו צריכים להשתמש לאור חשמל הרחוב לקרא בתורה היה ניגש למנחה מידי שבת. בקריאת התורה קיבל 'הגבהה', ולא היה קורא בתורה, בשונה משאר הקריאות.

*

מיד אחר מעריב הורידו המפה מהשולחן שערך שם את ס"ג, אמר תפילת הרה"ק מבארדיטשוב זי"ע 'רבש"ע פון אברהם' (בנוסח הזה, ולא 'גאט') ועשה הבדלה. [כשהיה קידוש לבנה קידוש קודם ואח"כ הבדיל.] החזיק בברכת בשמים ואש את הכוס בשמאלו, כנפסק.

קשר עליון

רבינו זי"ע והקשר הטמיר עם מרן אדמו"ר

הרה"ק ה'בית ישראל' מגור זי"ע

לדגל יומא דהילולא דה'בית ישראל' החל בשבוע הבא - ב' אדר

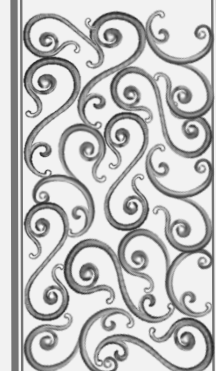
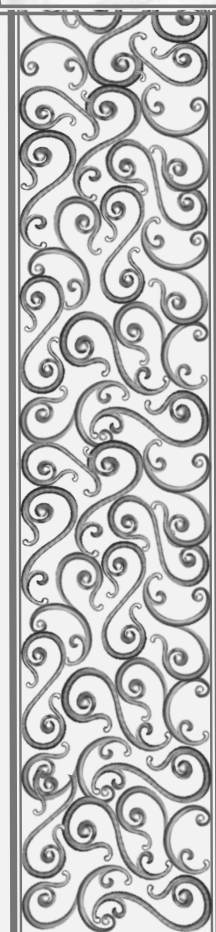
בין צדיקי הדור מצוקי ארץ אשר חיו ופעלו בשכונת "מקור ברוך" הירושלמית בשנות תש"י-תש"מ, אשר היו שנים מלאות הוד והדר בהן התהלכו באותם סימטאות ורחובות מאורי עולם וקדושי עליון,³ בלטה וזהרה דמותו המאירה של כ"ק מרן אדמו"ר הרה"ק מגור זצקללה"ה, בעל ה"בית ישראל".

לא באנו כאן לתאר דמותו ולצייר תהלוכותיו, גחלתו הלוהטת ואישו המבערת אשר ליחכה סביבותיו והבעירה בלהב אש של פנימיות והתעלות אמיתית את כל הנקלעים למחיצתו, [ואת כל אלו אשר הוא זי"ע נקלע למחיצתם...] הצתתו את גחלת היידישקיט והפחתו רוח חיים שיש בהן יראת שמים בלבבות הדוויים, אודים

3. ביניהם: הרה"ק רבי יוחנן מראחמסטריוקא זי"ע, הרה"ק רבי משולם זוסיא מטשרנאביל זי"ע, הרה"ק ה"לב שמחה" מגור זי"ע [לפני קבלת ההנהגה], האדמו"ר מגראדז'יסק זצ"ל, וגאב"ד יאברוב זצ"ל ועוד צדיקים, כמו"כ הרה"ק מאמשינוב זי"ע, שהיה מגיע הרבה מבית וגן בהיותו ושם לא היה הרבה מניינים וכו'. ושח פעם הרה"צ הגרא"י שליט"א שסיפר לו הרה"ח ר' משה קרויזר ז"ל בצחות, כי יכול לקרות ונזדמנו כל הצדיקים הנז"ל לביאלא להתפלל מנחה, ועדיין לא היה להם מנין והיה הוא צריך לדאוג להשלמת המניין... והיום בחצרות הנ"ל מסתופפים אלפים ורבבות, ועל שמו של כל אחד ואחד מהצדיקים ישנם בניינים ומוסדות גדולים בכל רחבי הארץ...

קשר עריזון

עשנים מוצלים מאש החורבן הנורא, להעלותם ולרוממם על דרך מסילה העולה בית קל, לא אתאנו לספר כל זאת, לזה לא נדרשנו, והמפורסמות אינן צריכות.

אך זאת מצאנו לנכון, להעלות עלי גליון מעט מאותו הקשר עליון אשר נטווה בין הני תרי אשלי רברבי, רבינו הק' זי"ע וה"בית ישראל", מעת אשר עלה רבינו הק' בשנת תשי"ז זי"ע מתל אביב אל ירושלים של מעלה, ואיווה למושב לו ב'שכונת האדמורי"ם' הנ"ל, ממש בשכונת ע"י ה"בית ישראל" - בהיות רבינו זי"ע מתגורר ברח' יוסף בן מתתיהו, והבית ישראל ברחוב דוד ילין. מאותו זמן, נתקשרו שניהם בהערצה הדדית מופלאת וטמירה, כשקירבת המקום הפגיש ביניהם ובין אנשיהם פעמים רבות, וחשף טפח וטפחיים מההערצה והקשר העילאי ביניהם, ונכתוב מזה מעט, מן הידועים לנו ומן הנגלות לנו.

עוד בתקופה הראשונה שהגיע רבינו זי"ע לדור בירושלים, נכנס אליו הבית ישראל לביקור שלומים. בצאתו, נתבטא הבית ישראל בהטעמה "דאס איז א פארציטישער יוד", יהודי זה אינו שייך כלל לדורותינו, הוא נעלה ומרומם מהשגות הדור הלזה... פעם אחרת נתבטא הבית ישראל על רביה"ק זי"ע, "היצר הרע עומד על פתח חדרו של הביאלער רבי, ומונע בעד אנשים מלהכנס אליו..." והדברים מבהילים, יודע היצה"ר את כוחו והשפעתו של רביה"ק זי"ע להשיב בתשובה לרומם ולהעלות את הנמצאים במחיצתו, וע"כ מונע בעדם מלהכנס!!...⁴

פעמים רבות, בחלוף ה"בית ישראל" ברחוב ע"י בית רבינו זי"ע, ורבינו זי"ע עסק אז בעבודתו שבלב, כשקול תפילתו משתפך מביתו בקול רעש גדול על פני חוצות, עצר ה"בית ישראל" את הליוכו, בהקשיבו את תפילת רבינו זי"ע.⁵ יתר על כן, בעת עריכת ה"בית ישראל" את שולחנו הטהור בליל שב"ק, עיתים היה נשמע קול שאגת רבינו זי"ע בעבודת הקידוש, וכידוע כי הקידוש אצל רבינו זי"ע היה בשאגת ארי ובקול גדול אדיר וחזק שלא כדרך הטבע, והיה נשמע קולו היטיב על פני כל הרחובות הסמוכים, כשגם אל ביהמ"ד של ה"בית ישראל" היה מגיע הקול, חיש נעמד ה"בית ישראל" באמצע עריכת שולחנו, ומקשיב בדומיה לקול הקידוש דרבינו זי"ע ורק אחר שסיים רבינו זי"ע הקידוש, נתיישב ה"בית ישראל" והמשיך בחזרה בעריכת השולחן.

דאגתו של הבית ישראל לשלומו ובריאותו של רבינו זי"ע היתה מפליאה, וחשפה מעט מהערצתו הגדולה אליו. פעם כשנחלש רבינו זי"ע, הפצירו בו מקורביו כי יצא מעט מביתו אל מקום נופש מרגוע, להחליף כח לעבודתו ית', אך רבינו סירב. ה"בית ישראל" זי"ע שידע מהפצרותיהם אף ניסה גם הוא לאמור לרבינו - "ביאלער רבי,

4. אדמו"ר שליט"א פעם בספרו זאת ציין, כי אכן היה הדבר ניכר, כי הרבה מהמסתופפים אצל רבינו זי"ע לא היו מיושבים ביותר בדעתם...
5. עוד צדיקים היו נעצרים באמצע לכתם ברחוב, בעת שמעו את קול עבודת הלב דרבינו זי"ע, ומופלא כי אף הגרי"ז מבריסק זי"ע, עצר והקשיב בשימת לב לקול תפילת רבינו...

קידוש קעמען מאכן אויך אין תלפיות!" (אפשר לעשות "קידוש" גם בתלפיות - תלפיות היה ממקומות הנופש בימים ההם)...

שנים מספר לפני הסתלקותו, חלה רבינו זי"ע. מרן ה"בית ישראל" זי"ע - שהיה אז כחודש בלבד לפני פטירתו - דאג לרבינו זי"ע באופן מיוחד. הוא הורה לאחד מאנשיו, כי ילך לעורר את צעירי הצאן להתפלל בעד רבינו - "הן עמוד התפילה נחלש, וצריך לעורר העם להתפלל בעדו".

בשנת תשכ"א, ארע לו לרבינו זי"ע התקף לב תקופה קצרה לפני יוה"כ, והרופאים אסרו על רבינו זי"ע לצום ביוה"כ. ה"בית ישראל" שידע מזה, הגיע אל רבינו זי"ע בבוקר יוה"כ, ובירר אצלו אי מקיים את דברי הרופאים... התברר לו כי רבינו 'האלט נישט דערביי...' הוא לא מוכן לאכול, ואינו מתחשב בדברי הרופאים... חיש ציווה ה"בית ישראל" לבני הבית להביא מיד דברי מאכל לחדר, ולא יצא את החדר עד שראה שרבינו זי"ע אוכל!!...

סיפור מרעיד ארע, ימים ספורים ממש לפני הסתלקותו של ה"בית ישראל", היה

רבינו זי"ע בשמחה, בערוב ימיו

נג

זה ביום חמישי בשבת, כשבוע לפני פטירתו, ביום ראשון ב' אדר תשל"ז, באותו זמן חלה רבינו זי"ע מאד על רגלו, והוא שכב במיטתו מתייסר בייסורים נוראים, ולעין כל היה נראה חולאי ומכאוביו האיומים. כששאלו בעצת הרופא, אמר כי ישנו כדור מסוים, שיכול להקל על מכאוביו במידה ניכרת - אך מפני גילו המבוגר

קשר עריזון

של רבינו זי"ע, חשש הרופא להורות לקחת את הכדור, כי יתכן ויהיו תופעות לוואי, אשר תוצאותיהם מי ישורנה. בני הבית לא ידעו לטכס עצה האיך להקל על מכאובי רבינו, והאווירה בבית רבינו היתה דאוגה וטעונה למראה סבל רבינו זי"ע, כשאין אתם יודע בשום אופן מה לעשות.

פתע נשמע הקול, כי ה"בית ישראל" נמצא ברכבו למטה, ע"י בית רבינו זי"ע. מקורבי רבינו נבוכו, הן לא יכול ה"בית ישראל" לבקר כעת אצל רבינו, בהיותו חלוש ומיוסר כ"כ. וישלחו לומר לה"בית ישראל", כי רבינו זי"ע עטוף במכאובים, ומן הנמנע הוא לעלות לבית רבינו. אדהכי והכי, אמרו בבית רבינו לשאול את פי ה"בית ישראל" אם ליקח את הכדור שייטיב את מצב רבינו, או שמא מסוכן הדבר. ה"בית ישראל" ישב למטה ברכבו, כשנגשו המקורבים לשאול את פיו. ה"בית ישראל" הפטיר "ברענגט'ס מיר דאס פיל"! (הביאו לי את הכדור). מיד הביאו לו, והבית ישראל הדליק את האור ברכבו, והתבונן היטיב בכדור... לאחר הרהור, אמר "א גאנצע ווייס איך נישט, א האלבע זאל הער פריווען!". (שלם אין אני יודע אם יקח, אך חצי שינסה!) וכן עשו, הביאו לרבינו זי"ע חצי הכדור.

היה זה ביום חמישי בשבת, כאמור, ומעת לקח רבינו את הכדור, שקע רבינו זי"ע בכעין עילפון, כששעות רבות חלפו, ורבינו זי"ע עדיין לא מתעורר. בני הבית והמקורבים לא מצאו את נפשם מדאגה, ולא ידעו מנוח מה יעלה בשלום רבינו. אף ה"בית ישראל", למחרת, ביום שישי היה נסער מאד בדאגתו לרבינו. כשעדיין לא היה שינוי במצב רבינו זי"ע, עמד ה"בית ישראל" בפתח דלת מעונו - שהיה כאמור בסמיכות לבית רבינו - כשהוא נסער כולו, דרוך ומתוח. "לך נא ראה את שלום הביאלער רבי"! פקד על כל אחד ואחד שעבר על ידו. נכדי ומקורבי בית רבינו זי"ע, באו לתנות לפניו דאגתם העמוקה, כי המצב אינו נראה בכי טוב, הגדיל כ"ק אדמו"ר שליט"א מלונדון, שרץ אליו בבכיה ובזעקה, לבכות על זקיניו הק', אך ה"בית ישראל" זי"ע - שהיה בעצמו סוער וגועש כיורה רותחת סנט בו וזרקו מלפניו - "איך קען נישט זעהן ווי מ'זוינט"! (איני יכול לראות כשבוכים)..

פלא פלאות היה, כש"הבית ישראל" נתבטא בין הדברים "גייט זאגט דער ביאלער רבי, אז זונטיג וועלן מיר זיך טרעפן" - 'אמרו לרבי מביאלא, כי ביום ראשון הקרוב ניפגש', כשלמעשה רבינו זי"ע התעורר לבסוף, וכפי שיסופר, אך ביום ראשון הבא נסתלק ה"בית ישראל" בעצמו לגנזי מרומים!!

סוף דבר, אחרי שעברו כיומיים מעת שבו שקע רבינו זי"ע בתרדמתו, באמצע יום השבת, הביאו בני הבית - שחששו להעירו בעצמו - את נין רבינו זי"ע, ה"ה הרה"צ ר' פנחס אליהו שליט"א, שהיה ילד קט, שישחק בחדר רבינו זי"ע, וירעיש כדרך התינוקות, בכדי לנסות לעורר את רבינו זי"ע. בסוף התעורר באמת רבינו זי"ע,

בצהרי יום השבת, והמצב חזר להיות כשורה. וכאמור, למחרת הסתלק ה"בית ישראל" לעולמו...⁶

בכל שבת בלילה אחר התפילה, היה רבינו זי"ע נכנס לחדרו הפרטי - בעודו עטוף בטליתו (רבינו זי"ע התעטף בטלית מתפילת מנחה ערש"ק ונשאר עם הטלית עד אחר קידוש) ושוהה שם עד עת עריכת השוה"ט, ומברך על הדסים ומקיף בהם השולחן, ולומד בספה"ק, כך עד צאתו לשוה"ט. ועל אף שבכל בית רבינו זי"ע היה החשמל בשבת "חשמל כשר", אפילו הכי בחדר של רבינו עצמו לא היה חשמל כלל, ורק כמה נרות האירו בחדר. בא' השנים, בא ה"בית ישראל" בליל ר"ה אל רבינו זי"ע להתברך בברכת השנים, ורבינו זי"ע יושב בחדרו שהיה מואר קלושות בנרות בלבד, כאמור, הפטיר הבית ישראל "פאר וואס מאכט מען נישט לעכטיג דא?" (למה לא מאירים החדר?) החזיר לו רבינו זי"ע - "איך זעיי גוט אזוי" (אני רואה טוב ככה)... ומי יבא בסוד קדושים...

כ"ק מרן אדמו"ר ה"להבת דוד" מביאלא ב"ב זצ"ל, כידוע הקים את ישיבת ביאלא בבני ברק, וכשפתח את הישיבה, חפץ מאד כי יבא רבינו זי"ע לבקר בישיבה לרגל פתיחתה. ברם אותם הימים היו ימים מתוחים מאד בארה"ק, וברחובות שרר פחד גדול, בהיותם לפני "מלחמת ששת הימים", ורבינו זי"ע התלבט מאד אם לנסוע

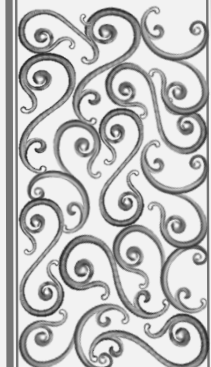
רבינו זי"ע בשמחת החלאקה להרה"צ ר' פנחס אליהו שליט"א

נה

6. והחסידיים אמרו אז, כי אראלים ומצוקים אחזו בארונות הקודש, כל אותם הימים, מי יעלה השמימה ומי יוותר בעולם להשפיע מהודו, ובאותו היום הראשון, הוכרע בשמים, כי ה"בית ישראל" יתעלה לגנזי מרומים...

קשר עריזון

לבני ברק מפני המצב, אך לבסוף החליט לנסוע, מששמע זאת ה"בית ישראל" כי רבינו זי"ע עוזב בימים מתוחים אלו את ירושלים עיה"ק, שיגר אליו מיד מכתב (ע"י הרה"ח ר' ישראל סופר – רוזנצוויג צ"ל) בכותבו "על מי נטשת אותנו!" הבית ישראל דאג על זכותו הגדולה של רבינו זי"ע שתשמר ותגין על יושבי עיה"ק, ולא חפץ כלל כי יסע משם... אך רבינו זי"ע שיגר לו בחזרה בלשון הפסוק, "כי לא יטוש ה' את עמו ונחלתו לא יעזוב..."

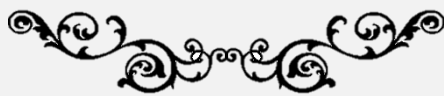
הרה"ח ר' צמח רבינוביץ ז"ל, מנכדי הרה"ק ר' צמח ברוך משידלובצא זי"ע (בן הרה"ק רבי נתן דוד משידלובצא זי"ע, שהוא נכד ה"יהודי הקדוש" זי"ע ואבי רבי יצחק יעקב זי"ע, בעל ה"דברי בינה" מביאלא) בעודו בפולין לפני המלחמה, הסתופף בצל אחד מחצרות הקודש של ביאלא – אצל הרה"ק ר' שרגא יאיר מביאלבזיג, ה'ארון עדות' זי"ע (- בן הרה"ק רבי נתן דוד משידלובצא זי"ע) ואחריו אצל בניו ממשיכי דרכו [אף בפולין במשך כל השנים, הנהיגו הרבה מנכדי היהודי הק' חצירות והיה להם בתי מדרשים וקהילות קודש] – ועוד לפני המלחמה עלה אותו יהודי לארה"ק ולא היה לו קהילה מאותה חצר בארה"ק, והיות והתגורר בתל אביב קבע את ישיבתו בגערע שטיבל דשם, ונתדבק לצדיקי בית גור, במשך כל השנים, ל'אמרי אמת', ואחריו לבית ישראל. אחר שעלה רבינו זי"ע לארץ, הגיע פעם אל הבית ישראל, אמר לו הרבי "אתה הרי הסתופפת בחצרות ביאלא אין דער היים, ביאלא הרי יש לה כאן המשך בירושלים עיה"ק, הכנס נא אל הביאלער רבי ושאל ממנו רשות אם מרשה הוא לך לבא לכאן, לגור!" אכן הלך אותו חסיד לרבינו זי"ע, אך רבינו זי"ע הורה לו כי הוא אכן צריך להיות בביאלא... ואכן היה אותו יהודי מגיע הרבה לרבינו זי"ע ומסתופף בצילו כפעם בפעם, לבד ממה שהיה שווה בצל קדשו של ה"בית ישראל".

אף הערצתו של רבינו זי"ע להבית ישראל היתה מיוחדת. רבינו זי"ע כידוע היה מחברי מועצת גדולי התורה, אך לא היה כ"כ משתתף בישובותיה והחלטותיה. כששאלוהו פעם על מיעוט התערבותו בפעולות ה"מועצת", ענה כי סומך הוא על דבריו והוראותיו של הרבי מגור, כי יש לו סיעתא דשמיא.⁷

סיפר מרן אדמו"ר שליט"א כי בשנת תשל"א, כשלא הרגיש ה'בית ישראל' בטוב ועבר אז ניתוח, שלח רבינו זי"ע את נכדו – כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א – ועמו אדמו"ר הרה"צ ר' עקיבא יוסף רבינוביץ מפוריסוב שליט"א (שהיה מחסידיו המובהקים של רבינו זי"ע) לילך להתעניין במצבו ושלומו של ה'בית ישראל', והלכו אל אחיו ה'פני מנחם' זי"ע, והגיעו אליו באמצע שהתפלל מעריב, וכידוע שהיה דרכו להתפלל בביתו, ולאחר שסיים השיב להם בדיוק את מצב אחיו ה'בית ישראל', להשיב לרבינו זי"ע.

7. כן מובא בספר "פאר ישראל" ח"ב, להרב אהרן סורסקי.

פעם הגיע שאלה אל רבינו זי"ע, במקרה של שידוך שכמעט הגיע לידי גמר, ונודע כי אחד השמות של המדוברת כשם אם הבחור, וחשו לצוואת ר"י החסיד, וענה רבינו זי"ע, כי היות וכבר קרוב השידוך לידי גמר, נושיב בי"ד ונתיר הדבר. וכששאלוהו מי יהיה הבי"ד, אמר כי אי"צ להושיב ג', רק ילכו אל הגה"ק בעל ה"שפע חיים" מצאנז קלויזנבורג ואל הרבי ה"בית ישראל" מגור, והוא עצמו יהיה השלישי. בנימוק לדבריו, אמר כי שאלה זו מורכבת מהלכה, ומענין שורש נשמות ישראל, כי השם הוא הרי שורש נשמות ישראל, ככתוב "נפש חיה הוא שמו", וע"כ רצונו לשתף את ב' הצדיקים האלה, שהם יודעים ומבינים בעניינים האלו, בין בהלכה ובין בשורשי הנשמות, וסיים בענוות קדשו, אני אצטרף ואהי' סניף לדבריהם.

איש הלכה

רבינו זי"ע ועבודתו הק' בדקדוק בהלכה, והחדרתה בישראל

ידוע ומפורסם שגב עבודתו של רבינו הק' בענייני דקדוק ההלכה בכל פרט ופרט, רבות הי' מחדיר בשומעי לקחו שאין חסידות ללא הלכה, הי' שגור בלה"ק מאמרים כמו 'האי מאן דבעי למהוי חסידא לקיים מילי דברכות (ב"ק לא) ועוד כהנה, כמו"כ הוא בעצמו כתב חיבור מיוחד בברכת הנהנין ועוד, כן זירז ועודד רבנים וגדולים לחבר חיבורים בענייני הלכה (כמו 'ברית עולם' להגר"ב זילבר זצ"ל), גדולי תורה והוראה מכל החוגים שנפגשו עמו התפעלו מאד מגודל ידיעותיו ובקיאותו בהלכה, [כמו הגאון המפו' רבי יואל קלופט זצ"ל מחיפה, רבם של קהילות יוצאי אשכנז, אמר שעוד לא פגש אדמו"ר ששולט היטב בנבכי ההלכה כמוהו, עד שהתבטא 'שאם משיח יבוא ויגלה שצריך להיות חסידים', הרי אני ביאלא חסיד..] ספריו הק' של רבינו זי"ע מלאים הדרכות והנהגות בהלכה, ונביא בזאת מקצת סיפורים ועובדות מרבינו זי"ע בענייני הלכה.

*

פעם אחת סיפר כ"ק אדמו"ר מביאלא ב"ב זצ"ל על אביו הרה"ק זי"ע, שלא רצה לשנות כלל וכלל מהמנהג אף במקום שיש צד חומרא במנהג אחר, ומעשה שהיה כך היה כי פ"א אחד מבאי ביתו של הרה"ק זי"ע רצה לקדש על כוס של קידוש לפי שיעור חזו"א, ולא חפץ לקדש על הכוס שהיה שם באותו הזמן מאחר והיה בה שיעור קטן מזה, ואמר לו הרה"ק זי"ע א"כ נמצאת מוציא לעז על אבותינו הקדושים שלא הקפידו ע"כ, ולכן צוהו לקדש על כוס בשיעור קטן, ובלבד שלא

ישנה מן המנהג. נמצא שאפי' להחמיר אמרו 'נקוט דאבהתך בידיך' וכמו שאמרו חז"ל (ביצה ד) מנהג אבותינו בידינו ומנהגן של ישראל תורה.

*

סיפר הרה"צ הגרא"י שליט"א, שאמר לו אחד מגדולי האדמורי"ם בדורנו שליט"א, שבימי בחרותו היה יוצא ונכנס אצל רבינו זיע"א, שרבנו תמיד הסביר לו פנים ושוחח עימו כמה וכמה פעמים מכוונות הפשוטות בקריאת שמע ומנקיות לתפילה וכיו"ב והוא מאוד תמה על כך, וכי על דברים אלו הנראים כפשוטים יש לו לרבנו לדבר, אולם משעלה הוא על כס ההנהגה וצעירי הצאן מסתופפים בצילו נוכח לדעת עד כמה הדברים האלו מוכרחים והם הם ראשית ויסוד עבודת ה'...

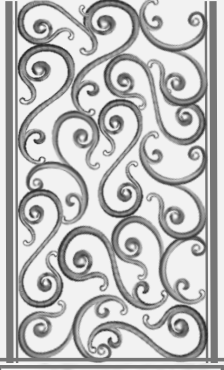
*

סיפר הרה"ח רבי ישראל סופר - רוזנצווייג זצ"ל שכשיצאו עוררים על הבתים של תפילין הנעשים בארץ ישראל שפסולים, ובין המערערים היה גם אחד מגדולי גאוני וצדיקי הדור שאף כתב בתשובה לאסור קרא, רבינו זיע"א לרבי ישראל וביקש הימנו שילך אל הגאון בעל מנחת יצחק זצ"ל שכיהן אז כראש בית דין בעיה"ק ירושלים ת"ו, ויאמר לו כי התשובה שנכתבה להחמיר לפסול התפילין גרמה לקטרוג גדול בשמים שכן דורות רבים עשו בתים כאלו ובזה שנכתב שמי שמניח תפילין אלו הרי הוא בבחינת קרקפתא דלא מנח תפילין גרם הדבר לסערה גדולה שכן יש נשמות שכל ימיהם הניחו רק תפילין כאלו והנה עתה אומרים עליהם שמעולם לא הניחו תפילין כשרות, ולכן רצונו לבקש ממנו שיעיין למצוא צדדא דהיתרא לבתים אלו ולמהר לעלות ההיתר בכתב.

לאחר שבועות מספר שלח רבנו זיע"א לברר אם התשובה מוכנה לדפוס, ובעל המנחת יצחק השיב שאכן גמר בימים אלו להעלות התשובה להיתר אולם אינו יכול להדפיס תשובה בודדת ואי"ה כשיוציא לאור את ספרו מנחת יצחק חלק שישי יתן לתשובה זו מקום בראש בתור סימן א', כששמע זאת רבנו זיע"א שלח לבקשו שיתן לו כעת העתק מהתשובה עם הסכמה ורשות בעל פה להדפיסה עכשיו, והוסיף לומר שרק על ידי כך יומתק הקטרוג, כמובן שכששמע זאת בעל המנחת יצחק מסר לו העתק אחד מהתשובה ורבנו זיע"א שלח זאת מיד להרה"ח ר' צבי מושקוביץ ז"ל העורך והמו"ל של הקו' התורני 'אוצרות ירושלים', וצירף לתשובה סכום כסף נכבד מחיר ההדפסה ובקשו למהר להוציא לאור קונטרס והתשובה דגן בתוכה, שבה כתב והדגיש המנחת יצחק התיבות דלקמן 'לדינא בקמטים באמצע הסובב המכשיר בסתימה בדבק מעור יש לו על מי לסמוך וכו' ולכתחילה יסתמו מעור גופיה וכו' אבל במה שעשוי עשוי ואין להוציא לעז כנלע"ד' עכ"ל, ובאופן זה נדפסה לאחמ"כ גם בשו"ת מנחת יצחק חלק ו' סי' א' יעו"ש.

לאחר שיצא לאור הקונטרס ובראשו התשובה הנ"ל אמר רבינו זיע"א לרבי ישראל סופר עלה נא להרב וייס, ואמור לו שזכה ופסקיו מקובלים בשמים.. ויצויין שלאחר

בוצינא
קדישא

איש הלכה

הסתלקותו לשמי מרומים של בעל המנחת יצחק זצ"ל נמצא בין כתביו מה שכתב ברוב ענוותנותו בזה"ל 'רבי ישראל רוזנצוויג אמר לי שהאדמו"ר מביאלא (שליט"א) זצ"ל אומר כי פסקי מקובלים בשמים וה' יעזרנו על דבר כבוד שמו שאזכה להיות ממזכי הרבים עד בוא גואל צדק לציון ברנה'.

*

בבית מדרשו של רבנו זי"ע היה כולל אברכים שעמד תחת ניהולו של בנו מרן אדמו"ר ה'ברכת צבי' מביאלא פשיסחא זצ"ל, בשנת תשל"ז בשל חובותיו ונסיעתו לחו"ל של אדמו"ר ה'ברכת צבי' זצ"ל לקח כ"ק רבינו זי"ע על עצמו את העול לשלם לאברכים את קצבתם החודשית, ואכן שילם להם כל ערב ר"ח. ביום חמישי כ"ז שבט היה מנכדי רבינו זי"ע (ה"ה אדמו"ר מביאלא רמ"א שליט"א) אצל זקיננו, וצלצל הטלפון ואחד מזקני אנ"ש ביקש להודיע לרבינו זי"ע שהכין את הכסף שהתבקש להלוות לרבי, אך אינו יכול לבוא כעת להביאו שכן עליו לצאת מביתו

למספר שעות, ואם הרבי רוצה את זה כעת הרי דיש לשלוח שליח שיביא זאת, ואם הדבר סובל דיחוי עד הערב הרי דבערב הוא יביא זאת באופן אישי. נכנס הנכד אל הקודש פנימה ומסר את הדברים ואז בעדינותו כי רבה התנצל בפניו רבינו זי"ע על שיעכבהו כרבע שעה מלחזור לשיבה וביקשהו שילך להביא לו את ההלואה המבוקשת, והוסיף שמאחר וערב ר"ח חל בשבת הרי דעליו להקדים ולשלם לאברכי הכולל את קיצבתם היום דהיינו ביום חמישי אחה"צ, ולשאלת הנכד והרי יום ראשון הקרוב ל' שבט הוא ואם כן חדש שבט מסתיים

רק ביום ראשון בערב ואמאי צריכים להקדים ולשלם כבר ביום חמישי, וע"ז השיב רבינו זי"ע שיש הסוברים שא' דר"ח שייך כבר לחדש הבא ולכן רואה הוא זאת

כחובה לשלם עד סוף החודש הנוכחי, ולכך צריכים להקדים התשלום כבר ליום חמישי.

*

פעם הלך רבינו זי"ע עם מקורבו לכותל המערבי, לשפוך שיחו וצקון לחשו במקום אשר לא זזה ממנו שכינה מעולם, רבינו זי"ע הגיע ונעמד ע"י הכותל והתפלל כדרכו בקודש בהתרגשות ובקול, ובאותה עת עמדו בסמוך לרבינו זי"ע ב' בני עלייה מירושלים של מעלה שידעו והבינו בתורת הנסתר, והטו אוזן לתפילת רבינו זי"ע ובין המילים שמעו ממנו שמות הק' וצירופים ויחודים שכיוון בהם בתפילתו, שכידוע שלא חלי ולא הרגיש לרב תבערותו בתפילתו, והיה מבליעם בתפלתו בלחש במהירות, והנ"ל מאד נתפעלו מהשגותיו הרוממים של רבינו זי"ע. אחר שסיים רבינו זי"ע תפילתו ופנה ללכת, סיפר לו א' המקורבים על התפעלות המקובלים, כששמע זאת רבינו אמר בפליאה 'השומעים שמות באמצע תפילתי?' ונצטער מאד, הרי זה לא כ"כ כהלכה, עד כדי כך ניזהר מכל סרך של דקדוק הלכה עד שגם כונות ושמות הקדושים שניפלטו מפיו הקדוש בלהט אש שלהבת העולה על מוקדה ג"כ לא היה מרוצה מזהירות ההלכה.

*

סיפר אדמו"ר מביאלא רמת אהרן שליט"א, שבשנת תשל"ז חל בעיה"ק ירושלים פורים המשולש וביום חמישי בערב אור לי"ד כשרבינו זי"ע מביאלא עלה לחדרו לאחר שקרא המגילה כמנהגו בקודש מימים ימימה על אף שהיה אז חלש ובעל חולי ויסורים מניתוח שעבר, ביקשני לערוך סעודה לכבוד היום וזאת כפי שנוהג מידי שנה לערוך סעודה כזאת גם בליל חג הפורים, ולא רק ב' סעודות ביומו, והסביר טעמו שאמנם חיוב סעודת פורים הוא ביום ראשון שיתסר אבל מאחר וחיוב קריאת המגילה מדין ולא יעבור הוא בעש"ק ולכן יש להדר ולערוך סעודה גם ביום הקריאה, כמובן שעשיתי כן ולסעודה זו הוזמן להסב גם החסיד המופלג מוה"ר ישראל הלוי רוזצווייג - סופר זצ"ל, ורבנו זי"ע שח בין השאר מדיני ומנהגי קריאת המגילה, ותו"ד היה שמאחר ונוהגין לקרות עשרת בני המן בנשימה אחת קוראין זאת במהירות ובחופזה, והבעל קורא לא מקפיד או לא מרגיש בכך שאומר את התיבות 'ואת' בעל פה שכן בנוסף למהירות הקריאה התיבות 'ואת' מרוחקות משמות עשרת בני המן, ואפי' אם מפנה ראשו כל פעם לראות גם את תיבת 'ואת' מחמת המהירות בה קורא ג' פסוקים אלו אינו מרגיש שאינו קורא את התיבה 'ואת' הצריכה להקראות כעת אלא קורא את התיבה 'ואת' שמעליה או מתחתיה, וא"כ יוצא שאינו מקיים מה שנפסק בשו"ע סימן תר"צ סעיף ג' צריך לקרותה כולה ומתוך הכתב ואם קראה על פה לא יצא, וחזר על זאת המחבר בשנית בסעיף ז', ועל אף שאם קרא מספר תיבות על פה יצא בדיעבד כמבואר במשנ"ב שם ש"ק ד מ"מ אין זה לכתחילה, והקריאה על פה חמירא טפי מאם לא קרא עשרת בני המן בנשימה אחת. ורבי ישראל סופר אמר שכנראה מטעם זה נהגו זקני ירושלים

בוצינא

קדישא

סא

איש הלכה

סב

לקרוא עשרת בני המן ב' פעמים פעם ראשונה בנשימה אחת ואח"כ לחזור ולקרוא זאת בשנית ובפעם השניה לא הקפידו שתהיה הקריאה בנשימה אחת וכששמע זאת רבינו זי"ע שאלו האם ראה ושמע כן בעצמו או שרק שמע מאחרים שנהגו כן וכשהשיב רבי ישראל שראה ושמע כן בעצמו אמר רבינו זי"ע שמנהג נכון הוא וראוי לעשות כן. למחרת בבוקר כשקרא המגילה ראיתי שכשהגיע לקריאת עשרת בני המן אכן קראם ב' פעמים ובפעם השנית קרא לאט כקורא ג' פסוקים. וקריאה זו היתה בפעם האחרונה בחיים חיותו שזכינו לשמעו ולראותו קורא בעצמו את המגילה.

*

ומעשה רב הוה אצל הגאון רבי יצחק יעקב וייס זצ"ל גאב"ד עיה"ק ירושלים תובב"א ובעמח"ס שו"ת מנחת יצחק, בשנת תשכ"ט הורחב בית מדרשו של רבינו זי"ע וזאת ע"י

שנרכשה דירה עבור רבינו זי"ע בקומה השניה והדירה הישנה שבקומה הראשונה עברה לרשות ביהמ"ד, קירות הדירה נהרסו מלבד חדר אחד שקירותיו הושארו על תילם שכן הוא יועד לאדמו"ר לתפילותיו ולקבלת הקהל וכדומה, ולחדר זה נעשתה כניסה נוספת מכוון חדר המדרגות שתשמש את האדמו"ר בבואו

רבינו זי"ע בהליכתו לחופת נכדו

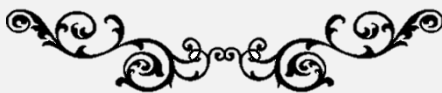
בשמחת נישואי נכדו אדמו"ר מסערט ויז'ניץ שליט"א חתן אדמו"ר ה'להבת דוד' מביאלא ב"ב זצ"ל

מדירתו החדשה לחדרו זה שבקומת ביהמ"ד בחדש. אלול תשכ"ט בעת קביעת המזוזות קבע מרן זי"ע את

המזוזה בפתח זה של חדרו מימין לכניסה, והמזוזה שהיתה קבועה במשקוף שבפתח שבין החדר לביהמ"ד נשארה על מקומה כשהיא נמי מימין הכניסה, היינו שבעת יציאה מן החדר היו ב' המזוזות מצד שמאל של המשקופים, והיוצא מזה היה שבימי החנוכה שלאחר מכן הדליק רבינו זי"ע נר חנוכה כשהוא יושב בתוך

ביהמ"ד ופניו לחדרו, דהרי בעינן מזוזה מימין ונר חנוכה משמאל, כדאיתא בשו"ע סי' רע"א סעיף ז' יעו"ש, והקהל שניצב בביהמ"ד זכה רק לבחינת 'וראיתי את רבי מאיר מאחוריו' אך לא יכל לראות את פניו המאירים בעבודת הקודש של הדלקת נר חנוכה.

באותה שנה תש"ל עלה ארי מבבל ה"ה הגאון המנחת יצחק זצ"ל שעלה לארה"ק לעיה"ק ירושלים ממנטשסטר שבאנגליה, ומיני אז נקשרו שניהם בעבודות אהבה והערצה הדדית מיוחדת ביותר, באחד הפעמים שבא המנחת יצחק זצ"ל לבקר את רבינו זי"ע כשעמד בביהמ"ד סמוך לפתח החדר פנה אליו אחד ממלווי שנמנה על אנ"ש דחסידי ביאלא ושח לו מענין מקום המזוזה ומהיוצא מכך בהדלקת נר חנוכה ומהשתוקקות החסידים לראות את פני רבם, הגאון המנחת יצחק זצ"ל שהיה כידוע מחכימאי דיהודאי שמע זאת וסימן בידו לאמר השאר זאת עבורי ואתם תחרישון, לאחמ"כ נכנס אל רבינו זי"ע ושוחח עמו בענייני תורה וחסידות כנהוג ולא הזכיר מענין זה מאומה. כשעמד ללכת קם רבינו זי"ע ללוותו וכשהגיעו לפתח החדר הרים המנחת יצחק את ידו הימנית כדי להניחה על המזוזה ולנשקה, ואז פנה אל כ"ק אאזמו"ר זי"ע ושאלו אמאי המזוזה כאן בצד שמאל של המשקוף רבינו זי"ע השיבו משום שזה ימין כניסת החדר מכוון ביהמ"ד, שאלו המנחת יצחק זצ"ל מי אמר שנכנסים מביהמ"ד לחדר אולי נכנסים מהחדר לביהמ"ד, השיבו רבינו זי"ע אמנם אני שיש לי כניסה נפרדת לחדר אכן משתמש בפתח זה כיציאה מהחדר וככניסה לביהמ"ד, אך באופן השתמשות זה יחיד אני שכן שאר כל הציבור משתמש בפתח זה ככניסה מביהמ"ד לחדר ורבים הם לכן נשארה המזוזה על מקומה וזאת על פי שימוש הרבים, על כך השיבו המנחת יצחק זצ"ל בית המדרש של רבי הוא כביתו ואופן השימוש בפתחיו אינו נקבע כלל לפי שימוש הציבור, אלא רק לפי שימוש של בעל הבית, ולכן לדעתי יש להסיר המזוזה מצד זה ולקובעה בצד השני כמובן שאחר הדברים האלה מיהר רבינו זי"ע לעשות כאשר פסק לו הגאון בעל מנחת יצחק זצ"ל, ובהגיע ימי החנוכה של השנים שלאחריהם עד עלותו לג"מ הדליק כבר רבינו זי"ע נר חנוכה בחדרו כשפניו לביהמ"ד והציבור יכל לראותו בעבודת הקודש.

פניני
ההלכה

|| הנהגות רבוה"ק במשנת ההלכה ||

החתן אהרן משה רבינוביץ
ישיבת 'חיי משה' ירושת"ו

עיטור הכוס

מִרְן רַבִּינוּ זִי"ע נִהַג לַעֲשׂוֹת "עֵיטוֹר הַכּוֹס", דֵּהֵיִינוּ שֶׁהַעֲמִיד ו' כּוֹסִיּוֹת קִטְנִים מִלֵּאִים יֵין מִסְבִּיב כּוֹס בְּרַכַּת הַמְזוֹן (בְּכָל ג' סַעוּדוֹת שַׁבַּת, בְּרַם בִּימֹת הַחֹל לֵא, אִף שֶׁבֶרֶךְ תַּמִּיד עַל הַכּוֹס) וּבִסוּף יָמָיו, הִתְחִיל לַעֲשׂוֹת עֵיטוֹר אִף לְכּוֹס שֶׁל קִידוּשׁ.

מִקּוֹר דָּבָר זֶה הוּא בְּגַמ' בְּרַכּוֹת (נ.ו.). 'אִמֵּר ר' זִירָא עֲשֵׂרָה דְּבָרִים נֹאמְרוּ בְּכּוֹס שֶׁל בְּרַכָּה, וְכו', וּבִינֵיהֶם "עֵיטוֹר". וּמֵהוּ "כּוֹס שֶׁל בְּרַכָּה", מִפ' רַש"י כּוֹס דְּבְּרַכַּת הַמְזוֹן. בְּרַם הַמְּגִיד מִשְׁנָה (הַלְכוֹת שַׁבַּת פַּכ"ט ה"ז) כּוֹתֵב בְּדַעַת הַרַמְבַּ"ם דֹּאִף כּוֹס קִידוּשׁ נֶחֱשֵׁב כ"כּוֹס שֶׁל בְּרַכָּה" וְיֹתֵר מִזֶּה - "דְּעִיקַר הַדָּבָר לְדַעַת רַבִּינוּ (- הַרַמְבַּ"ם) הוּא בְּכּוֹסוֹ שֶׁל קִידוּשׁ", וּמִמִּילָא אִף בּוֹ נוֹהֲגִים עֲשֵׂרָת הַדְּבָרִים.

וּבְגַמ' לֵהֲלֵן אֵיתָא 'אִמֵּר רַב יוֹחָנָן אֲנִי לֵנו אַרְבַּעַה דְּבָרִים (מֵתוּךְ הַעֲשֵׂרָה), הַדַּחָה שְׁטִיפָה חַי וּמִלֵּא', וְלֹא נִהְיָגָן בְּעֵיטוֹר וּשְׂאָר דְּבָרִים, אֲמַנָּם בְּהַמְשָׁךְ הַגַּמ' מִבּוֹאֵר שֶׁהַקְּפִידוֹ הָאִמּוֹרָאִים אֵעִיטוֹר, וְהַגַּמ' דָּנָה אִיךְ עוֹשִׂים עֵיטוֹר, וְכַדְלַקְמָן, וּמִשְׁמַע שֶׁכֵּן הַקְּפִידוֹ הָאִמּוֹרָאִים ע"כ, וּבִיָּאֵרוֹ הַתּוֹס' (בְּד"ה אִין לָנוּ) דִּישׁ לְהַחֲמִיר בְּעַנְיֵינִים

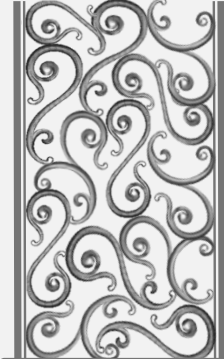
אלו בכוס של ברכה, וכ"כ הרשב"א דכוונת דברי רבי יוחנן היא דאלו ד' מעכבין והאחרים לא, אך לכתחלה ולמצוה מן המובחר מיבעי.

בהמשך הגמ' שנינו (לשון הגמ' מודגש:), מהו עיטור, רב יהודה מעטרהו בתלמידים, היינו שתלמידיו היו סובבין אותו בשעה שמברך, רב חסדא מעטר להו בנטלי - בכוסות. ומבואר בספר המאורות (ד"ה עיטור) וברשב"א שהכוסות המעטרים מלאים בין. אמר רב חנן ובחי, את כוסות העיטור ימלא בין חי, אמר רב ששת ובברכת הארץ היינו, כשמגיע לברכת הארץ ("נודה לך") מוסיף עה"כ של ברכה מכוסות העיטור, כי הכוס של ברכה לא היה מלא, ולכבוד ברכת הארץ ממלא את הכוס לגמרי, כן כתב הב"ח (או"ח ס' קפ"ג ס"ד) בביאור דברי הטור, ובביאור דברי רש"י (- וזה לא כגרסת רש"י בגמרות שלנו - אך כן הוא בדפו"ר): "בנטלי" זהו תחילת הדיבור, ותוכן הדיבור הוא "כוסות, (- ביאור מילת "נטלי"), כשמגיע לברכת הארץ מוסיף עליה", והיינו שלגירסא זו ב' דיבורי רש"י הוי דיבור א'. וכן כתבו הר"ח והערוך. ונמצא לפי"ז, דעיקר ענין העיטור הוא המזיגה לכש"ב בברכת הארץ מהכוסות הקטנים שסביבו. (דבגמ' שלנו איתא ברש"י הכי: "בנטלי" כוסות. "ובברכת הארץ" כשמגיע לברכת הארץ מוסיף עליה. ברם, גם עפ"י דברי רש"י כפי גירסא שלפנינו, דברי הב"ח אתי שפיר, ואין נראה שבשביל לאוקמי דברי הגמ' ע"פ הסבר הב"ח מוכרחים לשנות את דברי רש"י מהגירסא המצויה.)

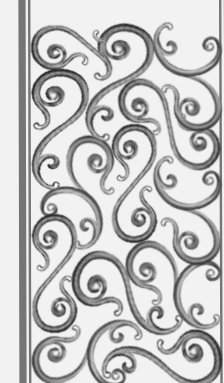
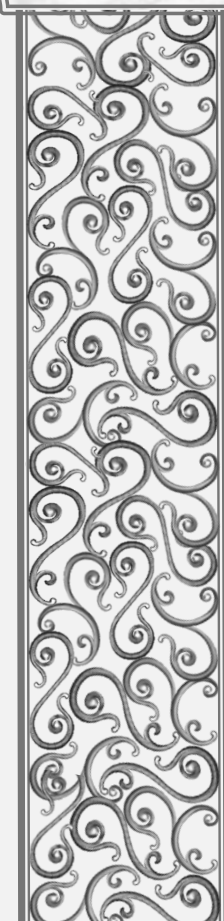
ברם ברי"ף (לח.) איכא דרכא אחרינא ולא גרס בגמ' 'אמר ר' חנן ובחי', אלא רק "חי", והיינו דהגמ' קאי השתא אברייתא דעשרה דברים נאמרו (ולא על העניין הקודם - שהוא עיטור), וקאתי לבאר אחד מה' דברים שהוא 'חי', וע"ז אמר רב ששת "ובברכת הארץ" שיהיה חי עד ברכת הארץ ואז ימזגנו במים. כן היא גרסת הגר"א, ולפי"ז אפשר כן לומר דהעיטור הוא עניינו עצם מזיגת כמה כוסות מסביב לכוש"ב, (ממה שדברי הגמ' 'חי ובברכת הארץ' לא קאי אעיטור), וכן כותב הטור ביש מפרשים, "שהיה מניח כוסות יפים סביבו להדרו בהן", בלא לשפוך אח"כ לכש"ב, ובאמת המהרש"א מבאר ברש"י דנחלק לב' דיבורים - וא"ש כדברי הרי"ף, דעיטור עניינו הוא עצם העמדת הכוסות היפים סביב. איברא לרש"י לא גרסי בגמ' "חי" כגרסת הרי"ף - דהיינו שהעניין עמו מופרד לגמרי מעניין עיטור, והוא מדבר מעניין "חי", ונצטרך לומר דלרש"י, שדברי הגמ' 'חי' אכן קאי אעיטור, עושים את העיטור בזה שמוזגין הכוסות היפים סביבו ב'חי' בין חי, ובשעת ברכת הארץ.

לסיכום העניין, נראה שיוצא מזה ג' שיטות עיקריים בביאור העיטור: א. דברי הטור כפי שמבארו הב"ח וכן מבארו ברש"י, הר"ח והערוך, דעניין עיטור הוא למזוג מכוסות קטנים את הכש"ב בברכת הארץ. ב. דברי הרי"ף (והי"מ בטור) והגר"א: לעטר את הכש"ב עם כוסות יפים מסביב. ג. דברי רש"י ע"פ המהרש"א וכפי שמבאר הב"ח, לעטר בכוסות יפים מסביב את הכש"ב - בין חי ולעשות את זה בעת שמגיע ל"ברכת הארץ". [והרא"ש (סי' ל"ה) מבאר אמאי יעשה את העיטור דוקא "בברכת הארץ", כדברי הגמ'. וכותב "להודיע שבח ארץ ישראל שהיינות

בוצינא
קדישא

פניני הלכה

חזקות וצריך לערבן במים רבים", ומשמע כדברי הרי"ף דלא קאי 'ובחי' כלל העיטור אלא אכוס, שבהתחלה הוא חי ובברכת הארץ מוזגין אותו, [ולא קאי פירושו כרש"י דמכוסות העיטור מוזגים לכש"ב, דהא המה מלאים ביין חי,] ברם הוא כותב להדיא שפירושו הוא לפירוש הרי"ף, ולבד מזה הוא מקשה על דבריו מדברי הגמ' דאין מברכין על הכוס עד שיתן לתוכו מים, ואיך יתכן דמתחילה הוא חי לגמרי, וכותב כדברי ר"ת (ב"ב צ"ז: תוד"ה עד) דמתחילה הוא קצת מזוג ובברכת הארץ משלים המזיגה, יעוי"ש בדברי הרא"ש.].

דרך רביעית מצינו בביאור עיטור והביאוהו הט"ז (קפ"ג סק"ד) והמג"א שם, "ראיתי הרבה בני אדם אינם ממלאים הכוס ממש אלא מניחין קצת ריקם למעלה וקצת אומרים שהוא בכלל עיטור", והיינו שמשאירים בכש"ב עצמו קצת ריק מלמעלה שאין ממלאים היין עד גדותיו, ומראה הכוס מבפנים שנשאר קצת מלמעלה הוא העיטור, אך הט"ז והמג"א מפריכים מנהגם, דהא נפסק להדיא דהכוס צריך להיות 'מלא' [והוא אחד מהעשרה דברים,] ואינו נמצא בשום פוסק שיפרש כן עיטור [ברם הט"ז מליץ עליהם כי הוא לכבוד הכוס שלא ישפך היין החוצה, כשאינו מלא עד גדותיו.]. ועכ"פ זה פשוט שלא כן הוא עיטור, רק להניח כוסות מסביב הכש"ב, וכמו שהמפרשים מבארים בדברי הגמ' "מעטרהו בכוסות" האיך היה סדר העיטור, השיטה מקובצת כותב דהכוסות היו מונחים על השולחן מסביב. הר"ח והערוך פי' שהיה נותן כוסות ליושב לימין המברך וליושב לשמאלו. המאירי פי' שכל היושבים ע"י המברך היו אוחזים כוסות בידם, וכן פי' הריב"ן, והראבי"ה.

ומנהג הגר"א כמובא בספר "מעשה רב", להניח ו' כוסות יין מלאים יין מסביב לכוס ברהמ"ז קידוש והבדלה. ומבארים שיש במספר ו' עניין ע"פ קבלה. וכן היה מנהג רבינו ז"יע, כאמור. והגרי"י קנייבסקי בעל ה'קהילות יעקב' זצ"ל, (וכן מנהג בנו הגר"ח קנייבסקי שליט"א), נהג להניח ו' כוסות ריקים מסביב לכוס, ואח"כ לחלק מזה למסובים. והנה בתפארת שמואל על הרא"ש מביא, דלא טוב עושים אלו שמניחים כלים ריקים על השולחן בשעת ברכת המזון, דאם אינם עושים עיטור, לפחות שלא יעשו היפך מדעת חכמינו, ולהניח כוסות ריקים הוא איפכא מעיטור. וא"כ לכאן קצת תמוה - הא אי הקפיד העיטור וסבר דעיטור קאי אף הקידוש - וכמוכח מהקפדתו ע"כ להניח כוסות מסביב - אמאי היו ריקים.

ברם זה יש לתרץ, דהנה לפי מה דהבאנו לעיל דברי הרי"ף והי"מ בטור, "שהיה מניח כוסות יפים סביביו להדרו בהן" וכן אפשר לדקדק מעוד כמה לשונות בראשונים כגון הריטב"א בשטמ"ק, דאין שום דיוק שיהיו הכוסות מלאים ביין, רק עצם הכוסות הקטנים העומדים מסביב הכוס הגדולה הם הידור ועיטור לכש"ב. והן אמנם שלכמה ראשונים מבואר להדיא דהכוסות מלאים ביין וכדהובא לעיל מהרשב"א ומספר המאורות, עכ"פ לחלק אחר מהראשונים אפש"ל דמלאים לאו דווקא, ושפיר עבדי. ובזה אפשר להליץ על מנהג הרבה אנשים שמעמידים כוסות

קטנים ריקים ע"י כוס הקידוש בכדי שאח"כ ימלאו בהם יין לחלק למסובים מכוס הקידוש, דלא יקשה מדברי התו"ש.

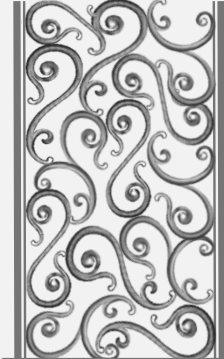
*

כוס של ברכת המזון

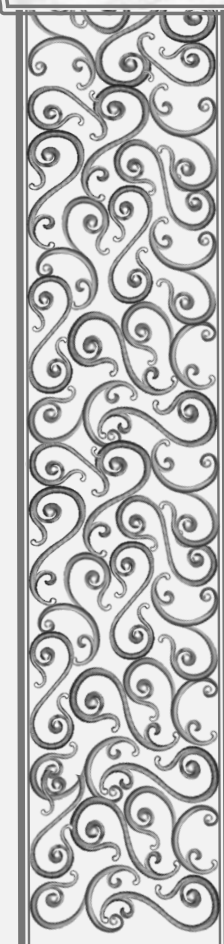
מרון רבינו זי"ע נהג בקדשו לטעום מעט אחר ברכהמ"ז דסעודה שלישית מכוס שבירך עליה. (ובמכתב ששלח הרה"ח ר' סנדר מילר ז"ל לכ"ק מרון אדמו"ר ה'ברכת צבי' זצ"ל מביאלא פשיסחא, בן מרון רבינו זי"ע, בשבט תשכ"ב, ובו מתאר את עבודת קדשו של רבינו זי"ע, [בהיות אדמו"ר ה'ברכת צבי' מתגורר באותה עת בשוויץ] כותב בתו"ד: אציגה נא איזה הנהגות שהחל כ"ק מרון אדמו"ר מאז לא היית כאן: לפני כחודש החל טועם בסעודה ג' אחר ברכהמ"ז מהכוס דברכה כהסבא מביאלא, ואמר שעתה עמד על העניין, וכל עוד לא הבין לא החל בכך'. וחזינן מהכא שרבינו זי"ע החל במנהגו זה רק בתשכ"ב) עוד נהג רבינו זי"ע, שבכל פעם שבירך ברכהמ"ז אפילו רק ביחיד, ואפ' בימות החול, ברך על הכוס, [אם כי לא החזיקה בידו, רק הייתה מונחת על השולחן], וכפי שנראה להלן דבמנהג זה תליא הא דיכל לטעום מהכוס אחר ס"ג.

ובהקדם לנידון שתיית כוס של ברכה אחר ברכהמ"ז בס"ג קודם הבדלה, נייתי הנידון בעניין כוס בברכת המזון בכלל. והנה בגמ' איתא בזה ב' דרכים, הא' בפסחים קה: 'ש"מ ברכת המזון טעונה כוס, וש"מ המברך צריך שיטעום, וכן פסק הטור (סי' קפב) להדיא. ברם בגמ' בשלהי פסחים (קיז:): משמע לכאן דאין ברכהמ"ז טעונה כוס, דאיתא התם במשנה 'מזגו לו כוס שלישי מברך על מזונו, ובגמ' א"ל ר"ח לרבא ש"מ ברכת המזון טעונה כוס, א"ל ארבע כוסות תקנו רבנן דרך חירות, כל חד וחד ניעביד ביה מצוה', והיינו דאסמכוהא לחדא מהכוסות למצוות ברהמ"ז, אבל באמת אינה חובה מצד ברהמ"ז. וברי"ף מביא דברי הגמ' אלו, ומבא הר"ן שם דהכי הילכתא, כיון שמביא הדברים. וכן ברמב"ם (ברכות פ"ז הט"ז) פוסק דאין ברהמ"ז טעונה כוס, והבית יוסף (סי' קפב) מקשה על הטור מדברי הרמב"ם, ומת' דהרמב"ם ס"ל כדברי הגמ' הנ"ל, ולא כבדף קה:.

להלכה מביא המחבר (שם סע"א) ג' שיטות בזה. א] יש אומרים דברהמ"ז טעונה כוס, אפי' ביחיד, וצריך לחזר אחר כוס, ולא יאכל אם אין לו כוס לברך אחריו וכו', וכ"ה דברי הטור כדלעיל ב] וי"א דאין טעונה כוס אלא בשלשה, (טעם שיטה זו דלכאן אינו כמר ואינו כמר, יבואר להלן, ג] וי"א שאין טעונה הכוס כלל אפ' בשלשה. הג"ה, ומיהו מצווה מן המובחר לברך על הכוס (היינו אפ' לשיטה השלישית) ובשנה ברורה (סק"ד) מכריע דמנהג העולם בשלשה אי יש להם יין, לברך על הכוס, דמצווה מן המובחר היא, וביחיד כלל לא, אפ' יש לו יין. (וראה בספר

פניני
הלכה

פסקי תשובות להגה"צ גאב"ד רמת שלמה שליט"א שמבאר מה דהאידינא אין נוהגין לברך עה"כ בימות החול אפ' כשיש ג' או י', רק בשבת ויו"ט ובסעודות מצווה), והנה בטעם השיטה האמצעית לברך עה"כ רק בשלשה, איתא בזוה"ק (זה"ח מדרש רות קו ע"ב) ברהמ"ז בשלשה צריך כוס, שלא בשלשה אי"צ כוס, מ"ט דכוס של ברכה אינו מתברך אלא בג'. (ויעו' עוד בזוה"ק פר' פנחס, רעיא מהימנא, רמו.) ובמחבר ס"ב מביא ויש מדקדקין כשמברכין ביחיד על היין שלא לאחוז הכוס בידם, רק מניחים אותו על השולחן לפניהם, ונכון מנהג זה על דרך הקבלה' עכ"ל, והיינו דהרי הזוה"ק כותב דאינו לכוס אלא בשלשה, וע"כ אי לא מחזיק הכוס רק מניחה על השולחן יוצא ידי חובתו גם לפי הזוה"ק. (ברם האר"י הק' (עי' באה"ט המביאו) כותב דיחיד לא יברך כלל על הכוס) ועכ"פ מנהג רבינו זי"ע כאמור לעיל לברך עה"כ אפ' ביחיד, וכשאינו מחזיקו, רק מונח על השולחן.

ומהשתא נייתי לבירור האי עניינא דשתיית כוס ברהמ"ז של ס"ג לפני הבדלה. המחבר בס' רצ"ט (ס"ד) כותב 'ומברך ברהמ"ז (של ס"ג) על הכוס', ובמג"א (סק"ז) ומותר לשתות מכוס של ברהמ"ז וכן משמע וכו', ונראה לי דמי שאינו נזהר כל השנה לברך על הכוס דס"ל כמ"ד דאין טעון כוס, גם עתה אסור לשתות ממנו' עכ"ל, וכדמבאר בלבושי שרד דכיון שתמיד אינו שותה אין כוס זה שייך לסעודה, ורק אם שותה בקביעות ה"ז חלק מהסעודה ויוכל לשתות גם לפני הבדלה. איברא, בספר 'תוספת שבת' חולק, וכותב דכיון מצווה מן המובחר לברך עה"כ, כמ"ש הרמ"א בקפ"ב, 'ושייך נמי לסעודה', דה"ז חלק מהסעודה מכיון שהוא מצווה השייכת לסעודה, וא"כ גם מי שאינו נוהג תמיד לברך עה"כ יכול לשתות אחר ס"ג. ברם המחצית השקל כבר כותב, דאע"ג דגם במי שאינו נזהר מצוה איכא, מ"מ כיון דלדידיה לאו חובה היא, ליכא למימר דכוס ברהמ"ז שייך לסעודה להתיר לו לשתות קודם הבדלה. ובכ"א מנהג רבינו זי"ע א"ש, דכיון דברך תמיד על הכוס הוי לדידיה חלק מהסעודה, ושפיר יכל לשתות קודם הבדלה. (ולדברי התו"ש אף אם לא נהג תמיד לשתות.)

ובעיון דברי המג"א הנ"ל, יש לדקדק, דהנה כתב 'מי שאינו נזהר וכו', גם עתה לא ישתה ממנו', והיינו שיברך על הכוס רק לא ישתה. וזה תימה, דבגמ' (פסחים קה: - הובא לעיל) 'ש"מ ברהמ"ז טעונה כוס וש"מ המברך צריך שיטעום', וכן בעירובין (מ:) 'ליברוך (ברכת שהחיינו, ביוה"כ, על הכוס) ולינחנהו (היינו שלא ישתה מפני יוה"כ), המברך צריך שיטעום'. ולהדיא הוא בשו"ע הרב (סי' ק"צ סע"ב) 'כל דבר הטעון כוס לא די באחיזת הכוס לבדה בשעת אמירת אותו דבר שזה אינו מעכב כלל בדיעבד אלא עיקר מה שהטעינו כוס הוא לשתות ממנו אחר אמירת אותו דבר שתהא אותה אמירה כעין שירה הנאמרת על היין שמנסכין על גבי המזבח שהיא שתיית המזבח אף כאן תהא נאמרת שירה על שתיית היין' ועיי"ש מש"כ שצריך נמי שתייה חשובה, וכ"ה בשו"ת חכם צבי, 'תדע דע"כ לא מיקרי מברך על הכוס

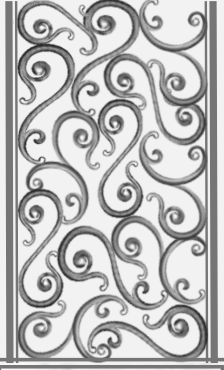
אלא כשאותו שאומר עליו ברהמ"ז הוא מברך עליו בופה"ג' דהא אינו שותהו ולא
הוי כמברך עה"כ כלל.

ובאמת כבר כתב בשו"ע הרב (רצ"ט סע"ז) 'אבל אם אין לו עוד יין לכוס הבדלה
צריך להבדיל עליו מיד קודם שישתה ממנו אחר ברכת המזון ולא יאחר ההבדלה
עם השתיה לאחר זמן לפי שצריך לשתות מכוס ברכת המזון מיד אחר ברכת המזון
להאומרים שברכת המזון טעונה כוס (ואף להאומרים שאינה טעונה כוס מכל
מקום כיון שהוא מברך עכשיו ברכת המזון על הכוס לפי שלדברי הכל יש עכ"פ
מצוה מן המובחר לברך על הכוס א"כ יש לו ג"כ לשתותו מיד אחר ברכת המזון
למצוה מן המובחר אע"פ שאין חיוב בדבר ולכן יש לו להבדיל מיד אחר ברכת המזון
על כוס זה כדי לשתותו מיד ואם יש לו עוד יין לכוס הבדלה יש לו להבדיל מיד על
כוס של יין השני ולא יברך בורא פרי הגפן על כוס הראשון של ברכת המזון אלא
על כוס שני של הבדלה ומיד אחר שתיית כוס הבדלה ישתה גם כן כוס ברכת המזון
למצוה מן המובחר): עכ"ל, ומוכח דוודאי בעינן למישתי מכוס ברהמ"ז.

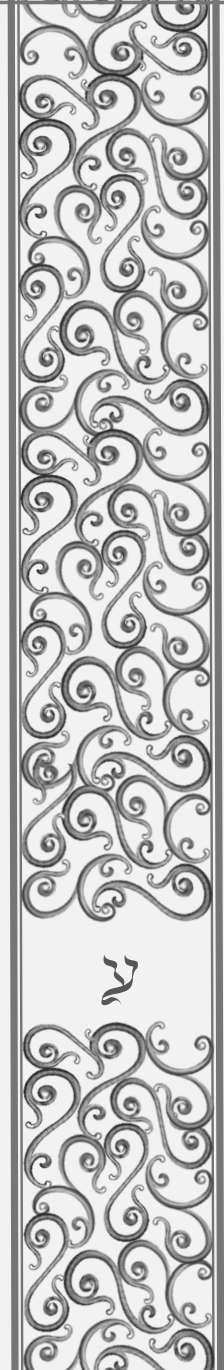
ומקור דברי הרב אלו, המה מבוארים ברמב"ם (פכ"ט משבת הלכה י"ב) 'היה אוכל
בשבת ויצא השבת והוא בתוך סעודתו, גומר סעודתו ונוטל ידיו ומברך ברהמ"ז
עה"כ ואח"כ מבדיל עליו'. והמפרשים ראו כן תמהו, הא אין עושין מצוות חבילות
חבילות, ואמאי יבדיל על אותו הכוס, ובראב"ד באמת משיג 'א"א בשאין לו אלא
אותו הכוס' אך המ"מ מבאר דדעת הרמב"ם הוא דכיון וכוס ברהמ"ז וכוס הבדלה
שניהם על העבר, ע"כ מותר שפיר לעשות תרוויהו קדושה אחת.

ובקונטרס אחרון בשו"ע הרב (סי' רצ"ו סע"ב) ביאר בדברי המג"א שהובאו לעיל,
דלהסובר ברהמ"ז אין טעונה כוס, אף אם תמיד נזהר תמיד לברך על הכוס, מ"מ
יהא אסור לשתות קודם הבדלה, ומדויק מדאמר המג"א 'מי שאינו נזהר כל השנה
דס"ל כמ"ד אין טעונה כוס גם עתה לא ישתה', והיינו דאי"ל דאי נזהר לעולם שרי
אף למ"ד אין טעונה רק לשיטתו באמת יהא אסור מדתולה זאת המג"א בדס"ל
כמ"ד אין טעונה, ומעתה מיושב עוד בדעת הרמב"ם הנ"ל, דהא אה"נ יישב המ"מ
מדוע מותר לברך על כוס א' ב' קדושות, אך עדיין קשה אמאי לא כתב הרמב"ם
נמי אפשרות של שני כוסות, וכתב רק אפשרות של כוס א', שגם יבדיל עליו. אך
לפי הנ"ל מיישב הרב, דכיון דס"ל לרמב"ם (פ"ז הט"ו - הו"ד לעיל) - דאין ברהמ"ז
טעונה כוס (רק הוא מנהג חכמים), שפיר לא יכל לכתוב לשתות מכוס ברהמ"ז לפני
הבדלה ואח"כ יבדיל על כוס אחר, דהא אסור. ומעתה כיון שכבר בירך על הכוס,
הרי אחר שעשה מצווה מן המובחר ובירך עה"כ צריך ג"כ לשתות ממנו, ואסור
לשתות קודם הבדלה, מה תקנתו, יבדיל מיד על אותו הכוס, [דלא ס"ל דאין עושין
מצוות חבילות, ואין מעבירין על המצוות, ע"כ יעשה בדייקא על אותו כוס],
וישתהו, ובכך ישתה גם את כוס ברהמ"ז. ולדין דפסקינן דאין עושין מצוות
חבילות, אכן מעיקר הדין עדיף דמיד אחר שישתה את הכוס הבדלה ישתה את כוס
ברהמ"ז, ורק אי אין לו יכול לעשות הבדלה על כוס ברהמ"ז.

בוצינא
קדישתא

פניני הלכה

ומעתה מנהג העולם שאין מברכין כל השנה על הכוס, ובס"ג כן מברכים, ואין יכולים לשתותו מיד דס"ל כמ"ד אין טעונה, לכאן צריכים לעשות מיד הבדלה, ולשתות מכוס ברהמ"ז, אך לא עושים כך, דהרי מתפללים קודם ערבית, וכבר כתב באשל אברהם לא להפסיק זמן רב בין ס"ג והבדלה, אלא מיד אחר ברהמ"ז להתפלל ומיד הבדלה, כדי לשתות מכוס ברהמ"ז. ובזה מרוויחים אנו עוד במנהג הרבה לשתות כוס ברהמ"ז עצמה לכוס הבדלה, והא לכאן לאו שפיר עבדינן, דהא אין עושין מצוות חבילות, רק ביארו באחרונים דכיון דיש הפסקה בין הקדושות שוב אין חשש, [אם כי לא"א הנ"ל אפ"י אי מיד יבדיל ליתא לחששא ד'מצוות חבילות', מפני דלדין סברינן בכלל דברהמ"ז אין טעונה כוס, וצ"ע בדבריו], אמנם אלו שאין שותים כלל מכוס ברהמ"ז רק עושים על כוס אחר הבדלה, צ"ב אמאי אין שותים אח"כ את כוס ברהמ"ז. ברם ב'שבט הלוי' (ח"ח סי' רמ"ב) מבאר זקני צ"ל דוודאי לכתחילה צריך לשתות, מ"מ אין לבטל לגמרי ענין ברהמ"ז עה"כ הגם שבסוף לא ישתה, דהוא עכ"פ בגדר 'אין אומרים שירה אלא על היין', ובעצם כל העניין הוא רק מצווה מן המובחר ולהכי אין צריך להחמיר בזה כ"כ.

*

הבה"ח יחזקאל יוסף רבינוביץ
ישיבת 'עמלה של תורה' ירושת"ו

בעניין אמירת 'תמחה את זכר עמלק'

הנה ידוע שרבינו זי"ע היה נוהג לומר בקריאת פרשת זכור תמחה את זכר עמלק דהינו לכפול את מילת 'זכר' משום ספק איך נוקטים מילת זכר, וכדלהלן. והיות קריאת פרשת זכור הוי מדאורייתא וכל ספק דאורייתא לחומרא יצא ידי חובת כולן.

והנה בשו"ת בצל החכמה סי' נ' רבבות אפרים ח"ג ס' קס"ז מועדים וזמנים ס' סק"ז כתבו שם דעיקר הוא זכר בצירי וכתב שם במועדים וזמנים שאלו שקורין זכר עמלק ולאחמ"כ חוזרין ואומרים זכר עמלק בסגול לא יצאו יד"ח דבזה מיחזי כמתקנים עצמם ואם חזרו אחרי העיקר שהיא זכר בצירי ואמרו זכר בסגול לא יצאו, ולכן טוב שיסיימו את הפסוק שאמרו בזה בצירי, ולאחמ"כ ישנו ויחזור בסגול [וכותב שם שכל היסוד לקרות בסגול הוא שמועה מפוקפקת שכך קרא הגר"א זיע והביא בשם הגר"מ ראטה דמה שטעה יואב לקרוא זכר בלשון קמץ דהיינו זכר הוא משום דשייך למיטעי דווקא בלשון סגול ולטעות ולקרוא בלשון זכר ולעולם קרינן דווקא בצירי ואכהמל"ב] [ואת הקבלה מהגר"א זי"ע מישב שכך קרא בפרשת בשלח וכדלקמן]

ובקצות החושן פרק ד' ס' קכ"ב כתב להתיר והביא שם כמה גדולי ישראל שנהגו כן ולא חששו לכך וקראו תמחה זכר עמלק וחזרו וקראו תמחה את זכר עמלק, ולא קראו פעם שנית. וכך נהג רבינו זי"ע אך לא חזר וקרא את חצי הפסוק אלא קרא תמחה זכר זכר עמלק וכדאמרן לעיל. ויש לעיין? דהנה אמאי לא חששו רבינו זי"ע ושאר גדולי ישראל לחששא דלעיל דאם קורין וחוזרין בלשון אחר הוי כמתקן דיבוריהו וכמבטל לישנא קמא ואין כאן מקום לומר תפוס לשון ראשון דהא תוך כדי דיבור אומרים זאת, וא"כ אין כאן לשון ראשון כלל דהא תיקן זאת מיד באומרו הלישנא בתרא, ועוד דהא לשון זכר בצירי הוא העיקר כדהביאו שם ואיך אפשר לתקן לשון זה.

והנה לגבי קריאת פרשת זכור בפרשת בשלח ובפורים ובפרשת כי תצא נחלקו גדולי העולם איך יקראנו, בשו"ת בצל החכמה כתבו שהעיקר בצירי וכן נתפשט המנהג כדלעיל וכן מובא בקובץ בית אהרן וישראל (קרלין סטולין) שנה ז' גיליון ס' שכן נהג הרה"ק ה'בית אהרן' מקארלין זי"ע.

ויש שכתבו בפרשיות אלו יקראו כמו העיקר דהיינו זכר בסגו"ל ומסיק כן בהיכל הברכה מהרה"ק מקאמרנא זי"ע (סוף פר' כי תצא) וכותב שם שהוא כמו זכר רב טובך יביעו שבסגו"ל מנקדים זאת, וזה משמעות התיבה בניקוד כזו וכן הביא בספר מעשה רב שכן נהג הגר"א וודאי ללא שום פקפוק.

וא"כ יתורץ מה שהערנו בהערה ב' דיש סמך גדול לקרות זכר בסגו"ל, כמו שביארנו שכן נהג הרה"ק מקאמרנא וכן הגר"א, וא"כ שפיר יש חשש גדול להסתפק איך לנקד את תיבת זכר גם לגבי פרשת זכור, (ובדרך אגב נביא עוד שיטות איך נהגו לנקד תיבת זכר בפרשיות אלו, בספר פעולת שכיר על ספר מעשה רב מיישב בזה הסתירות לגבי מנהג הגר"א (ואגב גררא נימא שמכאן כתב בשו"ת מועדים וזמנים לפקפק כדלעיל במנהג הגר"א דהא כן הביא בפעולות שכיר סתירות ופקפוקים שונים לגבי מנהג הגר"א), וכן שערי הלכה ומנהג לאדמור"י ליובאוויטש זי"ע סימן רפ"ח ומנמק כן נמי ע"פ קבלה וכתבו דפרשיות אלו לומר זכר בסגו"ל, ואילו בשבת זכור לקרות זכר בצירי, ומביא בקצות השולחן עוד שיטה דיש סוברים לקרוא בפרשה עצמה זכר בצירי ואילו במפטיר זכר בסגו"ל (ואכמל"ב) והנה לגבי קריאת המגילה מצינו תיבות שונות שמסתפקין בזה כגון היהודים היהודיים, ושרר בשין ימנית או שרר בשין שמאלית, כ'אמרם ב'אמרם, פורים בפ' רפויה, [ועוד חזון למועד לברר שיטת מרן זי"ע בזה] ומביא בס' חוט המשולש שהחת"ם סופר נסתפק בזה והכריע לחזור על פסוקים אלו לצאת מן הספק אחרי סיום עניין, וכן הכריע בשו"ע הרב, ואילו רביה"ק זי"ע חזר אחר התיבה עצמה המסופקת וכן מנהג בעלז ועוד.

והנה נימצא שאף לגבי קריאת המגילה כלל לא חששו למה שהערנו תחילה דהא מיחזי כחוזר מדיבורו הראשון דהא הרי חזרו ואמרו רק כדי לצאת מן הספק ולא כיוונו לחזור מהתיבה הראשונה, וודאי אם כיוונו לצאת ידי שמים ומכירים בב'

בוצינא

קדישנא

ע"א

הלשונות כלשונות מתוקנים וודאי שיוצאים לפי ב' הלשונות ושפיר אפשר ליישב
המנהג לפי"ז.

וביותר אפשר"ל ע"פ מה שכתב בס' מקראי קודש סי' יב' דאף לאלו המחמירים
בקריאת פרשת זכור שהוא מדאורייתא, מ"מ בקריאת המגילה לא צריכים לחשוש
כ"כ דהא מגילה נקראת בכל לשון (שו"ע סעי' ז' ט') וכ"ש שיוצאים לפי הביטויים
השונים, וא"כ לעניין היכא דמסתפקנא ורוצים לצאת ע"י הניקוד השני וודאי לא
יבטל הדיבר הראשון דהא הוי רק ביטויים שונים והוי מ"מ אותו לשון אלא ספק
בניקוד ולא הוי בכלל לשון אחר מהראשון, וא"כ שפיר לא יבטלנו.

פניני
הלכה

עבר

התעודה והברכה

לידידינו היקר

הגה"צ רבי ישראל ישכר רבינוביץ שליט"א

בן כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א מלונדון

על עמדו לימיננו בהדפסת הקונטרס

זכות רבינו זי"ע תגן עליו להשפיע בעדו השפעות טובות בגו"ר וכט"ס

התעודה והברכה

לידידינו היקר

הרה"ג ר' שלמה מנחם שוורץ שליט"א

על עמדו לימיננו בהדפסת הקונטרס

זכות רבינו זי"ע תגן עליו להשפיע בעדו השפעות טובות בגו"ר וכט"ס

התעודה והברכה

לידידינו היקר

הרה"ח ר' בצלאל מרגליות שליט"א

על עמדו לימיננו בהדפסת הקונטרס

זכות רבינו זי"ע תגן עליו להשפיע בעדו השפעות טובות בגו"ר וכט"ס

התודה והברכה

לידידינו היקר

הרה"ח ר' יעקב סקולסקי שליט"א

על עמדו לימיננו בהדפסת הקונטרס

זכות רבינו זי"ע תגן עליו להשפיע בעדו השפעות טובות בגו"ר וכט"ס

התודה והברכה

לידידינו היקר

הרה"ח ר' זלמן אליעזר וולצר שליט"א

על עמדו לימיננו בהדפסת הקונטרס

זכות רבינו זי"ע תגן עליו להשפיע בעדו השפעות טובות בגו"ר וכט"ס

לעירוי נשמת

הרה"ח ר' אליעזר ב"ר צבי ז"ל

רייכער

נלב"ע כ"ג אייר תשס"ז

ת. נ. צ. ב. ה.

מוסדות
מביאלא פשיסחא

הבנין

קרן

בנישואה פ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

רובע ו' אשדוד

גמ"ד

קה זכות אבות יגן עלינו

לקראת יומא דהילולא קדישא דהאי צדיק יסוד עולם עמוד צלותהון
דישדאל דעיא מהימנא מופת הדור שכל בית ישדאל נשען עליו

פ"ק מרן אדמו"ר הקוזה"ט מביאלא זצוקללה"ה זי"ע

פונים אנו בקריאה גדולה וקדושה באהבה וחיבה לידידינו חסידים
ואנשי מעשה מוקירו זכרו הטהור לעמוד בעוז ותעצומות לימיננו לזכות
לקחת חבל לסיים בניין הבית הגדול והקדוש שהוקם לשמו ולזכרו
הטהור

המתנוסס לתפארה בעירנו אשדוד יצ"ו

וכידוע שאין המצווה נקראת אלא על שם גומרה,

ובוודאי שזכותו הגדולה תגן בעדינו ותעמוד לימין המסייעים

בגוף ובנפש ובט"ס.

תרומות אפ' למסור בטלפון 0527161635

או באימייל kolyakov51@gmail.com

ניתן לקבל קבלה לפי סעיף 46

התורם סכום לקרן הבנין

יוזכר שמים ע"י

ב"ק מרן אדמו"ר שליט"א

בעצם יומא דהילולא קדישא

על הציון הק' בהר הזיתים

להיוושע בגו"ד ובט"ס

ב"נ
כבוד קדושת אדמו"ר הקוזה"ט צי"ע
עמוד העבודה עובר השם בספרות נכס
רבים השיב מעון
וקירב בני"א כיהם שבסמים סוף אהבה
כל ימיו התפלל לישועתן של ישראל
עטרת המארה ישראל
קצת' מרן
רבי יחיאל יהושע זצלה"ה
מביאלא
ע"ה ה'תק"כ כ"ק אדמו"ר הקוזה"ט
ה'תק"ל רבי יוד'הס"א צבי זצלה"ה
מרן רבי יוד'הס"א זצלה"ה
מביאלא סופר
ב"ק אדמו"ר הקוזה"ט
ב"ק אדמו"ר הקוזה"ט
מרן רבי יצחק יעקב זצלה"ה
מרן רבי יצחק יעקב זצלה"ה
מביאלא בעל דברי בינו דברי צ"ע
ה'תק"ל רבי יוד'הס"א זצלה"ה

מכון
ברכת
אבות

ביאלא פשיסחא